తెలుగుజ్యోతి

తెలుగు కళాసమితి ద్వారా వెలువడుచున్న సారస్వత పత్రిక

TELUGU JYOTHI

A Literary Magazine from The Telugu Fine Arts Society, Inc.

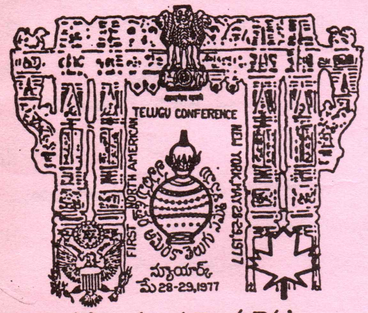

'దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స'
"ఎందరో మహానుభావులు,అందరికీ వందనములు"

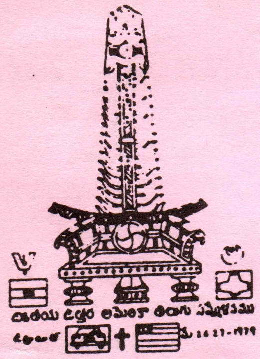

అయిదవ ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సమ్మేళనపు
ప్రత్యేక సంచిక

ఎక్కడెక్కడెక్కడున్న తెలుగు సోదరా
ఒక్క తెలుగు పాట గొంతులెన్నో కలియపాడరా

— రజని

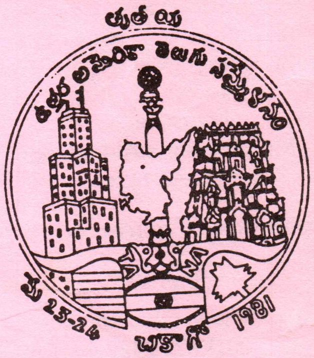

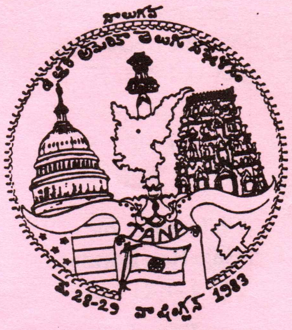

లాస్ ఏంజలిస్ లో జరుగుతున్న అయిదవ ఉత్తర అమెరికా సమ్మేళనపు విజయానికి శుభాకాంక్షలు తె.క.స.

[redacted]

Bulk Rate
US Postage
PAID
[redacted]

Address Correction Requested

JULY, 1985

తెలుగుజ్యోతి

తెలుగు కళాసమితి ద్వారా వెలువడుచున్న సాహిత్య పత్రిక

సంపుటి 2: . జూలై 1985 సంచిక 7

The Telugu Fine Arts Society, Inc.
(A Not for Profit Corporation)
77 Hillcrest Avenue, Morristown, N.J. 07960

తెలుగు కళాసమితి

Board of Trustees
1984 - 1986

President
Dr. Rama K. Jonnada
(201) 267-1764

Vice President
Mrs. Bharathi Kondisetti
(201) 328-0759

Secretary
Mr. Ram A. Manchi
(718)232-1956

Treasurer
Dr. Muralikrishna Akkapeddi
(201) 267-7424

Committee Chairpersons

Cultural
Mrs. Vijaya Chalikonda
(201) 873-2420

Educational
Mr. Sankara Rao Polepalli
(201) 445-3279

Literary
Dr. K.V. Rao
(718) 886-4647

Philanthrophic
Dr. Raja Rao Bandaru
(201) 821-4268

Social
Mrs. Jagadamba Bangaru
(201) 780-2292

Editor:
Dr. Kidambi Raghunath
1 Wood Lake Drive
PISCATAWAY, NJ 08876
(201) 463-0876

....

WE ACKNOWLEDGE WITH THANKS THE EDITORS OF ANDHRA JYOTHI WEEKLY AND WISDOM MAGAZINES FOR ALLOWING US TO REPRINT MATERIAL FROM THEIR MAGAZINES.

ఇట్టు మొదటి బొమ్మ: గత నాలుగు తెలుగు సమ్మేళనాల Emblems.

మామాట:

లాస్ ఏంజిల్స్ లో జరిగే అయిదవ ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సమ్మేళనానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి వందకు పైగా, ప్రముఖులు, విద్వాంసులు, కళాకారులు హాజరు అవుతున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. ఈ సమావేశం విజయవంతం కావాలని తెలుగు కళాసమితి కోరుకుంటున్నది. ఈ పత్రికని ప్రత్యేక సంచికగా ఈ తూరి ప్రచురించడానికి కూడా ఇదే కారణం.

ఈ పత్రిక కూర్పు చేస్తున్నప్పుడే, AIR INDIA 182 విమానం, ఉత్తర అట్లాంటిక్ మహాసముద్రంలోకి కూలిపోయినట్లు వార్త అందింది. ఈ ప్రమాదానికి దారి తీసిన కారణాలు ఇంకా స్పష్టంగా తెలియలేదు. కాని, ఇది దౌర్జన్య చర్య కావచ్చునన్న అనుమానం చాలా బలంగా ఉంది. ఇదే నిజమయితే, నేరస్థులని త్వరగా పట్టుకుని బహిర్గతం చెయ్యాలి. రాజకీయ, కుల, మత ఉద్ధరణాలకి, సామాన్య ప్రజ బలి కావడానికి వీలు లేదు. ఇలాంటి విమాన విధ్వంసక చర్యలని అరికట్టడానికి, అంతర్జాతీయ సంస్థలు సత్వరం చర్య తీసికోవాలి. ముందు ముందు ఇటువంటి ఘోర ప్రమాదాలు ఉండవని ఆశిద్దాం.

ఈ సారి, శ్రీమతి టంగుటూరి సూర్యకుమారి గారి కార్యక్రమం, తగినంత సమయం లేక ముందుగా తెలియపర్చలేక పోయినందుకు చింతిస్తున్నాం.

July, 7న కుమారి శోభా నాయుడు గారి బృందం ప్రదర్శించబోయే నృత్యనాటిక [చండాలిక] గురించి పాఠకులకు సువిదితమే! ఈ కార్యక్రమం విజయవంతం కావడానికి మీ అందరి సహకారం అవసరం. వివరాలకి ఈ సంచిక నాల్గవ పుట చూడండి.

ఈ సంచిక పై మీ అభిప్రాయాలు మాకు ఎంతైనా అవసరం. తెలుగుజ్యోతి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి మీ అందరి అండదండలు మాకు ఉన్నాయని నమ్ముతున్నాం.

ఇట్లు
రామకృష్ణ జొన్నాడ
కిడాంబి రఘునాథ్
కె. వి. ఆర్. రావు

ఈ సంచిక కూర్పులో, Dr. K.V.R. శాస్త్రి, Dr. K.V. Rao. గార్లు సహాయం చేశారు. వారికి కృతజ్ఞతలు. కి. ర.

విషయ సూచిక

1. అమెరికా లో తెలుగు సభలు 4
2. అయిదు తెలుగు సమ్మేళనాల 5,6,7
చైతన్య కార్యవర్గపు జాబితా
3. Telugu Jyothi Questions ... K.V.R... 9
4. మెరుగలి శాస్త్రి .. కథ .. శ్రీమద్యం రమణమ్మ ... 10,11,12.
5. టంగుటూరి సూర్యకుమారి ... T. కుటుంబరావు ... 13
6. హంసధ్వని .... V.A.K. రంగారావు 14
7. Who Am I? .... Pandit V.N. Kanumatha .. 15
8. చెప్పరు పుల్లి .. కథ .. L.P. రావ్ .... 16,17,18.
9. రాక్షస దాసి .. పద్యాలు .. వేమూరి వెంకటరమణ నాయుడు - 19
10. వేసవిలో బృందావనం .. గేయం .. K.G. శర్మ 19
11. తరుముతున్న కాలం .. గేయం .. డా॥ దాశరథి .... 19.
12. దేవుడి కోరిక ... కథ .. భావరాజు. P. మూర్తి ... 21
13. పండిత కోట సుబ్బారావు గారి వేదికలు 22
14. Know Thy Roots 24
15. కుటుంబాన్ని నిర్మూలించండి .. కథ .. భైరవయ్య 25
16. Prof. Bala Sarma's Obituary 26
17. మందార మకరందాలు .. సి. నా. రె 26
18. వార్తలు 27
19. Kalidasa ... Dr. Pappu V. Rao 28, 29
20. Life Insurance ... Damavenkiah 30
21. Answers to Questions ... K.V.R ... 32,33
22. Answer to problem of the month .. K.V.R ... 33
23. Prevention of Cancer 34
24. శ్రీ సూర్యకుమారి కార్యక్రమం 36
25. బాపు గారి పర్యటన .... 36.
ఇంకా, కార్టూన్లు, జోకులు .... ఎన్నెన్నో ...

INDEX TO ADVERTISERS

Ramesh Sakaria .. 7; V.R.D. Systems .. 7; Kamala Enterprises .. 8; Taj Mahal supermarket .. 9; Neetha corals .. 12; Radhika Nagumbadi .. 12; Ram Kolluri .. 17; Venkata S. Gonthi .. 18; N. Sethia .. 18; Ali Appliances ... 20; Paul R. Rajan .. 22; Mangala Gowri Manikonda .. 22; Vuthoori Kashinath ... 23; Krishna M. Vempati ... 24; Shamiana Sweets .. 24 Flushing Carpet center .. 25; State Bank of India ... 27; Damavenkiah .. 29; Coral and Jade Novelty ... 31; Air-India ... 35.)

BENEFITS TO MEMBERS OF TELUGU FINE ARTS SOCIETY

1. Receive our literary magazine "TELUGU JYOTI" every month, which contains: stories, cartoons, 20 interesting questions and answers, literary articles, poems and sonnets, important news about our mother land, description of mythological characters and stories, articles and essays depicting our cultural heritage especially directed towards the youth, art drawings, announcements about important events and many more.
2. Chance to participate in cultural events arranged by the society.
3. Annual membership directory to know about your friends and develop new acquaintances.
4. Opportunity to improve your telugu diction and teach to your offspring.
5. A forum to express your views and ideas for your betterment and that of your kin.
6. A medium to herald your achievements and those of your family.
7. A place to develop your artistic talents
8. Free advertisemnts/ announcements of important events in your life.
9. A means to foster friendship among your brothern and make them feel at home and wanted.

PLEASE JOIN AND SEE AND FEEL FOR YOURSELF THE ADVANTAGES UNIQUE TO YOU.

The Telugu Fine Arts Society, Inc.

(A Not for Profit Corporation)

తెలుగు కళాసమితి

TELUGU FINE ARTS SOCIETY

MEMBERSHIP APPLICATION FORM

19___ (NEW/RENEWAL)

MEMBER: MR/MRS DR/MS ____________________________

LAST FIRST

SPOUSE: MR/MRS DR/MS ____________________________

LAST FIRST

CHILDREN/ DATE OF BIRTH ____________ ____________

ADDRESS: ____________________________

NO./STREET/APT.NO.

____

CITY/STATE/ZIP CODE

PHONE: ____________________________

OCCUPATION: ____________ ____________

MEMBER'S SPOUSE'S

I DO NOT HAVE ANY OBJECTION TO PUBLISH MY NAME/SPOUSE'S NAME/ CHILDREN'S NAMS/CHILDREN'S AGES/ADDRESS/PHONE No/MY OCCUPATION/ SPOUSE'S OCCUPATION IN YOUR ANNUAL MEMBERSHIP DIRECTORY.

(PLEASE STRIKE OUT UNWANTED ITEMS)

DATE____________ SIGNATURE______________________

MEMBERSHIP: ( ) LIFE $100 ( ) FAMILY $15/YR.
( ) SINGLE $10/YR. ( ) STUDENT $5/YR.

CHILDREN ABOVE 18 YEARS AND WORKING SHOULD OBTAIN SEPARATE MEMBERSHIP.

PLEASE MAIL CHECKS WITH THE APPLICATION FORM TO, TFAS, c/o
Dr. Muralikrishna Akkapeddi, 40 Whitewood Drive,
Morrisplains, NJ 07950. Phone: (201) 267-7424

Children of the members automatically becomes members of the TELUGU YOUTH ASSOCIATION.

మన సంస్కృతి రక్షణకు, భావితరములలో వ్యాపింప చేయుటకు, తెలుగు కళాసమితి పాటు పడుతున్నది!!!

అమెరికా లో తెలుగు సభలు గత ఎనిమిది సంవత్సరములుగా రెండేళ్ళ కొకమారు నిర్వహింప బడుచున్నవి. 1977 మే నెలలో న్యూయార్కు నగరములో ఈ సమ్మేళనములకు అంకురార్పణ జరిగింది. ఐదవ సమ్మేళనము జరుపుకొంటున్నప్పుడు ఎనిమిది సంవత్సరములలో మనం సాధించినది ఏమిటి? మనం ముందంజ వేశామా? బాలబాలికలు యువతీ యువకులయ్యారు. యువతీయువకులు, ఆలుమగలు, తల్లిదండ్రులు అయ్యారు. అలనాటి కొందరు దంపతులు తాతలు కూడా అయ్యారు. మనం తలపెట్టిన ప్రణాళికలను అమలు పెట్టడంలో ఎంతవరకు కృతకృత్యులమయ్యాము? అది పునరావలోకనం చేసుకోవలెననిపించి ప్రథమ తెలుగు సమ్మేళనపు ప్రతిపాదనలనొక్క సారి మననం చేసుకుంటూ ముందుకు సాగవలెననిపించింది. అదేవిధముగా గత ఎనిమిది సంవత్సరములలో ఎంతోమంది ఈ సమ్మేళనపు నిర్వాహకములోనూ, నిర్వహించుటలోనూ తోడ్పడ్డారు. వారందరికి కూడా కృతజ్ఞతలను తెలుపుకుంటూ, వారి అనుభవములు మార్గదర్శకములు కాగా మున్ముందు మన తెలుగు సంస్కృతి విస్తరణకు తోడ్పడుదాం. ఈ విషయములో మీ అభిప్రాయములను యథేచ్ఛగా తెలుపవచ్చును.

— కె.ర.

"ఏ దేశమేగినా ఎందుకాలిడినా తెలుపరా నీ తల్లి భూమి భారతిని
నిలుపరా నీ జాతి నిండు గౌరవమును" — రాయప్రోలు

1977 ఉత్తర అమెరికా ప్రప్రథమ తెలుగు సమ్మేళనము

అక్టోబర్ 16,'76

నమస్తే. మీకు యిదివరలో 1977 ఉత్తర అమెరికా ప్రప్రథమ తెలుగు సమ్మేళనపు ప్రతిపాదనలు పంపుచూ, మిగతా వివరములను త్వరలో పంపెదనని వ్రాసితిని. జమ, ఖర్చుల వివరముల ప్రతిపాదనలు, చర్చనీయాంశముల ప్రతిపాదనలు, యీ సందర్భమున రూపొందించిన ప్రశ్నావళిని యిందుతో జతపరచితిని. ఈ వివరములను మీ కార్యవర్గముతోను, వీలైన సర్వ సభ్యులతోను, పెద్దలతోను చర్చించి, మీ అభిప్రాయములను నాకు త్వరలో తెలియపరచగోరుచున్నాను.

ఈ ప్రతిపాదనల ముఖ్య వివరములు:

1. ఈ సమ్మేళనము నందు పాల్గొన దలచిన ప్రతి సంఘము తన ఖజానా లోని డబ్బును ఖర్చుపెట్టని విధముగ ప్రతిపాదనలు రూపొందించ బడినవి.
2. ఈ సమ్మేళనపు జమ, ఖర్చుల లెఖ్ఖలు మిగులును చూపించిన, ఆ మిగులు డబ్బును భవిష్యత్తులో జరుగు సమ్మేళనమునకు మాత్రమే ఖర్చు చెయుటకగు ఏర్పాట్ల ప్రతిపాదనలు రూపొందించబడినవి.
3. పిల్లలు, స్త్రీ, పురుషుల కందరకు భవిష్యత్తులో ఉపయోగ కరమగు చర్చనీయాంశములు ప్రతిపాదించ బడినవి.
4. ప్రతి తెలుగు సంస్థ సారస్వత, సాంస్కృతిక కార్యక్రమము లలో పాల్గొను అవకాశములను కల్పించు ప్రతిపాదనలు కలవు.
5. ఈ సమ్మేళనపు ముఖ్యోద్దేశమును, మన ఆర్థిక స్తోమతను గుర్తించి, తమ ఖర్చుతోనే అమెరికా పర్యటనకు వచ్చిన తెలుగు పండితులు, కోవిదులు, విద్యావేత్తలు, తదితర తెలుగు ముఖ్యులను గౌరవించుటకగు యేర్పాట్లు చేయు ప్రతిపాదనలు కలవు.
6. మీ అభిప్రాయములను యీ ప్రతిపాదనలతో సమీకరించుటకగు యేర్పాట్ల ప్రయత్నములు జరుగును.

మీ అభిప్రాయములను, నేను క్రితము లేఖలో కోరిన వివరములను యీ నెలాఖరులోగా నాకు చేరునట్లుగా పంపగోరుచున్నాను.

మీ శ్రేయోభిలాషి,

కన్వీనరు, 1977 ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సమ్మేళనము.

SUGGESTED TOPICS FOR DISCUSSION

FOR CHILDREN : 12-18 YRS. – WHERE DO WE STAND?
8-12 YRS. – WHAT WE LIKE TO DO?

FOR PARENTS : PROBLEMS INVOLVED IN BRINGING UP CHILDREN
(a) WESTERN WAY OF LIFE, (b) LANGUAGES TO BE TAUGHT
(c) TYPES OF SCHOOLS OUR CHILDREN ATTEND
(d) HOW BEST COULD WE TAKE ADVANTAGE OF INDIA, ITS CULTURAL HERITAGE .etc.,

FOR WOMEN : PROBLEMS INVOLVED IN BEING A CARRIER GIRL
PROBLEMS OF HOUSE WIFE

FOR ALL : IMPROVING RELATIONS AND CO-OPERATION BETWEEN TELUGUS AND AMERICANS
RELIGIOUS INSTITUTIONS – PARTICIPATION OF TELUGUS
CIRCULATION OF BOOKS & LITERATURE AMONG TELUGUS
TIES BETWEEN ANDHRA PRADESH GOVERNMENT, OTHER TELUGU ORGANIZATIONS AND TELUGU ORGANIZATIO IN NORTH AMERICA
APPRECIATION OF MUSIC & ART FROM ANDHRAPRADE
MODERN LITERATURE
MISCELLANEOUS ITEMS

1977 ఉత్తర అమెరికా ప్రప్రథమ తెలుగు సమ్మేళనము

అవుసరమేమిటి? ప్రస్తుతము ఉత్తర అమెరికాలో నివసించుచున్న మన తెలుగువారు చాలమంది యువదంపతులు. మరో 10,15 సంవత్సరములలో వీరందరి పిల్లలు పెరిగి పెద్దవారై వారి జీవితములను వారే తీర్చి దిద్దుకొన వలసి యున్నది. అప్పటికి, మన పిల్లలందరకు మన తెలుగు సంస్కృతి, సారస్వతపు విలువలను పూర్తిగ అందజేయగలిగిన, వారి జీవితముల కాక వ్యక్తిత్వపు గుర్తింపు కల్గునను మనస్సంతృప్తి తెలుగు బిడ్డలుగ మనకందరకు కల్గడం సహజం. మనలో చాలమందికి జీవనాధారపు టిబ్బందులు లేవు. దైనందిన సాంఘిక జీవనరంగంలో మనతరంలో మనం అమెరికన్ జీవిత ప్రవాహంలో పడే అవకాశాలు శూన్యం. ఆ అవుసరం యిప్పుడు లేక పోయినా, ముందు తరాల వారికి తప్పని సరి. ఈ పరివర్తనా సమయంలో, మనం భావిని గుర్తించి చేయవలసిన పనులు చాల ఉన్నాయి. ఈ గురుతర బాధ్యతలను కార్యరూపేణా ఆచరణలో పెటవలసిన అవుసరమును తెలుగు బిడ్డలుగ మనమందరము మనస్ఫూర్తిగ అంగీకరించ వలసి యున్నది. దీని పర్యవసానమే యీ ఉత్తర అమెరికా ప్రప్రథమ తెలుగు సమ్మేళనపు ప్రతిపాదన.

ముఖ్యోద్దేశమేమిటి? ఉత్తర అమెరికాలో నివసించుచున్న తెలుగు ప్రతినిధులను, భాషాభిమానులను ఒక వేదికపై సమీకరించి, మన తెలుగు సారస్వత, సంస్కృతీ ప్రభావమును మన ముందు తరముల వారికి ప్రసరింప జేయగల విధములను కూలంకషముగ చర్చించి, తత్సారాంశములను ఆచరణలో పెట్టు ప్రయత్నములు చేయుట.

సాధించగలదేమిటి? (ప్రతిపాదనలు)

1. ఈ ముఖ్యోద్దేశమును ఆచరణలో పెట్టుటకు, ఉత్తర అమెరికాలో నున్న ప్రాంతీయ తెలుగు సంస్థల నన్నింటిని సమిష్టిగా FEDERATION OR JOINT COMMITTEE OF TELUGU ORGANIZATIONS IN NORTH AMERICA గా కేంద్రీకరించుట.
2. ఈ సమ్మేళనమునందు చర్చించబడి, ఆదర్శనీయములుగ ప్రకటించబడిన సారాంశములను వివిధ పధతులలో ఆచరణలో పెట్టుట.
3. తెలుగు వారు నివసించుచున్ననూ, ప్రస్తుతము తెలుగు సంస్థలు లేని ప్రదేశములలో వాటిని నెలకొల్పు అవకాశములను కల్పించుట.
4. ప్రతి సంవత్సరము ఉత్తర అమెరికాలోని ప్రాంతీయ తెలుగు సంస్థల కన్నింటికి వారి ప్రతిభా ప్రదర్శనలకై ఒకే వేదిక మీద తెలుగు సారస్వత, సాంస్కృతిక కార్యక్రమములలో అవకాశములను కల్పించుట.
5. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వముతో సహకరించి, సాంస్కృతిక, సారస్వత రంగములందు పరస్పర కార్యక్రమముల నమలు జరుపుట.
6. ప్రస్తుతము ఉత్తర అమెరికాలో ఉన్న భారతీయులందరికి ప్రతినిధి సంస్థగా కృషిచేయుచున్న ASSOCIATION OF INDIANS IN AMERICA (AIA) కు యథాశక్తితో సహకారము చేయుట.
7. ఈ సమ్మేళన సమయమున, విదేశముల నుండి ఉత్తర అమెరికా పర్యటనకై విచ్చేసిన ప్రముఖ తెలుగు పండితులనూ, భాషాకోవిదులనూ, కళాకారులనూ, రాజకీయ వేత్తలను సన్మానించుట.
8. తెలుగు వారికి, అమెరికన్లకు పరస్పర స్నేహ సంబంధములను పెంపొందించుటకు అవుసరమైన ప్రతిపాదనలను రూపొందించి, ఆచరణలో పెట్టు ప్రయత్నములు చేయుట.

(ఈ వరుస క్రమము ORDER OF PRIORITY ను గుర్తించి వ్రాసినది కాదు.)

WITH BEST WISHES TO THE CONVENER AND OTHER COMMITTEE MEMBERS OF THE FIFTH TANA CONFERENCE LOS ANGELES, JULY 5-7, 1985

FROM: TELUGU FINE ARTS SOCIETY.

గడచిన నాలుగు తెలుగు సమ్మేళనముల లోనూ, ఇప్పుడు జరుగనున్న అయిదవ సమ్మేళనములోనూ ఈ క్రింద (FROM THE BROCHURES) పేర్కొనబడిన వారిలో పాటు అంతకు రెండు రెట్లు మన తెలుగులో, మన తెలుగు లలో చైతన్యం కలిగించడానికి దోహదం చేశారు. వీరందరూ, మరితరులూ సామూహికంగా, సమోత్సాహం తో మరింత సహాయాన్నందచేస్తే మన సంస్కృతీ వ్యాప్తి, మన జాతి కీర్తి దశదిశలా వెదజల్ల గలం. మన తెలుగు జాతి విస్తృతకు తోడ్పడిన మిత్రులందరికీ తెలుగు కళా సమితి అభినందనలను తెలుపుతున్నది.

FIRST CONFERENCE, NEW YORK, NY. May 28-29, 1977

CONFERENCE COMMITTEE:

DR.RAVINDRA NATH GUTHIKONDA, CONVENER, (EDISON, N.J.)

MEMBERS:-
MR.TIRUPATAIAH TELLA,(CHICAGO, IL)
DR.MADHAVA RAO TUMMALA,(DETROIT,MI)
MR.SYAMASUNDARA RAO, (EDMONTON,CANADA)
MR.TATAIAH KONERU,(HOUSTON,TX)
MS.(DR. SUBHASHINI REDDY,(N.Y.)
MR.K.RAMAKRISHNA REDDY,(PHILADELPHIA,PA)
MR.BASAVAIAH VELUVOLU (TORONTO,CANADA)
MR.RAMANA RAO MANNEY (WASHINGTON,D.C.)

PUBLIC RELATIONS:

MR.NUTAKKI RAMA KRISHNA PRASAD (EDISON, N.J.)

BROCHURE COMMITTEE:

DR.RAVINDRA NATH GUTHIKONDA, (EDISON, N.J)
DR.SUDHIR BABU GUTHIKONDA (EDISON,N.J)
MR.NUTAKKI RAMA KRISHNA PRASAD (EDISON,N.J)

SOUVENIR COMMITTEE:

DR.KAKARLA SUBBA RAO (N.Y) (CHAIR PERSON)
MS.SUSEELA SUBBARAO (EDMONTON)
MR.CHITTEN RAJU VANGURI (HOUSTON)
MR.K.RAMAKRISHNA REDDY (PHILADELPHIA)
MR.SUBBA RAYUDU JAKKAMPUDI (WASHINGTON)
DR.VENKATA KRISHNA REDDY CHAPPIDI (N.J)
DR.RAVINDRA NATH GUTHIKONDA (N.J.)
MR.CHARY P. MUTHOJU (N.Y)
MR.KIDAMBI RAGHUNATH (N.J.)
MR.RAGHUNATHA RAO YERRAGUNTLA (N.Y.)

CULTURAL PROGRAMS COMMITTEE **DISCUSSIONS COMMITTEE**
HALL ARRANGEMENTS COMMITTEE **ART & CULTURAL EXHIBITION**

DR.V.SUBBA RAO GHANDIKOTA (N.Y)(CHAIRMAN
MR.ARYAMA V.GHANDIKOTA,(N.J.)
MR.N.R.K.PRASAD (N.J.)
MR.SREERAMA MURTHY ANKEM (N.Y)
MR.LAKSHMINARAYANA TANGIRALA (N.J)
MS.SEEMANTHINI KOWTHA, (N.Y)
MR.SATTIRAJU SURYA PRASAD (N.J)
MR.JANARDHANA REDDY NUKALAPATI (N.Y)
MR.SESHAGIRI RAO TAMMARA,(MARYLAND)
MR.MD. SHUJATH,(IL)
MR.VEMURI KRISHNA, (N.Y)(IN CHARGE)
PROF.V.V.RAMANADHAM (N.Y.)
MR.SUBBA RAO DAMA (N.Y.)
DR.SUDHIR BABU GUTHIKONDA (N.J)
MR.RAGHUNATH KIDAMBI (N.J) (IN CHARGE)
MS.LAKSHMI SUBBA RAO KAKARLA (N.Y.)
MS.RAJESWARI BODDAPATI (N.Y)
MR.BABURAO YALAMANCHILI (N.Y)
DR.S.V.RAMA RAO,(LOUISVILLE,KY)(IN CHARGE)
DR.G.SUBBA RAO (PA)
MR.V.CHITTEN RAJU, (HOUSTON,TX)

FINANCE COMMITTEE:

MR.KRISHNA MURTHY VEMPATY (N.Y)(CHAIRMAN)
MR.SUBBA RAO DAMA (NEW YORK)
MR.RADHAKRISHNA MURTHY VANKADARA,N.Y.
MR.YUGANDHARA RAO HANUMARA (MD)
MR.VENKAIAH DONIPARTHI (CHICAGO)
MR.K.S.VAVILALA (N.Y)
MR.VENKATA KRISHNA REDDY CHAPPIDI(N.J)
MR.VENKATADRI BOBBA(N.J)
MR.L.BHEEMA REDDY (PHILADELPHIA)

SECOND CONFERENCE, DETROIT, MI, MAY 26-27,1979

SRI V.M. Rao Tummala, Convener

CENTRAL COORDINATING COMMITTEE

SRI Atchuta Rao Ramineni (Troy, MI)
SRI Apparao Mukkamala (Flint, MI)
SRI Basavaiah (Tornoto, Canada)
SRI Prasadarao Jamesl (Washington, D.C.)
SRI Ramakrishna Emmadi (Troy, MI)
SRI Ramakrishna Gutta (Troy, MI)
SRI Rama Rao Cherukuri (Southfield, MI)
SMT Saranya Mandana (Bloomfield Hills, MI)
SRI Sastry D.S. (San Francisco, CA)
SRI Sastry G.M. (Trenton, MI)
SRI Tirumala Rao Tipirneni (New York, N.Y.)
SRI Venkakya Doniparti (Chicago, IL)

DISCUSSIONS

SRI Venkateswarlu Jasti (Detroit, MI)
SRI Venugopala Rao P (Atlanta, GA)
SMT Asha Rani Kaza (Troy, MI)
SRI Ramachandra Naidu Galla (Chicago, IL)
SMT Rohini Devi Tumuluri (Indianapolis, IN)
SRI Subha Rao Kakarla (New York, N.Y.)
SMT Subhashini Reddy Bandaru (Suffern, N.Y.)
SRI Srikrishna Vadlamudi (Silver Springs, MD)
SRI Venkateswara Rao B (Troy, MI)
SRT Vidyadhara Rao Chalasani (Cleveland, OH)

VENUE

SRI Ramakrishna Emmadi (Troy, MI)
SRI Venkateswara Rao B (Troy, MI)
SRI Chalam P.V. (Troy, MI)
SRI Koteswara Rao Divi (Troy, MI)
SMT Lakshmi Kodali (Troy, MI)
SRI Pandu Rangarao Vemula (Troy, MI)
SRI Prasada Rao Kollipara (Troy, MI)
SRI Rajamouli Gunda (Rochester, MI)
SRI Rama Rao Cherukuri (Southfield, MI)
SRI Ramesh Babu (Detroit, MI)
SRI Saraswati Chalam (Troy, MI)

FINANCE

SRI Appa Rao Mukkamala (Flint, MI)
SRI Sivarama Reddy Bandaru (Suffern, N.Y.)
SRI Bhavani Prasad Garapati (Bloomfield Hills, MI)
SRI Jagan Mohana Rao B.L. (Washington, D.C.)
SRI Muralikrishna Bobba (Chicago, IL)
SRI Ramakrishna Gutta (Troy, MI)
SRI Tirupataiah Tella (Chicago, IL)
SRI Vasudevarao Mandava (Bloomfield Hills, MI)

CULTURAL PROGRAMS

SMT Meenakshi Yedavally (Madison Hgts., MI)
SMT Bhaskaramani Chari (Toledo, OH)
SMT Lakshmi Gontina (Troy, MI)
SMT Lakshmi Kakarala (Troy, MI)
SMT Lekha Vemula (Troy, MI) I)
SMT Usha Kollipara (Troy, MI)
SMT Veeramathi Evani (Midland, MI)

ART EXHIBITION

SRI S. V. Ramarao (Louisville, KY)
SMT Vijaya Emmadi (Troy, MI)
SMT Rama Kakarala (Autum Hgts., MI)
SMT Nirmala Sastry (Trenton, MI)

PUBLICITY

SRI G. Sastry, G.M. (Trenton, MI)
SRI Prasada Rao Kollipara (Troy, MI)
SRI Ramakrishna Prasad P (Taylor, MI)
SRI Somayajulu Yedavally (Madison Hgts., MI)

SOUVENIR

SMT Ramadevi Cherukuri (Southfield, MI)
SRI Atchuta Rao Ramineni (Troy, MI)
SRI Chari N.C.S. (Toledo, OH)
SRI Katta G. Murty (Ann Arbor, MI)
SRI Rama Rao S.V. (Louisville, KY)
SRI Ravindranath Guthikonda (Perth Amboy, N.J.)
SRI Srinivasa Reddy (Troy, MI)
SRI Venugopala Rao P. (Atlanta, GA)

HOSPITALITY

SMT Saranya Mandava (Bloomfield Hills, MI)
SMT Vani Gutta (Troy, MI)
SMT Droupati Tummala (Okemos, MI)
SRI Dwaraka Prasad Boppana (Madison Hgts., MI)
SRI Kameswara Rao Kaza (Troy, MI)
SMT Lakshmi Inala (Mt. Clemens, MI)
SMT Lakshmi Kakarla (New York, N.Y.)
SMT Lakshmi Durga Pinnamaneni (Taylor, MI)
SMT Lakshmi Tummala (Flint, MI)
SMT Nirmala Sastry (Trenton, MI)
SMT Parvati Tummala (Troy, MI)
SMT Pushpa Reddy (Bloomfield Hills, MI)
SMT Seeta Kakarala (Troy, MI)
SRI Srimannarayana Kakarala (Troy, MI)
SMT Sujata Reddy (Farmington Hills, MI)

THIRD CONFERENCE, CHICAGO, IL, MAY 23-24, 1981

CENTRAL COORDINATING

Tirupataiah Tella *(Convener)*
Shankar N. Planjery *(Treasurer)*
Ananth R. Vootkur
Arunasri Tanuku
Baburao Javvaji

C.L. Narayana
C. Umapathi Reddy
Janardhan Manthani Reddy
Madhava B.M. Reddy
Muralikrishna Bobba
Yugandhara Rao Yadlapati

Naidu R. Galla
Ramana Murthy Yedavalli
Ramchendra Rao Hejeebu
Rami Reddy Sama
Ravi Aditham
Y. Shyamsunder Rao

Savitri G. Komanduri
Sudarsana Rao Akkineni
S.V. Rama Rao
Upendranath Nimmagadda
Venkaiah Doniparthi

CULTURAL PROGRAMS

Prasad Kodukula
Prema Aditam
Raghava Rao Vanguri
Satchidananda Murthy Damaraju

Sharada Purna Shonti
Sridhar Nandiwada
Subba Rao Jayanthi
Subba Rao Vadrevu

Ramana Murthy Yedavalli *(Chairman)*
Rami Reddy Sama *(Co-Chairman)*
Gopalacharya Komanduri
Hanu nantha Rao Vanguri

Kameswari Bulusu
Krishnaiah Kolavennu
Lakshmi Damaraju
Prakasam Tata

DISCUSSIONS

Naidu R. Galla *(Chairman)*
Raghava Rao Mandava *(Co-Chairman)*
Bhaskara Rao Dodda
C.L. Narayana
G.N. Naidu
Jayaram K. Naidu
Lingamneni Jaganmohan Rao
Vidyasagar Dharmapuri

ART EXHIBITION

S.V. Rama Rao *(Chairman)*
Arunasri Tanuku *(Co-Chairman)*
Nalini Aditham
Rajeshwari Vanka
Ratna Prasad Kasinadhuni
Subbarao Vadrevu

FINANCE

Upendranath Nimmagadda *(Chairman)*
Haranath B. Tipirneni *(Co-Chairman)*
K.S. Chowdhari Gorantla *(Co-Chairman)*
C.L. Narayana
Mallikarjuna Rao Anne
Shankar N. Planjery
Umamaheswara Rao Atluri
Vidyasagar Dharmapuri

VENUE

Y. Shyamsunder Rao *(Chairman)*
C. Umapathi Reddy *(Co-Chairman)*
Prasad J. Yalamanchi
Ramchendra Rao Hejeebu
Sanjeeva B. Reddy
Vasudeva Reddy Kethireddy
V. Umamaheswara Rao

POST CONFERENCE

C.L. Narayana *(Chairman)*
Tirupataiah Tella
Shanker N. Planjery
CHAIRMEN OF ALL OTHER COMMITTEES

PUBLICITY

Madhava B.M. Reddy *(Chairman)*
Pattabhi R. Mittapalli *(Co-Chairman)*
Madhusudhana Rao Vadlamudi
Nageswara Rao Yerra
Ranga Reddy Pati
Surya Pratup Vanka

SOUVENIR

Ananth R Vootkur *(Chairman)*
Sree R Parimi *(Co-Chairman)*
Murthy S Damaraju *(Co-Chairman*
P.S.R. Appa Rao *(Editor in India)*
Y. Shyamsunder Rao *(Editor-English)*

Lakshmi Damaraju *(Editor-Telugu)*
Aruna Galla
Arunasri Tanuku
C. Sasidhar
Kanya Vootkur
Subbarao Vadrevu

Krishna Devulapally
Narayana Rao Velcheru
Narsimha Rao Vootkur
P. Venugopala Rao
Raghava Rao Vanguri
S.V. Rama Rao

Ramadevi Cherukuri
Ramana Murthy Yedavalli
Ramadevi Galla
Rami Reddy Sama
Rani Samyukta Chintam

HOSPITALITY

Rajani Veeramachaneni
Rajender Pampati
Rama Rao Kuchipudi
Rani Samyukthа Chintam
Sarojini Doniparthi
Yashoda Reddy Pati

Syamala Yalamanchi
Uma Lingamneni
Urmiladevi Tella
Usha Nattam
Varalaxmi Sompalli

Sudarsana Rao Akkineni *(Chairman)*
Savitri G. Komanduri *(Co-Chairperson)*
Aruna Galla
Aruna Nagubadi
Durga Yerra

Kanya Vootkur
Suryakumari Yedavalli
Nageswara Rao Yerra
Prameela Reddy
Raghava Rao Mandava
Vidyavathi Kolavennu

FOURTH CONFERENCE, WASHINGTON, DC. MAY 28-29, 1983

CENTRAL COORDINATING

Subbarayudu Jakkampudi (Convener)
Rajagopala Rao Koneru (Treasurer)
Rama Rao S.V.
Sudheshna Reddy Soma
Subhashini Reddy Bandaru
Kareti R. K. Prasad
Kimeera Rao Yarlagadda
Chandrasekhara Rao Kakarala
Srinivasa Murthy G.V.
Rama Murthy B.
Srilatha Vemuri
Velcheru Narayana Rao
Ramana Rao Kolachina
Madhusudana Rao Mannava
Muralidhara Rao Yalamanchili
Mrinalini Sadananda
Ramakrishna Rao G.
Lakshminarayana Kesari
Rajendra Prasad Dandamudi
Satyanarayana Mekala
Raghavendra Prasad Sudanagunta

CULTURAL PROGRAM

Madhusudana Rao Mannava (Chairperson)
Sudheshna Reddy Soma
Anandam Kota
Janakiram Potukuchi
Simanthini Kautha
Narasaiah Ravi
Mrinalini Sadananda (Co-Chairperson)
Annapurna J.
Raju Datla
Ramamurthi Y.
Murilidhara Rao Tadavarthy
Amba Rao

SOUVENIR

Kimeera Rao Yarlagadda (Chairperson)
Subbarayudu Jakkampudi
Krishna Potukuchi
Rama Devi Cherukuri
Velcheru Narayana Rao (Editor)
Gandhi Yalamanchili
Venkateswara Rao Veluri
Prasad Varanasi

ART

Rama Rao S.V. (Chairperson)
Uma Rao Desiraju
Amba Rao
Sudheshna Reddy (Co-Chairperson)
Anuradha Reddy
Prabhavathi Chityala
Rajayalakshmi Rao Mannava

PUBLICITY

Ramana Rao Kolachina (Chairperson)
Srikrishna Vadlamudi
Lakshmi Rao Kolachina
Aruna Alla
Sujatha Yalamanchili
Vara Prasad Rao Gutti
Srinivasa Rao Parinam
Thumuluri Ramesh
Rama Murthy B. (Co-Chairperson)
Rama Rao S.V.
Venkaiah Dama
Arundhathi Mandava
Prema Guntakatta
Madhava Reddy B.M.
Vidyasagar S.
B. Vemuri
Edara Asa Jyothi

PROGRAM

Srinivasa Murthy Guntakatta (Chairperson)
Sadananda K.
Sambasiva Rao R.
Udayasankara Rao V.
Krishnaiah Parimi
Yugandhara Rao Hanumara
Venkateswara Rao Kata
Sambasiva Rao Rapaka
Nagabhushanam Nunna
Varaprasada Rao Gutti

HOSPITALITY

Lakshminarayana Kesari (Chairperson)
Sudhakar Kesari
Ratnamala Kesari
Rajagopala Rao Koneru
Mohan Koka
Padma
Veerabhadra Rao Mangipudi

FINANCE

Ramakrishna Rao G. (Chairperson)
Suryanarayana Murthy Siram
Nagabhushanam Koneru
Ramakrishna Reddy Isanaka
Rajagopala Rao Koneru
Sitaramaiah Nagula
Narasimha Reddy Soma
Sastry L. Kambhampati

FOOD

Jamunabai Vadlamudi (Chairperson)
Sayee Koka
Vijaya Kumari Jakkampudi
Lakshmi Kolachina
Lakshmi Aharam
Ratnamala Kesari
Mekala Lakshmi
Jyothi Radhakrishna Murthy
Tanya Koduri

Vijaya Kakarala (Co-Chairperson)
Krishnaveni Vedula
Sita Nunna
Srilatha Vemuri
Vidyavani Nootheti
Lakshmi S.
Parinam Jyothsna Reddy
Ram Pirlamarla
Parvathi Gutti
Vijaya Dukkipati

DISCUSSIONS

Subhashini Reddy (Chairperson)
Srinivasa Rao Parinam
Bhaskara Mani Chari
Sastry S. Durvasula
Venkata Ratnam Vadlamudi
Sudhakar Reddy B.
Vara Prasada Rao Gutti
Madhusudana Reddy K.
Srikrishna Vadlamudi
Jagan Mohan Rao Lingamaneni
Prasad Chalasani
Chinna Rao Mukkapalli
Malathi Rao
Prasad Kareti (Co-Chairperson)
Vijaya Reddy
Krishnamurthy Vempati
Mikkilineni
Narsinga Rao
Kameswari Komanduri
Panduranga Rao Mandava
Yasoda Reddy
Venkayya Dama
Radha Krishna Murthy
Venkateswara Rao B.
Ram Murthy B.
Sivarama Reddy Bandaru

VENUE

Muralidhara Rao Yalamanchili (Chairperson)
Radhakrishna Pillalamarri
Vidyasagar Nootheti
Kusuma Mantena
Lalitha Pillalamarri
Gautam Pinnameneni
K.S. Murthy
Chandrasekhar Royapeta

పై వారే కాకుండా ఇంకా ఎంతో మంది ప్రత్యక్షంగానూ పరోక్షంగానూ సహాయ పడ్డారు. వారందరికీ జేజేలు చెప్పుదాం.

FIFTH CONFERENCE, LOS ANGELES, CA. JULY 5-7, 85

Central Coordinating Committee

CONVENOR
Dr. Raghavendra S. Prasad – (213) 402-3220
CO-CONVENOR:
Dr. Premchand Duggirala - (818) 242-5855
TREASURER
Mr. Nageswara Rao Gangula - (213) 402-0742
COMMITTEE CHAIR AND CO-CHAIR PERSONS
ALUMNI
Dr. Sankaram Rallabhandi - (714) 646-5161
Dr. Choudari D. Voleti - (213) 874-0790
ARTS AND CRAFTS
Dr. Satyanarayana Upadhyayula - (818) 886-6757
Dr. Narendranath Reddy - (818) 355-2507
CULTURAL
Dr. Mani Aysola - (213) 851-0025
Mr. Vijaya Saradhi Komanduri - (818) 284-2728
DISCUSSIONS
Dr. Ramalinga Reddy Chirra - (213) 829-6078
Dr. Damodar Reddy - (213) 542-2617
FINANCE
Dr. Jeereddi A. Prasad - (818) 355-4944
Dr. Venkateswara Rao Daluvoy - (818) 355-9477
FOOD
Mrs. Padma Upadhyayula - (818) 886-6757
Mrs. Sundari Samudrala - (714) 981-9014
HOSPITALITY
Mr. Chandrasekhar Rao Atluri - (714) 846-1632
Mr. Dharma Reddy Gummadi - (213) 924-2018
POST-CONFERENCE
Dr. Ramachandra Rao Paladugu - (818) 355-6988
Mr. Satya V. Reddi - (714) 857-0442
PUBLICITY
Mr. Bapaiah Gogineni - (213) 404-2882
SIGHT SEEING
Mrs. Aruna Reddy Chilumula - (213) 874-1704
Dr. Subba Rao Balusu - (714) 952-2772
SOUVENIR
Dr. Venkateswara Rao Vemuri - (714) 995-1301
Dr. J. S .M. Sarma - (213) 258-2252
VENUE
Mr. Sarat Kamineni - (818) 966-2241
Mr. Madhusudana Rao Koganti - (714) 833-3507
VOLUNTEERS
Mr. Kamesh Aysola - (213) 839-2552
Mr. Hanumantha Rao Janapati - (805) 943-1043
YOUTH
Miss Lakshmi Komonduri - (818) 284-2728
Miss Seeta Vemuri - (714) 995-1301

TANA EXECUTIVE COMMITTEE
PRESIDENT
Dr. Chandrasekhar Rao Kakarala – (216) 825-2269
VICE-PRESIDENTS
Dr. Varaprasada Rao Gutti – (412) 539-3269
Mr. Sastry V. Durvasula – (415) 992-1414
SECRETARY
Dr. Srinivasa Rao Parinam – (914) 624-8393
TREASURER
Dr. Raghavendra S. Prasad – (213) 402-3220

"You Only Need Experience, Established and Reliable Travel Service When You Fly, Why Not Try Us."

FOR ALL YOUR DOMESTIC & INTERNATIONAL TRAVEL NEEDS PLEASE CALL
RAMESH SAKARIA
FUTURES TRAVELS INC.

IATA (ATC)

Complete Travel Service
260 5th Ave., Suite 1206, NYC, NY 10001
Office (212) 532-2180 • Res. (212) 343-1379 eve.
Remember to Call Futures for Your Trip to Florida this Summer for Motel Accomodation

VRD SYSTEMS
CONSULTANTS

SPECIALIZES IN

IMS
CICS
IDMS

13 AGATHA DRIVE
EDISON
NEW JERSEY 08817
(201) 287-2189

K A M A L A   E N T E R P R I S E S

(Indian Groceries, Video Rentals & Jewelry)
251 FRENCH STREET (Near CHICKS INN) Rt. 27
NEW BRUNSWICK, NJ 08901

* One Stop Shopping For All Your Daily Grocery Needs

* One Of A Kind Jewelry To Satisfy Your Taste

YOUR SATISFACTION IS OUR PRIME CONCERN

* Fresh Vegetables
* Sale of Jewelry & Groceries
* Latest Video Movies In Hindi And All The South Indian Languages
* Telugu & Hindi Records And Telugu Books For Rental
* Red Carpet Service
* Well Known PRIYA Pickles
* Quality Jewelry
* Indian Sweets & Munchies

$$$$$$$$$$$$$$$$$$.
COMPETITIVE PRICES
$$$$$$$$$$$$$$$$$$

****
COURTEOUS SERVICE
****

++++++++++++++++
QUALITY SUPPLIES
++++++++++++++++

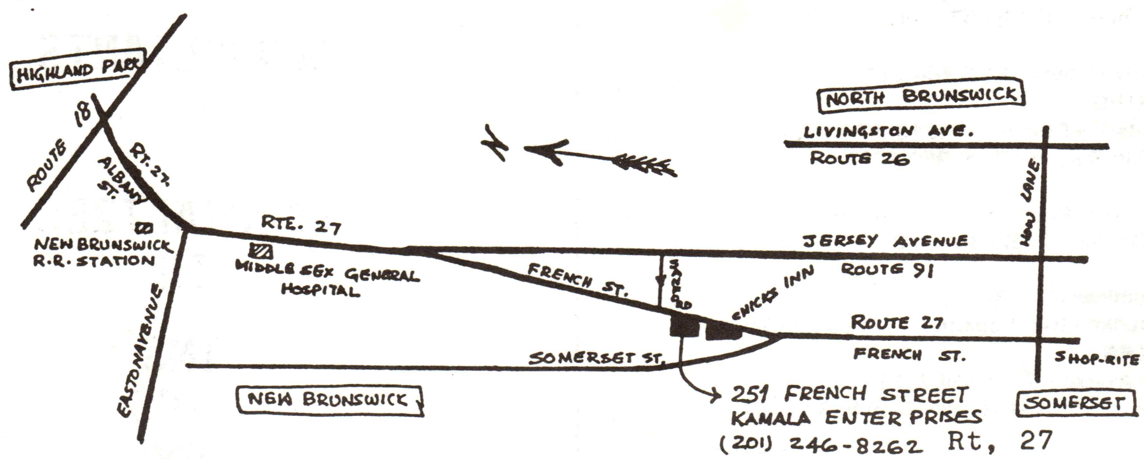

Close to Middlesex and St. Peter's Hospitals, New Brunswick Rail Road Station North Brunswick, Somerset.

NEW

####################
HOURS OF OPERATION

Mon - Fri. 10am- 8pm
Sat,Sun &
Holidays 8am - 8pm
####################

######################
FOR FURTHER INFORMATION

CALL: MR. Y.S. MURTHY

(201) 246-8262
######################

Youth Forum

K.V. Rao

TELUGU JYOTHI'S 20 QUESTIONS OF THE MONTH

In this forum, 20 interesting and mind teasing questions will be asked and answers provided elsewhere in this issue. You may know answers to some of these or most of these - but there will be atleast one for which you will have to conceed!

1. Which country produced icecream first?
2. Where is Gowtham city?
3. Who is the oldest person to climb Mt. Everest so far?
4. Which type of cactus are the biggest ?
5. When was the last time, USA Treasury printed $500 and $1000 bills?
6. The highest number of phone calls that occur during Christmus 24hr period is the highest (30 million calls) for any holiday period. Which is the second highest holiday calling period?
7. When was the speed of "Mach 1" obtained for the first time and by whom?
8. During an year, which day has the highest sale of Roses?
9. Who discovered Potato Chips ?
10. When and where was the first ever departmental store started?
11. "Daylight saving time" - who started it and when?
12. Who is the richest man in the world - the richest man in the world ?
13. Who was the first person to introduce a breakfast cereal ?
14. Which company first sponsored the TV commercials ?
15. USA spends most advertising dollars per person in the whole world. Which countries are second and third in spending on advertisements?
16. Amongst the Continental United States, which was the last state to join the Union?
17. Which city in USA is called the dogwood city?
18. Amongst the Central American Republics, which is the biggest?
19. Who discovered "hot dogs" ?
20. Which state in USA has the highest murder rate?

(FOR ANSWERS: SEE Pps: 32)

4811 Stelton Rd.
South Plainfield
N.J. 07080

(201) 753-0620

TAJ MAHAL BOUTIQUE & SUPER MARKET

* Full line of Indo-Pak Groceries
* Spices, Nuts, Sarees
* Appliances 110v & 220V and Accessories
* Fresh Vegetables Every Week
* Audio & Video Cassettes
* 2000 Movies in VHS Video in Hindi, Tamil, Telugu, Malayalam, Punjabi, Pakistani and also English.

VISIT US AND TRY OUR SERVICES

Store Hrs: Tuesday thru Saturday 11 A.M. to 8.30 P.M.
Sunday 11 A.M. to 7.30 P.M.
Monday Closed.

[We accept Mail Orders by UPS or COD]

తెలుగు కళాసమితి(న్యూజెర్సీ)వారి 1985 ఉగాది మినీకథల పోటీలో రు. 250 బహుమతి పొందిన రచన

మొగలిపొత్తి

ఆదిమధ్యం రమణమ్మ

సాయం సమయం.

పిల్లగాలి చల్లగా మెల్లగా సాగుతోంది.

మాధవి డాబా మీద మాలతీ పందిరి క్రింద పుస్తకం పట్టుకు కూర్చుంది. పుస్తకంలోని విషయమేదీ బుర్ర కెక్కడం లేదు.

ప్రస్తుతానికి చదువు తప్ప బరువు బాధ్యతలేమీ లేవు మాధవికి. కాని మాధవి కాలం బరువుగా సాగుతోంది. మనసు బరువుగా వుంది. ఆలోచనలు బరువుగా వున్నాయి.

గాలికి ఆమె పైట చెదిరింది. మెళ్ళో బరువుగా వ్రేలాడుతున్న మంగళసూత్రాలు ఆమె కళ్ళబడ్డాయి.

ఈ బరువు లన్నింటికీ అవే కారణమా?

ఈ బరువు తన మెళ్ళో తూగక ముందు తనెంత ఉత్సాహంగా ఉల్లాసంగా గెంతేది. ఎంత ఉత్తేజంగా ఉండేది. ఆ రోజులు ఇప్పటికీ కళ్ళకు కట్టినట్లు ఉంటాయి.

బి. ఎ లో తన క్లాస్ మేట్స్ కొందరు తన పెళ్ళికి ముందు తన ఊరు చూస్తామని వచ్చారు. ఆ రోజు తనకి బాగా గుర్తు. ఇలాంటి చల్లని సాయంత్రమే అది. రెండెడ్ల బండిలో తోటలోకి ప్రయాణమయారు. రోడ్డు బాగాలేదు. ఎద్దులు హుషారుగా లాగేస్తున్నాయి. బండిలో మెత్తని పరుపులు పరచబడ్డాయి. బండి ఎత్తి కుదేస్తోంది. ఆ కుదుపులకి ఒకరి మీద ఒకరు తూలి పడుతూ, నవ్వులతో తుళ్ళిపడుతూ, ఎకసక్కేలు, మరెన్నో కబుర్లు-

టాపిక్ తన పెళ్ళి గురించి వచ్చింది.

"మధూ! నువ్వూ పెళ్ళి కొడుకుని కొనుక్కుంటున్నావన్నమాట" అంది సరళ.

"కాలేజీలో ఇచ్చిన ఉపన్యాసాలన్నీ నీ గుండెదాటి గోదావరిలో కలిసాయన్నమాట." అంది సుజాత.

"నీ వంటి భాగ్యవంతులు అంతంతలేసి కట్నాలు పోసి పెళ్ళికొడుకుల రేట్లు పెంచేస్తుంటే మాలాటి వారికి మామూలు పెళ్ళికొడుకులు కూడా దొరక్కుండా పోతున్నారు" అంది సుందరి.

"అబ్బ ఊరుకోండే. నేను పెళ్ళికొడుకున్ని కొనడంలేదు. ఇచ్చేదంతా మా వాళ్లు నాకే ఇస్తున్నారు. ఏదో కొద్ది లాంఛనాలు తప్ప."

"అవ్వ పేరే మార్చావమ్మ! కట్నం అనే పేరు తీసేసి దానికే లాంఛనాలు అని పేరు పెడుతున్నారిపుడు."

"లాంఛనాలు పెళ్ళికొడుక్కి కాదే అత్త. ఆడబడుచులకి. పాపం వాళ్లూ స్త్రీలే కదా మనలా ఆ తరంవాళ్ళు చదువుకొని ఉద్యోగాలు చేయడంలేదుకదా. వంటిళ్ళల్లో భర్త అత్తమామల కనుసన్నల్లో మ్రగ్గిపోతున్నారుకదా. పాపం వాళ్ళకి తీరని కోరికలేమైనా ఉంటే. ఇలా కొడుకుల పెళ్ళిళ్ళ ద్వారా తీర్చుకుంటారు. మన స్త్రీజాతి మీద మనకే సరియైన అవగాహనా సానుభూతీ లేకపోవడం వల్లే అనేక అనర్థాలు జరుగుతున్నాయి"

"అబ్బో స్త్రీజనోద్ధారకురాలివి బయలుదేరావు. చాలు. నీకెంత ఇస్తున్నారు—అది చెప్పు పోనీ."

"వాళ్ళు కట్నకానుకలేవీ తమకి వద్దన్నారు. మీ పిల్లకి మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు పెట్టుకోండి అన్నారు. పెళ్ళి మాత్రం ఘనంగా చేయాలన్నారు."

"నీతోపాటు నీకిచ్చేది వారిది కాదేమిటి?"

"అదెలా అవుతుంది?"

"సరే తెలివదెంత?"

"మా అమ్మమ్మ - తన పేరు పెట్టినందుకు మా బామ్మ. మా నాన్న నీరంతా కలిపి ఇచ్చేది మూడు తులాల బంగారం. భూమి పది ఎకరాలు. తోట అయిదు ఎకరాలు"

"అమ్మ బాబోయ్ ఈ సిరి చూసి నిన్ను చంపేస్తారేమోనే బాబూ! పేపర్లలో చూద్దాంలే" అంది రాధ

"స్త్రీకి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం ఉంటేచాలు ఎంతో వెన్నుకు రావచ్చు. ఆపై విద్య. విజ్ఞానముంటే మరీను."

"మరి ఆ చచ్చేవారంతా అది లేకేనా?"

"తెలుసుకోవాలి ముఖ్యంగా జ్ఞానం. సమయానికి బుద్ధి పని చేయనందుకో సంప్రదాయాన్ని సాహసించి దాటలేకో.-"

"ఉపన్యాసం చాల్లేగాని నువ్వు మాత్రం జాగ్రత్తగా ఉండు" అని హెచ్చరించారు.

"ఎవరో వచ్చారే మధూ" అని సుందరి పైకి వచ్చి చెప్పింది. ఆలోచనలు చెదిరిపోయాయి. క్రిందకి దిగివచ్చింది మాధవి.

ఆ వచ్చినది మామగారు. సాదరంగా ఆహ్వానించి మర్యాదచేసింది కుశలప్రశ్నల అనంతరం. "వాడేదో ఆవేశంలో ఏదో అని వుంటాడు. నువ్వూ సర్దుకుపోవాలమ్మా. ఉడుకు రక్తం వాడిది."

"వారిది ఉడుకు రక్తమే మామగారూ. యుగాలనుంచి ఆడది సర్దుకుపోవడం వల్లే పురుషులు యిలా తయారయ్యారు. మీ అబ్బాయి రక్తంలో వేడి ఎక్కువై పోయింది. అది చల్లార్చాలి. ఆ బాధ్యత మీదే. చల్లారనియ్యండి చూద్దాం" అని జవాబిచ్చింది.

ఇంకేమంటాడు? ఉదాసీనంగా కాసేపు ఉండి వెళ్ళిపోయాడు. మాధవి మళ్ళీ పైకి వచ్చేసింది. ఆకాశంలో చీకట్లు ముసురుతున్నాయ్.

'తాను తీసుకున్న నిర్ణయం సరియైనది. సబబైనది? కాదా' చీకటిలో తడుముకుంటున్నట్లు ఆలోచనలు.

'గొప్పింటి పెళ్ళిళ్ళు ఎంత ఘనంగా జరుగుతాయో అట్లాగే తన పెళ్ళి జరిగింది. పెళ్ళిలో తను జాగ్రత్తగా గమనించింది అత్తా ఆడబిడ్డలేన్ని. సోదరుని పెళ్ళిని స్వేచ్ఛగా తిరిగే సావకాశం లేదు వారికి. అత్తవారు. భర్తలకు హడలిపోతూ వారి

ఈ నెలనుండి వరుసగా ఈ బహుమతి పొందిన కథలను ప్రచురిస్తాము. ఈ పోటీ నిర్వహణలో సహాయం చేసిన ఆంధ్రజ్యోతి వారికి, శ్రీ పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారికి కృతజ్ఞతలు.

అవసరాలు సమకూర్చడంతోటే వారికి సరిపోయింది. ఆడబిడ్డలు చవకరకం పట్టు చీరెలు కట్టారు. అత్తగారైతే. తన అత్తగారి కాలంనాటి నలిగిపోయి శిథిలావస్థలో వున్న పట్టుచీరెలు కట్టింది. భోజనం టైమ్‌లో మంచి జరీచీర కట్టడంపోయి మడి పట్టుచీర కట్టింది. మరి వారికిచ్చిన లాంఛనాలు ఏమైనట్లు? వారి వారి భర్తలు స్వాహా చేసారా?

తను సారె చీరెలతో అత్తవారింట అడుగు పెట్టింది. మంచి మంచి చీరెలు అత్త ఆడబిడ్డల కిచ్చింది. వారెంతో మురిసిపోయారు.

'భర్త శ్రీనివాసు. కొద్ది రోజులు డబ్బు ప్రసక్తి తేకుండా కులాసాగానే గడిపాడు. ఆ తరువాత ఓ రోజు అడిగాడున వ్వుతూనే. "నీకు వంద తులాల బంగారం వుందన్నారు' ఏం చేశావ్?"

"ఆ నగలు పూర్వ కాలంవి ఎప్పుడైనా సరదాకి పెట్టుకొనేవేగాని నిత్యం పెట్టుకుని నలుగురిలోనూ తిరిగేవికావు. నవ్వుతారు. ప్రమాదం కూడా. అందుకని బేంకిలో దాచుకున్నా"నంది.

"మరి పొలాల మీద వచ్చే సొమ్ము?"

"అదీ నా పేర బేంకిలో ఉంది."

"ఏం చేస్తావు దానితో?"

"మా నాన్నగారు దానితో మళ్ళీ పొలమో తోటో కొని ఆస్థి పెంచుతారు"

"పెళ్ళయాక కూడా వారి పెత్తనమేమిటి?"

"వారి పెత్తనం లేదు. ఇహ నాదే పెత్తనం."

"నీ పెత్తనమేమిటి? పెళ్ళయ్యాక నీ మీదా నీ ఆస్తి మీదా నాదే పెత్తనం?" అన్నాడు. చిరునవ్వుతో హాస్యానికన్నట్లు.

"నేనిమ్యాలికదా" అంది అదే చిరునవ్వుతో.

"నీవియ్యడమేమిటి? నీవారే నిన్ను ఆస్థి నగలుతో నాకిచ్చారు."

"నన్ను మీ కిచ్చినా. ఆస్తి. నగలు నాకే యిచ్చారు"

"నువు నాదానవైనపుడు. నీది నాది కాదా?"

"దానికి కొంత సమయం పడుతుంది. పెళ్ళిలో మంత్రాలు చదివి మీరు నావారుగా నేను మీ దానిగా కావడం నాంది మాత్రమే. కొన్ని సంఘటనలు. సన్నివేశాలు. మనప్రవర్తన. చిత్తశుద్ధి దానిని బలపర్చాలి. కొంత కాలం జరగాలి"

'అమ్మో గట్టి పిండమే' అని మనసులో అనుకుని వుంటారు. అప్పటికి ఊరుకొన్నారు.

చిరునవ్వులతో సాగిన ఆనాటి సంభాషణావిషయం. రోజు రోజుకు రాజుకొని. ఆవేశ కావేషాలను పెంచింది. శృతి మించి రాగాన పడింది.

పుట్టింటి నుంచి సొమ్ము. నగలూ తెమ్మని వాసూ. ఇష్టం వున్నపుడు అవసరం వచ్చినప్పుడు తెచ్చుకుంటానని తానూ. రోజూ వాదోపవాదాలు.

చివరికి పుట్టింటికి వెళ్ళి నగలు. డబ్బు. తెస్తేగాని వీల్లేదన్నాడు. "లేకపోతేనో"— "అక్కడే వుంటావు" అన్నాడు.

'థేంక్ గాడ్! చంపే వుద్దేశ్యం లేదన్న మాట!' పెళ్ళికి ముందు రాధ హెచ్చరికలు గుర్తొచ్చి మనసులో నవ్వుకొంది. ఆ తరువాత. "నేనివ్వల్లో తేను" అంది మొండిగా. "నేను చెప్పినట్లు చేస్తే చెయ్యి లేకపోతే గెటౌట్" అన్నాడు ఆవేశంగా.

'అక్కడే తొందరపడ్డాడు. తాను అవాక్కయింది. క్షణం ఉండరాదా ఇంట్లో అనుకొంది పెట్టెలో చేతికి దొరికిన చీరలు సర్ది— ముందు హాల్లో కొచ్చింది. చెప్పి వెళ్ళడానికి అత్తమామలు ఇంట్లో లేరు. గడప దాటే ముందు కాస్త తమాయించుకుని ఆగి వెనక్కి తిరిగి చూసింది. అతడలా చూస్తూ ఉండిపోయాడేగాని వారించలేదు.

"మీరు పొమ్మన్నాక మళ్ళా తిరిగి మీ ఇంటికి వచ్చేది లేదు. నేను కావాలనుకుంటే. మీరే నా దగ్గరకు రావలసి వుంటుంది" అనేసి గుమ్మం దాటింది. పుట్టింటికి వచ్చేసింది.

తండ్రి చాలా బాధపడ్డాడు. తనకి తెలియకుండా కొంత డబ్బు పట్టికెళ్ళి ఇచ్చి అల్లుణ్ని బ్రతిమాలాడు. "నువ్వు నీ డబ్బూ కాదు. నీ కూతురు— ఆమె డబ్బు రావాలి" అన్నాడట. తాను ససేమిరా వెళ్ళనంది. "పల్లెటూరు అల్లరమ్మా"అని వాపోయారు తలిదండ్రులు.

'తాను పట్నం వచ్చేసింది. బేంకిలో డబ్బు తీసి బంగాళా కొంది ఇదే పట్నంలో యూనివర్శిటీలో చేరింది. స్నేహితురాళ్ళని సహాయంగా పెట్టుకుని చదువు సాగిస్తోంది తనకి సంతోషమూ లేదు. దుఃఖమూ లేదు. తను పుట్టింటా లేదు. అత్తింటా లేదు కాని ప్రతీది బరువుగా వుంటోంది. ఈ మంగళ సూత్రాలింత బరువా?—'

ఆలోచనల బరువులో అలసిపోయి మత్తుగా కళ్ళు మూసుకొంది మాధవి.

* * *

ఆ మరునాడు కాక మూడోనాడు అత్తగారు వచ్చింది

ఆమెను చూసి మాధవి ఎంతో సంబర పడింది.

ఆదర సత్కారాలతో ఆమెను ఆపేసింది.

ఆవిడ పురాణ పతివ్రతల గాథలన్నీ ఏకరువు పెట్టింది.

మాధవి స్త్రీల చరిత్రా, అణిచివేతా, వారికి జరుగుతున్న అన్యాయాలు చెప్పి చెప్పి ఊదరగొట్టింది.

ఆవిడ కవేవీ మనసుకు పట్టలేదు.

అపుడు మాధవి- "అత్తయ్యా నేనక్కడికి రాలేను. మీరిక్కడే వుండిపోండి. రోజుకో జరీచీరె కట్టండి. నా పూర్వోత్తరపు నగలన్నీ పెట్టుకోండి. మిమ్మల్ని పువ్వుల్లో పెట్టి పూజించుకుంటాను" అంది.

నగలు, చీరెల దగ్గర ఆవిడ మనసు ప్రలోభపడింది కాని వెంటనే "అమ్మో భర్తనీ కొడుకునీ వదిలి రావడమా. చంపేయరూ" అన్నది.

"అవన్నీ నే చూసుకుంటాగా! నే చెప్పినట్లు చేయండి. మామగారు మీ చేతి వంట తినకుండా వుండలేరు మీ దగ్గరకే వస్తారు. ఇహ మీ అబ్బాయి. నన్ను చూశానా మా లక్ష్మిని చూశా. అని నా దగ్గరకే వస్తారు" అంది ధీమాగా నవ్వుతూ.

మాధవి అన్నట్లే ఆమె మామగారు మూడో రోజు వచ్చాడు అత్తయ్యనితీసుకు వెళ్ళడానికని గ్రహించింది మాధవి.

మహాలక్ష్మిలా మెరుస్తున్న భార్యను చూసి నివ్వెరబోయాడతను తను ఆమెనలా ఎప్పుడైనా ఉంచాడా- పశ్చాత్తాపం మనసులో—

"మామగారూ—మీరూ ఇక్కడే ఉండిపోండి. ఇది మాత్రం మీ ఇల్లు కాదా నేను మాత్రం మీ కోడల్ను కానా" అంది.

మబ్బు మూసిన మనసులో మెరుపేదో దూసుకుపోయినట్లయిందాయనకి. ఆశ్చర్య సంభ్రమాల్లో తలమునకలయాడు.

"వాణ్ణి తీసుకురానా" అన్నాడు.

"వద్దండీ ఆయనే వస్తారు" అంది.

గాలివిసురుగా దూసుకువచ్చాడో రోజు వాసు

తలిదండ్రుల్ని వారున్న స్థితినీ చూసి విస్తుబోయాడు.

"మంత్రించి వాళ్ళనిక్కడ కట్టిపారేసావా" అన్నాడు ఉక్రోషంతో ఊగిపోతూ.

"ఇంటి కొచ్చిన వారిని పొమ్మనడానికీ, పోతుంటే చూస్తూ ఊరుకోవడానికీ నా ప్రాణం వొప్పదు" అంది.

ఖంగుతిన్నాడు.

"కూర్చోరా అబ్బాయీ" అన్నాడు తండ్రి తనకు తెలియకుండానే ఓ కుర్చీలో నిస్త్రాణగా కూలబడ్డాడు వాసు.

తల్లి ఫలహారం తెచ్చి ఇస్తోంది. ఆమె వెనకాలే ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ— మంచినీళ్ళ గ్లాసందించింది మాధవి—

అతడు తలవంచి ఫలహారం చేస్తుంటే అత్తగారి చెవిలో— "మొగలి పొత్తిలా మన ఆడవాళ్ళు మెత్తగా వుండీ— అవసరమైనపుడు గిచ్చుతుంటే జయం మనదే అత్తయ్యా" అంది.

శ్రీమతి టంగుటూరి సూర్యకుమారి

(14వ పేజీ తరువాయి)

చెవులకు సోకే తరుణమెపుడు? ఆ పాత పాటల ఆ పాత మాధుర్యం మేమెరుగలేం. ఆ నష్టాన్ని మేమ్మరించలేమంటూ కుంటి సాకులు చెప్పుతూ గద్దివాములో గ్రామ సింహం వలె ఆపాతర యితరుల తీయనీయని గ్రామఫోన్ కంపెనీల కీచక హస్తాలనుంచి యీ కృష్ణా సౌందర్యాన్ని పరిరక్షించి దానిని తిరిగి ధర్మాని కందీయగల భీముదేరేడా?

మన తరం ఆనందించిన కళారూపాలీనాడు మన పిల్లల కివ్వలేకపోవటం కంటే కళా కాటకం, సంగీత దుర్భిక్షం వుండగలవా? ఈ క్షామాన్ని యే క్షేమపాదుడు నివారిస్తాడో.

మా సంవత్సర సభ్యత్వ రుసుము మీకు ఈ జ్యోతి ని నెలనెలా అందజేస్తుంది. త్వరపడండి. తె. క. స.

CORALS, PEARLS , JADE , CRYSTALS
TURQUOISE AND COSTUME JEWELRY
AT DISCOUNT PRICES

NEETHA CORALS
IMPORTER

CALL : NEETA ACHARYA
TEL 212-779-2947
34-36 , 70 TH STREET
JACKSON HEIGHTS, NY 11372
* 4 BLOCKS FROM SAM & RAJ *
* 2 MILES FROM HINDU TEMPLE
VIA NORTHERN BLVD *
* OPEN 7 DAYS BY APPOINTMENT
* MAIL ORDERS WELCOMED

For Your Legal Needs in the Tri-State Area

RADHIKA S. NAGUBANDI
ATTORNEY AT LAW

49 Maple Avenue, New City, NY 10956

- REAL ESTATE
- IMMIGRATION
- MATRIMONIAL
- WILLS
- PROBATE
- PARTNERSHIPS
- INCORPORATIONS
- ESTATE PLANNING
- BUSINESS MATTERS

- *Admitted to practice law in NY, NJ, CT & MN*
- *Juris Doctor (cum laude), Hamline School of Law, MN*
- *Recipient of American Jurisprudence Awards*
- *Bachelor of Law, Andhra University, India*

APPOINTMENTS CAN BE MADE IN NEW YORK & NEW JERSEY:

(914) 634-3696 — (914) 634-4004 (evenings)

RAJA LAKSHMI (1984) AWARD WINNER. MRS. T. SURYAKUMARI

Tanguturi Suryakumari is a rare type of artist. She represents in herself a rare confluence of the arts, in which the East meets the West, music is married to mime, tradition is blended with experiment and classical background is used to enrich popular appeal.

There can hardly be a Telugu - knowing adult, who has not heard that exquisite patriotic song, "MAA TELUGU TALLIKI MALLEPOODANDA". While the author of the song was Sankarambadi Sundarachari, its haunting melody is always associated with the soothing voice of Suryakumari, who sang it first. It has since become the state anthem of Andhra Pradesh.

Suryakumari started as a musical prodigy at the age of five. She sang in numbers because the numbers came. Not only her voice, but her face soon became familiar, when she began to appear in films, both Telugu and Tamil.

It was in 1952 that she first visited the U. S., and began to look to wider horizons. On her second visit in 1960, she made her debut as a television artiste. She appeared in Tagore's dance-drama "Chitra", followed by 'King of the Dark Chamber', directed by Krishna Shah, in which she was featured in the main role of Queen Sudarshana, winning the Off-Broadway award.

After years of useful work in the U S., Suryakumari proceeded to London. She was the first Indian to sing in St. Paul's Cathedral in connection with the Gandhi Centenary Celebrations in 1969. Like Julius Caesar, she could say " I came, I saw, I conquered ". She conquered many hearts, including that of Harold Elvin, writer and artist, whom she married in 1973

Now resident in England, she performs widely in Europe as well as in U. K., in addition to conducting dance and music classes at home. In 1971, she founded the India Performing Arts which participated in the Festival of India in 1982.

Inventive in her approach, Suryakumari devised a programme in 1979 using the Bharatanatyam technique to show the parallelism in thought between Ramana Maharishi and Albert Einstein, both born in the same year. She also experimented with Bharatanatyam danced to the music of Bach. In May 1985, she has programmed in London to set Indian classical dance to Norwegian music. She has popularised Indian shadow play and has evolved the technique of telling the stories of Mahabharata, to the accompaniment of Bells and Drums.

The Raja Lakshmi award for 1984 is being given to Srimati Tanguturi Suryakumari as a token of recognition of her aspirations as well as her achievements in the field of culture, where she seeks to promote harmony without sacrificing authenticity.

"మన తెలుగు వెలుగుకు మల్లెపూదండ"

ఆ రోజులలో టంగుటూరి సూర్యకుమారి అంటేనే ఒక "దేశభక్తి గేయం."

"మా తెలుగు తల్లికీ మల్లెపూదండ, మా కన్న తల్లికీ మంగళారతులు" అంటూ, ఆమె ఒక విశిష్టమైన తియ్యదనం, మరొక విధమైన "కంచు" తనం మేళవించిన తన గొంతుతో గానం చేస్తూవుంటే, తెలుగువాడి గుండె దేశభక్తితో గుబగుబలాడేది: శ్రుతి మనోహరమైన ఆమె కంఠ మాధుర్యానికి ముగ్ధ మయ్యేది.

"నీ ఆటలే ఆడుతాం. నీ పాటలే పాడుతాం, జై తెలుగు తల్లీ! జై తెలుగు తల్లీ! జై తెలుగు తల్లీ!" అంటూ తారాస్థాయిలోకి ఆమె కంఠధ్వని తరంగాలు ఎగసినప్పుడు శ్రోతల హృదయాలను అనిర్వచనీయమైన ఆనందం, ఆవేశం ముప్పిరిగొనేవి.

'కరుణశ్రీ' పుష్పవిలాపానికి ఘంటసాల గొంతు కల్పించిన ప్రాచుర్యంవలె శ్రీ శంకరంబాడి సుందరాచారి రచించిన ఆ తెలుగు దేశభక్తిగేయం సూర్యకుమారి కంఠమాధుర్యంతో తెలుగుదేశం నలుదిక్కులకు వ్యాపించిందనడం అతిశయోక్తి కాదు.

అలాగే "మ్రోయింపు జయభేరి, వ్రాయింపుము నగారా!" అన్న ఆమె మరొక పాట ఆనాడు దేశభక్తులను ఉర్రూతలూగించేది.

ఇక ఆమె గానం చేసిన "ఎత్తవోయి నీ జయ జెండా జయ జెండా!" అన్న గేయంలో "జయ జెండా" అన్నచోట ఆమె కవ్విస్తూ పలికే ఒత్తులు శ్రోతలను ఇంకా భావోద్వేగపు ఎత్తులకు తీసుకు వెళ్ళేవి.

ఆమె పాడిన "ఓ మహాత్మా! ఓ మహర్షీ!" లోని సాహిత్యంతో పాటు ఆమె ఆ పాటను పాడిన తీరు శ్రోతలలో ఆలోచనను రేకెత్తించేది.

ఆమె దేశభక్తి గీతాలనే కాదు. ఆనాడు కొన్ని జాతీయభావ ప్రేరితమైన పద్యాలను కూడా గానం చేసింది. వాటిలో "అమరావతీ పట్టణమున బౌద్ధులు విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించునాడు" అన్న ఆమె పద్యం తెలుగువారి చెవులలో ఝంగున మ్రోగేది: ప్రాచీనాంధ్ర వైభవం కళ్ళకు కట్టినట్టు కనిపించేది.

ఆమెలోని సంగీతశాస్త్ర పాండిత్యం కంటె ఒక విధమైన విచిత్ర నాదంతో ఝంగుమనిపించే ఆమె గొంతే శ్రోతను ఆకట్టుకునేది. రేడియోలో వచ్చినా, రికార్డు వేసినా, ఆమె గొంతు-ఎంత దూరంనుంచి విన్నా-శ్రోత తాను ఏమి ఆలోచిస్తున్నా, ఏమి చేస్తున్నా తక్కున ఆపి, అటువైపు చెవులు రిక్కించేవాడు; ఆ గొంతు వినగానే పులకించేవాడు.

శంఖాన్ని పోలిన ఆ మధురమైన, అందమైన కంఠంలో ఏ సాహిత్యం పలికినా, అది శ్రోతలకు తియ్యని తీర్థంగా వెలువడేది. అందువల్లనే, సంగీతశాస్త్ర వేత్తలు ఆమె సంగీత వైదుష్యం కంటె ఆమె కంఠ మాధుర్యానికే ప్రాధాన్య మిచ్చేవారు.

శ్రీమతి టంగుటూరి సూర్యకుమారి దేశభక్తి గేయాలనే కాక, జానపద, తదితర గేయాలను గానంచేయకపోలేదు. అయితే, ఆమె దేశభక్తి గేయాలు ప్రజల హృదయాలలో చొచ్చుకుపోయినంతగా ఆమె ఇతర గేయాలు ఆకర్షించలేదని చెప్పాలి.

సూర్యకుమారి తన సంగీతాన్ని రికార్డులతోనే సరిపెట్టలేదు. ఆమె "రైతుబిడ్డ", "కృష్ణ ప్రేమ", "మరదలు పెళ్ళి" వంటి కొన్ని చలన చిత్రాలలో కూడా నటించింది! ముఖ్యంగా "కృష్ణ ప్రేమ"లో నారదుడుగా ఆమె పాడిన "నీ మహిమ లెన్న తరమా" వంటి పాటల కోసమే జనం ఆమె చలన చిత్రాన్ని చూచారంటే, అతిశయోక్తి లేదు. "మరదలు పెళ్ళి"లో ఆమె నటించడం ఆమె అభిమానులకు అసంతృప్తి కలిగించిందని చెప్పాలి.

కేవలం కొన్ని దేశభక్తిగేయాలను పాడినంత మాత్రాన ఆమె ఆనాటి సంగీత ప్రియులను, దేశభక్తులను అంతగా ప్రభావితులను చేస్తుందా? అన్న సందేహం ఈ తరంవారికి కలగవచ్చు.

కాని, ఆ రోజులలో "ఆంధ్ర కేసరి" టంగుటూరి ప్రకాశంగారి సభలలో ఆయన ఉపన్యాసంతోపాటు ఆమె ప్రార్థనా గేయాలు కూడా ప్రేక్షకులకు పెద్ద ఆకర్షణ అని చెప్పాలి.

శ్రీమతి సూర్యకుమారి ప్రకాశంగారి పెద్ద తమ్ముడు శ్రీరాములుగారి కుమార్తె. శ్రీరాములుగారు రాజమండ్రిలో ఆరోజులలో ప్రముఖ న్యాయవాది. పెదతండ్రి ప్రకాశంగారి అందంతోపాటు ఆయన మేలి బంగారు ఛాయ కూడా ఆమెకు లభించాయి. ప్రకాశంగారు కూడా చిన్నప్పుడు ఆడవేషాలు వేసేవారు; శ్రావ్యంగా పాడేవారు. "గయోపాఖ్యానం" నాటకంలో చిత్రలేఖగాను, భీముడుగాను నటించేవారు. శ్రీమతి సూర్యకుమారి తండ్రి శ్రీరాములుగారు కూడా నాటకాలలో నటించేవారు. "ఆంధ్రకేసరి", "కరుణామయుడు" చిత్ర నిర్మాత విజయచందర్ ఆమె అక్క కుమారుడు.

ఆ రోజులలో "ఆంధ్రకేసరి"కి కార్యదర్శిగా పనిచేసిన సందర్భంగా ఆమెను తరుచుగా కలుసుకుంటూ వుండేవాడిని.

1953 అక్టోబర్ 1న కర్నూలులో ఆంధ్ర రాష్ట్రావతరణోత్సవాలు నెహ్రూ, రాజాజీ, ప్రకాశం ప్రభృతుల సమక్షంలో జరిగినప్పుడు "వందేమాతరం", "మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ" ప్రార్థన గేయాలను శ్రావ్యంగా గానం చేసింది ఆమె.

1960 దశకం మధ్యలో ఆమె భారత దేశం నుంచి బ్రిటన్ వెళ్ళి, లండన్‌లో భారతీయ సంగీతం, నాట్యాల ప్రచారానికి, వాటిలో శిక్షణకు ఒక కళాశాల నెలకొల్పి నిర్వహిస్తున్నది.

"ఆంధ్ర కళా ప్రాభవమ్మొలికించి, తీయగా పాడిన ఈ కోయిలమ్మ" ఇప్పుడు యూరప్‌లోని పెక్కు దేశాలలోను, అమెరికాలోను భారతీయ కళాప్రాభవ ప్రచారంచేస్తున్నది.

ఈ అనధికార భారతీయ కళా రాయబారిణికి 'రాజా-లక్ష్మి అవార్డు' ప్రదానం చేయడం ఆ అవార్డు ప్రదాతలు తమను తాము గౌరవించుకోవడమే. నిజానికి ఈ గౌరవం ఆమెకు ఎప్పుడో లభించి వుండవలసింది.

"బెటర్ లేట్ దాన్ నెవర్". ఇది నిస్సందేహంగా తెలుగు కళా, సాంస్కృతిక ప్రియులందరు ఏకగ్రీవంగా హర్షించే ఉత్తమ నిర్ణయం.

తుర్లపాటి కుటుంబరావు

"ఒక్క సిరా చుక్క లక్ష మెదళ్ళకు కదలిక"... సి.నా.రె.

హంసధ్వని

వి.ఎ.కె. రంగారావు

"టి. సూర్యకుమారి యెవరు?"

"టంగుటూరి ప్రకాశంగారి సోదరుని కుమార్తె."

"ప్రకాశంగారా! ఆయనెవరో!"

ఇలా సాగవచ్చు, యీ నాటి చిరుత ప్రాయపు ప్రశ్నలు.

వీరి సాంస్కృతిక, రాజకీయావగాహనలను దుయ్యబట్టడం కన్న వారి జ్ఞాపకాలు చిరస్థాయిగా వుండటానికి వారివి ప్రత్యక్షంగాయెరిగిన మనం 'ఏం చేశా'మని ప్రశ్నించుకోవడం మేలు. కనీసం ప్రకాశంగారి పేరొక జిల్లాకు పెట్టుకొన్నాము. సూర్యకుమారికేం చేశాం?

"కొన్నేళ్ల క్రితం ప్రపంచ మహాసభల సమయంలో హైదరాబాదులో 'పబ్లిగ్గా' దండ వేయలేదా?"

వేశాము. కాని దానివలన ఆమెకు జరిగిందీ, మనకొరిగిందీ యేమున్నది!

ముందు చూపువలనో, పైకాపువలనో, ఆర్థికంగా హాయిగావున్న కళాకారులను సన్మానించడానికి ఒకే ఒక మార్గం–వారి కళలు నిత్యం ప్రజల కందుబాటులో వుంచడం. మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రిగారికేనాడూ సన్మాన సభ జరుగలేదు. పోగా నాలాంటి వారికీ జరిగింది. దీనికి, 'కలికి నా వగపేటికి చల్లచిందినన్' అని సరిపెట్టుకోగలను. కాని, తెలుగు నుడికారం సంపు సొంపులు, హొయల లయలు, రచనకు వినూత్నదీప్తి నందించే వారి విరామ చిహ్నాల ప్రయోగం నేటి చదువరులూ, రచయితలూ తెలుసుకోవడం యెంతో అవసరమైనప్పుడు, వారి కథల సంపుటాలు, సినిమా పాటల సంకలనాలు అచ్చులో లేకపోవడం తెలుగు వారి దురదృష్టమని దుఃఖించకుండా వుండలేను.

ఈ సంవత్సరం రాజా-లక్ష్మీ ఫౌండేషన్ అవార్డు టి. సూర్యకుమారి కిస్తున్నారన్న విషయం తెలిసి ఆనందించని వారుండరు. నా తరంలో వారిలో ఆంధ్రదేశంలో నలభైయేళ్ల క్రితం(1939-1952) జాతీయ గీతాల గాయకిగా, ఉత్తమ సంగీత, సాహిత్యాల కలయికలైన యెన్నో గ్రామఫోన్ రికార్డుల నాయికిగా, అరుదుగా తెరపై కనిపించి కమ్మని పాటలు వినిపించే నటిగా ఆమెకున్న ఊరూ, పేరూ, ప్రతిష్ఠ యీ నాటివారికర్థం కాకపోవచ్చు.

కురు వృద్ధుల రాజకీయ సభలకు జనాన్ని ఆకర్షించడానికి సూర్యకుమారిచే పాటలు పాడించేవారు. నేటి సినిమాల్లో కామెడీ కష్టయుద్ధాలు కుక్కుతున్నట్లు, నాయకుని చెల్లెలుగానో, నాయకి ఆత్మసఖిగానో నపుంసక నారదునిగానో, రొమాన్సు అంటీ ముట్టని ఆంటీసెప్టిక్ పాత్రగానో సూర్యకుమారిని పాటలతో సహా జొప్పించేవారు. ఆ పాటలకోసం ప్రజలు తెగబడేవారు.

ఇక రికార్డులపై ఆమె పాడిన ప్రైవేటు పాటలు లలిత సంగీతప్రియులు యావజ్జీవితం మరువలేని స్వరాల పూదోటలు.

ఆమె అంత గొప్పగాయకురాలా అంటే, ఆనాడు అలాగే అనుకొనే వాళ్లం. ఈనాడు నిశితమూ, నిష్పాక్షికమూ అయిన విమర్శనా దృష్టితో ఆ పాటలు తిరిగి వింటే నాటి దృక్పథం కొంత మారుతుంది. తప్పదు.

పి. రామచంద్ర తమాషా పాటలు, ఎం. ఎస్. సుబ్బులక్ష్మి భజనలు, ఆర్. బాలసరస్వతి ప్రేమగీతాలు, ఎస్. రాజేశ్వరరావు భావగీతాలు పాడినప్పుడు చెంద్రె చెందించే తాదాత్మ్యం సూర్యకుమారి జాతీయ గీతాలలోనే నేడు గమనించగలం.

'మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండా' సూర్యకుమారి పాటకే కాదు, శంకరంబాడి సుందరాచారి రచనకే కాదు, పేరెరుగరాని సంగీతకర్త వరసకూ అజరామరత్వం ప్రసాదించింది. ముప్ఫై అయిదేళ్ల తరువాత క్రిందటేదో ముందటేదో ఏ వి ఎం. మ్యూజిక్ వారికి పెండ్యాల,సుశీల చేత పాట పాడించినప్పుడూ తెలివిగా అదే వరసను సర్దుబాటు చేశారు.

ఇదే కాదు 'మాదీ స్వతంత్ర దేశం' 'మ్రోయింపు జయభేరి' (రజని/రజని) 'ఎత్తవోయి నీ జయ జెండా'(రాయప్రోలు/రజని). 'ఈనాదేవది హేనవతేదీ'(రాయసం/రజని). నాకత్యంత ప్రీతిపాత్రమైన 'ఓహోహో స్వాతంత్ర్యదేవి' (శ్రీశ్రీ/రజని) 'ముక్కోటికంఠాలు'(రజని/రజని) వింటుంటే దేశభక్తి ఆమె ప్రతి రక్తకణానికీ ప్రాణవాయువుతో సమానమని, నరనరానా జాతీయవాదం ఆమెలో జీర్ణించుకుపోయిందని శ్రోతలిట్టే గ్రహించగలరు. ఆ సుగుణాలు కొంతయినా శ్రోతలకూ సోకగలవు.

దాదాపు ముప్ఫై సంవత్సరాల క్రిందట మా పెదనాన్న గారింటిలో పెళ్లి కచేరీ చేస్తూ అకారున నిలుచుని 'మాదీ స్వతంత్రదేశం' యెత్తుకొనగా హాలులో

టి. సూర్యకుమారి

మనుషులంతా మాటామంతీ మాని ప్రతికరణశోధితమైన ఆ కనక కంఠానికి ముగ్ధులై వినమ్రులై లేచి నిలబడ్డారు. ఆ కంచు మ్రోతకు తలలు వంచారు. వారందరూ జాతీయవాదులూ కారు. జాతీయవాదం జనంలో విజృంభించిన తరుణమూ అది కాదు. ఆమె కంఠంలో తాదాత్మ్యం వాళ్లనలా ఊపింది. లేపింది.

జాతీయ గీతాలే కాదు, సూర్యకుమారి భావగీతాలూ, ప్రేమ గీతాలూ, గోపికా భావ గీతాలూ, అష్టపదులూ, పద్యాలూ, చివరి జానపద గీతాలూ రికార్డులపై పాడింది.

జానపద గేయాలానాడే భాసించలేదు. ఎంత యెర్రమట్టి పులిమితే మాత్రం ముత్యం కంకరగా మారుతుందా! 'రావోయి చిన్నవాడా' 'ప్రభువుగారికి దణ్ణంపెట్టు' (అడవి బాపిరాజు/ టి. సూర్యకుమారి) వింటుంటే, జానపదాలు పాడుకొనే పల్లె జనులకూ తిరగదోడే వింజమూరి సీతాఅనసూయలకూ మాత్రమే సొత్తన్నమాట తేలింది.

ఇతరుల సంగతేమో కాని నేను విన్న మొదటి జాతీయ గీతం సూర్యకుమారి 'కాంగ్రెసు జెండా'. రచనా సంగీతమూ యెవరివో తెలియదు. ఈ వివరాలు గ్రామఫోను కుంపిణీ వారు స్వాహాచేసేవారు(ఈ నాటికీ కొన్నివివరాలు భోంచేస్తున్నారనుకోండి; అది వేరే సంగతి. నానోటికివచ్చిన మొదటి రామదాసుకీర్తనా సూర్యకుమారిదే. 'క్రూరకర్మము'లని మొదలయే 'ఏ తీరుగ నను'(దేవత).నా మనసుకి వచ్చిన మొదటి అష్టపదీ ఆమెదే. 'ధీరసమీరే'(మంగళంపల్లి జగన్నాధరావు వరస). ఇక పాట వింటే కళ్లు చెమర్చుతాయన్న విషయం,యేదో తెలియని బాధతో,నాకు మొదటతెలిపింది తను పాడిన 'లేవనైనా లేవలేదే' తోనే (దేవులపల్లి/రజని) ఆ రోజుల్లో నా పరిమిత పరిజ్ఞానంతో యిది రాధ కృష్ణుని గురించి పాడిన పాటనుకోవడమూ గుర్తే. తరువాత తెలిసింది సిద్ధార్థుడర్ధరాత్రిని తనను వదలిపోగా యశోధర విలపించిన తీరదని.

మహాత్మాగాంధీ హత్యానంతరం యెందరో కళాకారులు యెన్నో భాషలలో ఆ మహాత్ముని మహాత్మ్యాంగురించి పాడిన పాట యేడ్పించిన మాట నిజమేగాని సూర్యకుమారి పాడిన రెండు పాటలు 'ఓ మహాత్మా ఓ మహర్షీ' (శ్రీశ్రీ / రజని) 'ఇదిగో తా' (రజని / రజని) నన్ను కదిలించినట్లు, యేదో వేదతో కలవరపరిచినట్లు, మన స్వతంత్ర భారత మెంతటి మహా మహుల త్యాగఫలమో తెలియచేసినట్లు మరే పాటా చేయలేదు. (ప్రదీప్, సి. రామచంద్ర కలిపిన 'ఏ మేరే వతన్ కి లోగో' రెండు దశాబ్దాల తరువాత ఆ అంతస్తును మళ్ళీ అందుకొన్నది).

'ఒంటిగా వుయ్యాలలూగితివా'(/). 'అమరావతీ పట్టణమున' (రాయప్రోలు /)

చక్కని పాటలే. పద్యాలే. అవి విన్నప్పుడు సాహిత్య ప్రభావం వలన హృదయం సమ్మోహితం కావచ్చు. కాని పాడటం నిరూపించే విషయం ఒక్కటే. చక్కని కంఠంగల అమ్మాయి చక్కగా నేర్చి శ్రావ్యంగా పాడుతుందనే. అంతకు మించిన సంపద మనకి నాడీ పాటలలో గోచరించదు.

ఆ రోజుల్లోనే సూర్యకుమారి ముక్కుతో పాడుతుందనే ఒక విమర్శవుండేది. నిజమే. ఆ లోపాన్ని శస్త్రచికిత్సతోనివారించుకున్న తరువాత తొలినాటి మాధుర్యం లోపించిందనీ వాడుక వుండేది. ఇదే విసురు ఆమె శాస్త్రీయ సంగీతం అభ్యసించిన తరువాత చేసిన కచేరీల గురించీ యిచ్చిన ఒక కర్ణాటక సంగీతపు రికార్డు ('మంధరధర- తోడి.) గురించీ విసిరారు. (చిన్నప్పటిది శ్రుతమో సహజమో అయిన పాండిత్యమట!)

కంఠంలో యీ మార్పు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. 'స్వప్నజగతిలో ఛాయావీణ' 'చిన్నదోయి నా హృదయ నావ' (రజని/రజని) పాటలలో. మాధుర్యం తగ్గిందా. ముగ్గిందా? ఏమో చెప్పలేను. వెన్నెల ముదరెక్కితే, జాము మిగులపండితే ఆ రంగూ వాసనా కొందరికి వెగటైతే నాకుమాత్రం తగని పిచ్చి. ఈ రెండు పాటలూ యింకా కొత్తగా వుంటాయి నాకు. కొంత కారణం రజని రచన మరి కొంత కారణం, రజని వరస, సూర్యకుమారి కంఠాన ఆనాడు అరముగ్గిన ప్రౌఢ సౌందర్యమూ ఒక కారణమే.

ఆ తరువాత రికార్డులపై నాలుగు పాటలు వచ్చినా అవి అంతగా రాణించలేదు. కొత్త గొంతుల కలవాటుపడ్డ ప్రజలు సూర్యకుమారే కావాలి అని పట్టుపట్టనూ లేదు.

రికార్డులపై తాను పాడిన నలభై యాభై ప్రైవేటు పాటలలో యేనాటికైనా నిలిచే వారమే అనేవి కనీసం పాతికవుంటాయి. ఇందులో యే ఒక్కటీ యీనాడు రికార్డులపై లభ్యంకావటం లేదంటే మనం చేయవలసింది కేవలం బజారు ధ్యాసలోనే నిమగ్నమైన గ్రామఫోను కంపెనీని నిందించడం కాదు; రాజా లక్ష్మీ ఫౌండేషన్ వంటి వ్యవస్థలనూ వదాన్యులైన వ్యక్తులనూ తిరిగి మాకా పాటలు వినే భాగ్యం కల్గజేయండని అర్థించడం.

రాజా-లక్ష్మీ అవార్డామెకివ్వండి. ఆమెను అమెరికా పంపండి. అక్కడ ఆదరించండి. వీటన్నిటికీ ఆమె అన్ని విధాలా తగినదే. కాని ప్రజలకు మిగిలేదేమిటట? ఈ సందర్భంలో ఆ సభకు పిలవబడినవారికి మూడు గంటల పరస్పర ప్రశంసా ప్రసంగ శ్రవణం. పిలచినవారికి పేరు, తమరి దిన, వార, మాస పత్రికలలో మూస వ్యాసాలు, మాస్ ఫొటోలూ.

ఉద్గ్రంథాలు అచ్చుకానివీ, అచ్చై యేనాడో చెల్లిపోయినవీ వుంటే వాటినచ్చు తిరిగివేయించే వారున్నారు. శిల్పాలు, కుడ్య చిత్రాలు, చారిత్రక ప్రాధాన్యత కల్గిన కట్టడాలు చెడితే, చెదిరితే, పడితే సరిదిద్దటానికి పురావస్తు శాఖవుంది. దేవాలయాలు పాడుబడితే, పూజాది కార్యక్రమాలు పూజ్యమైతే, పీఠాధిపతులూ, మఠాధిపతులూ పునరుద్ధరణకు సలహాలతో, సంరంభాలతో ముందుకు వస్తారు. పూడిపోయిన బావులూ ఎండిపోయిన చెరువులూ, బాంకు ఋణాల మంజూరుతో, వ్యవసాయ శాఖాధిపతుల కటాక్షంతో తిరిగి లోతవగలవు, కట్టలు వేయించుకోగలవు.

కాని ముప్ఫై నలభై సంవత్సరాల క్రితం తమ గాత్ర మాధుర్యంతో ఆంధ్ర ప్రజానీకాన్ని పులకింపజేసిన కంఠాలెన్నో వున్నవి సూర్యకుమారి వంటివే. ఆ రికార్డులు, ఆ పాటల పునరుద్ధరించే నాధుడేడీ! ఆ అకళంక చంద్రరశ్మి తిరిగి మన మెద

ఋష్యశృంగం పూరించండి! దేశాన్ని సంగీతశ్యామలం గావించండి!!

About Religion

Pt Venkata N Kanumalla, Ph.D.

WHO AM I ?

(This is a second of a series of articles to be published about Hindu religion. The basic idea is to inform our younger generation something about our religion and philosophy....Ed)

Who am I ? I am 'Venkat'. Who is this Venkat ? Is it this body that we call as Venkat ? If so, you have not got the right meaning of this body. This body is called, in Sanskrit*. as 'Deham' or 'Sariram'. Deham is one which will be burnt and Sariram is the one which perishes. If that Venkat is this body only and if all my relatives (parents, wife and children, etc.) and friends are treating me like that, then shy should they feel sorry when I die ? If it is the body Venkat that they are loving and respecting all these years, then why should they cremate my dead body ? If it is the body Venkat that they have loved, the body is still there after my death and why cann't they keep it; and keep on loving it, and respecting it ? No, they wouldn't do that. Why ? Becasue, we all know this Venkat is not this body.

Then Who Am I ?

I am a spiritual soul. At the time of death, that soul is discarding this body and is entering a new body, as we discard old clothes and put on new ones. As the soul in this body continually passes from childhood to youth, to middle age, and then to old age, it passes into another body, at the time of death. At the time of death, it is the physical body that dies but not the SOUL.For the soul, there is neither birth nor death. He is ever-existing. He is Primeval.

That spirit (soul) can not be cut into pieces by sword, nor can fire burn him, nor can become wet by water nor get withered nor get dried, by the wind. In spite of all physical adverseries, he is everlasting, all prevailing, unchangable, immovable, and always the same and primeval. The Soul is invisible, indestructable, inoonceivable, immutable and unchangable

For anything that is born, death is certain, and for all that are dead, birth is again certain. These births and deaths are only to the physical body, but not to the spirit (soul) who is embodied. Some people observe the soul as amazing, some others describe him as splendid, some others hear of him as wonderful, and some others can not understand him at all !

For so long, we have forgotten that we are not these bodies, but the spirit souls. We have taken so much care of these bodies and have completely forgotten to take care of these embodied souls, like the caretakers of a zoo, where they have polished the cages daily and never bothered to take care of the animals inside the cages. The proper care that we can take for the embodied souls is to liberate the souls from the cycles of birth and death. Let us take our souls to that Eternal Kingdom of God. Having gone there, ther is no return to this world filled with misery. How can we do that ? .....

Very Simple. Just chant the name of the Lord, which is more powerful than the Lord Himself ! Who is that Lord that can deliver us from the cycle of birth and death, by simply chanting His name ? He is Lord Narayana. He is also called Rama, Krishna, Narasimha, Vishnu, Hari, and so on (as mentioned in previous artcle). He is having thousands of names as given in the Vishnu Sahasra Nama. Let us chant the name of Narayana and get liberation !

నీతి శాస్త్రము

శ్లో॥ పుస్తకం వనితావిత్తం పరహస్తం గతంగతం ।
అథవా పునరాయాతం జీర్ణం భ్రష్టాచ ఖండశః ॥

తా. పుస్తకము వనిత ధనము ఒకరిచేతికి పోయిన పోయినదియే యగును, ఒకవేళ తిరుగా వచ్చినను పుస్తకము జీర్ణమై వచ్చును, వనిత భ్రష్టురాలై వచ్చును, ధనము కొంచముగా వచ్చును.

శ్లో॥ భార్యావియోగస్సు జనాపవాదః ।
ఋణస్య శేషః కుజనస్య సేవా ।
దారిద్ర్యకాలే ప్రియదర్శనంచ ।
వినాగ్ని నాంపచ దహంతికాయమ్ ॥

తా. భార్యావియోగము, జనులచే అపవాదమును ఋణశేషము, చెడ్డవానివద్ద కొలువును, దారిద్ర్యకాలమందు స్నేహితులు వచ్చుటయు నీయైదును శరీరమందు నిప్పులేకయే దహించును.

దీపురు పుల్ల

—కె. ప్రభాకరదేవ్

"డిఎస్పీ యింట్లో దొంగతనమా?!" ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించాడు చిరంజీవి. భారంగా నిట్టూర్చాడు సుధాకర్.

"అవున్నా చిరంజీవి! నా యింట్లోనే దొంగతనం జరిగిందంటే ఏమనుకోవాలి? అందులోనూ ఈ దొంగతనం పట్టపగలు జరిగింది. ఆ దొంగ కూడా యింటి తలుపుల్ని బ్రద్దలుకొట్టో, మనుషుల్ని బెదిరించో ఈ చోరీ జరపలేదు. మా యింట్లోని వాళ్ళే ఎవరో ఒకరు ఈ దౌర్భాగ్యపు పనికి పూనుకుని వుంటారని నా అంచనా" అన్నాడు సుధాకర్ విచార వదనంతో.

"రిపోర్టు యివ్వలేకపోయావా?" ప్రశ్నించాడు చిరంజీవి. ఆ ప్రశ్నకు నిస్సహాయంగా చూశాడు సుధాకర్.

"ఎవరిమీద రిపోర్టు యివ్వమంటావు? రిపోర్టు యిస్తే ఈ యింటి పరువును నేనే నలుగురిలో నట్టేట్లో ముంచెత్తినట్లుగా అవుతుంది."

తల పంకించాడు చిరంజీవి.

చిరంజీవి కూడా పోలీసు డిపార్టుమెంటులోనే పనిచేస్తున్నాడు. పైగా సుధాకర్ కన్నా పెద్ద హోదాలో సూపరెంటెంట్ ఆఫ్ పోలీస్‌గా పని చేస్తున్నాడు. సుధాకర్, చిరంజీవి బాల్యస్నేహితులు ఇద్దరూ ఒకేసారి సబ్-ఇన్స్పెక్టర్లుగా వుద్యోగాలలో చేరారు. అయితే, చిరంజీవి తన తెలివి తేటలతో అంచెలంచెలుగా సూపరెంటెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ హోదాకు ఎదగ గలిగాడు. సుధాకర్ 'డియస్పి'గా మారగలిగాడు. వాళ్ళిద్దరి మధ్యనగల హోదాల వ్యత్యాసాలు వారి స్నేహానికి ఎటువంటి విఘాతాన్ని కలిగించలేదు.

ఎటువంటి సంక్లిష్టమైన కేసునైనా తన తెలివితేటలతో పరిష్కరించగలడన్న నమ్మకం పోలీసు డిపార్టుమెంటులో చిరంజీవికి పుష్కలంగా వుంది.

"నువ్వు చెప్పింది కూడా నిజమే సుధాకర్! మన యింట్లో పట్ట పగలు జరిగిన దొంగతనం గురించి రిపోర్ట్ యిస్తే మన డిపార్టుమెంటుకే తలవంపు అంతేగాదు. ఇంటి దొంగను రచ్చకెక్కిస్తే మన యింటి పరువును మనమే తీసుకున్నట్టుగా అవుతుంది. పోనీ మీ యింట్లో పని చేస్తున్న నాగరత్నంమీద నీకు ఏమైనా అనుమానం వుందా?" అడిగాడు చిరంజీవి

"ఊహూఁ నాగరత్నం చాలా సిన్సియర్. నాలుగు సంవత్సరాల నుండి పని చేస్తుంది" జవాబు చెప్పాడు సుధాకర్.

తల పంకించాడు. చిరంజీవి. జేబులో నుంచి స్పెన్సర్ చుట్టనుతీసి వెలిగించాడు. కొదిసేపు మౌనం వాళ్ళిద్దరిమధ్య భారంగా దొర్లిపోయింది.

"ఈ సమస్యను నువ్వే పరిష్కరించాలనే నిన్ను అర్జంటుగా రమ్మనమని ఫోన్ చేశాను. ఈ యింటి పరువు బజారుకెక్కకుండా నువ్వే చూడాలి" ప్రాధేయపూర్వకంగా అన్నాడు సుధాకర్.

సుధాకర్ ఇంట్లో సభ్యుల సంఖ్య ఏమంత పెద్దది కూడాకాదు. పనివాళ్ళతో సహా కలుపుకుంటే ఆ యింట్లో వుంటున్నది అయిదుగురే. సుధాకర్, సుధాకర్ భార్య జయలక్ష్మి. కొడుకు మోహన్. కూతురు రాజేశ్వరి. వంటమనిషి నాగరత్నం. తోటమాలి వీరన్న. తోటమాలి సాయంకాలం వచ్చి మొక్కలకు నీరుపోసి, గార్డెన్‌ను శుభ్రపరచి వెళ్ళిపోతాడు. ఇంట్లో చోరీ జరిగిన సమయం ఉదయం పూట కావటంవలన తోటమాలిని అనుమానించడానికి ఆస్కారం లేదు.

అయితే ఆ బంగారు గొలుసును ఇంట్లో వున్న అయిదుగురు వ్యక్తులలో ఒకరు తీశారన్నది ఖాయం!

తీవ్రంగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు చిరంజీవి

ఆ ఇంట్లోగల వారంతా వున్నత విద్యావంతులే. చివరకు వంటమనిషి నాగరత్నం కూడా హోమ్ సైన్సులో సర్టిఫికేట్ పొందిన వ్యక్తి.

"సుధాకర్! మీ యింట్లో వాళ్ళందరిని మొదట కొన్ని ప్రశ్నలడగాలి. ముందుగా మీ అమ్మాయి రాజేశ్వరిని పిలు." అన్నాడు.

సరేనని చెప్పి. రాజేశ్వరిని పిలిచాడు సుధాకర్.

"నమస్తే అంకుల్!" అంటూ వచ్చింది రాజేశ్వరి ఆమె ఎమ్మే ఫైనలియర్ చదువుతూంది. కుందనపు బొమ్మలాగ వుంటుంది.

"డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ సొరుగులో నువ్వు గొలుసును ఎందుకు వుంచావు?" ప్రశ్నించాడు.

"అసలు ఆగొలుసు ఎప్పుడూ నామెడలో నుంచి తీసే అలవాటులేదు అంకుల్ ఉదయం ఆ గొలుసు హుక్ విరిగిపోతే డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ సొరుగులో వుంచి బాత్‌రూంలోకి వెళ్ళాను. డాడీతో చెప్పి హుక్‌ను ఎవరి చేతనైనా అతికించడానికి గాను పంపిందా మనుకున్నాను. డాడీ రాగానే గొలుసు కోసం సొరుగులో చూస్తే కనిపించలేదు." వివరంగా చెప్పింది రాజేశ్వరి.

చిరంజీవి ఆమె వైపు సాలోచనగా చూస్తూ

"చూడమ్మా రాజేశ్వరీ! నువ్వు గొలుసు ఆ సొరుగులోనే వుంచావా? లేక పొరపాటుగా యింకెక్కడైనా వుంచావా?"

"నో అంకుల్! ఆ సొరుగులోనే వుంచాను" అంది దృఢస్వరంతో.

"సరే. ఇక నువ్వెళ్ళు." అన్నాడు చిరంజీవి.

రాజేశ్వరి ఆ గదిలో నుంచి వెళ్ళిపోయింది.

గదిలో సుధాకర్, చిరంజీవి యిద్దరే మిగిలారు. అది సుధాకర్ గది. ఎయిర్ కండిషన్డ్ చెయ్యబడింది. రాజేశ్వరి వెళ్ళిన తరువాత కొద్దిసేపు చిరంజీవి ఏం మాట్లాడకుండా స్పెన్సర్ చుట్టను కాల్చడంలో నిమగ్నుడయ్యాడు.

చుట్ట కాల్చడం పూర్తయిన పిమ్మట దానిని యాష్‌ట్రేలో పడేసి సుధాకర్ వైపు చూశాడు చిరంజీవి.

"సుధాకర్ నిన్నో ప్రశ్న అడుగుతాను. దయచేసి అలా అడిగినందుకు నువ్వు మనసులో ఏం బాధపడకూడదు. నేర పరిశోధనలో యిది కూడా ఒక భాగంగానే భావించు" అన్నాడు.

అంగీకార సూచకంగా తల వూపాడు సుధాకర్.

"మీ అమ్మాయి బాగా ఖర్చుచేస్తుంటుందా?"

"ఊహూఁ. చాలా పొదుపు. నేను నెలనెలా మా అమ్మాయికి నూరు రూపాయలు పాకెట్‌మనీ క్రింద యిస్తుంటాను. అందులో సగంకూడా ఖర్చుచెయ్యదు."

"సరే బాయ్ ఫ్రెండ్స్ ఎవరైనా వున్నారా?"

చిరంజీవి అడిగిన ఈ ప్రశ్నకు సుధాకర్ ముఖం జేవురించింది. తనను తాను కంట్రోల్ చేసుకుంటూ—

"మా ఇంటి విషయాలన్నీ నీకుతెలుసు. మా అమ్మాయికి బాయ్ ఫ్రెండ్సంటూ ఎవరూ లేరు. కాని, యూనివర్సిటీలో రవికుమార్‌ను ప్రేమిస్తున్నట్టు, అతడ్నే పెళ్ళి చేసుకుంటానని మంకుపట్టుపట్టి కూర్చున్న సంగతి నీకు యిదివరకే చెప్పాను".

"అఫ్‌కోర్స్. మనిషి స్వతహాగా మంచివాడే కావచ్చును. కాని కొన్ని పరిస్థితులు మంచివాళ్ళను సైతం నేరస్తుల్ని గావిస్తుంటాయి. ఈ విషయాన్ని మనం విస్మరించరాదు." సీరియస్‌గా అన్నాడు చిరంజీవి.

అతడి మాటలతో ఏకీభవిస్తున్నట్లుగా మౌనం వహించాడు సుధాకర్

"మీ అబ్బాయి మోహన్ ఇంట్లో వున్నాడా?" మరో స్పెన్సర్ చుట్టను వెలిగించుకుని తాపీగా అడిగాడు చిరంజీవి.

"అందరూ ఇంట్లోనే వున్నారు."

"అందరూ ఒక్కసారే అక్కర్లేదుగాని మోహన్‌ను పిలు"

సుధాకర్ వెళ్ళి కొడుకును పిలుచుకు వచ్చాడు.

మోహన్ స్టయిల్‌గా గదిలోకి వచ్చాడు. అతడు ఎమ్.బి.బి.ఎస్. ఫైనలియర్ చదువుతున్నాడు. సుస్ఫురద్రూపి.

"గుడీవినింగ్ అంకుల్!" అని చిరంజీవిని విష్ చేశాడు

"గుడీవినింగ్" ముక్తసరిగా అన్నాడు చిరంజీవి.

మోహన్ చదువులోనే కాదు. మిగతా కొన్ని విషయాల్లో కూడా చాలా చురుకైనవాడే. రెండు మూడు సార్లు తన గర్ల్ ఫ్రెండ్స్‌తో సినిమాలకు వెళ్ళడం చిరంజీవి దృష్టిలో పడింది.

"మీ సిస్టర్ గొలుసు పోయింది. ఆ సంగతి నీకు తెలుసు కదూ?" సూటిగా మోహన్ కళ్ళలోనికి చూస్తూ అడిగాడు.

"యస్."

"ఆ గొలుసు ఎవరు తీశారో నీకేమైనా తెల్సా?"

ఆ ప్రశ్నకు మోహన్ మందహాసం చేశాడు.

"ఆ సంగతి నాకు తెలిసి వుంటే మా డాడీమిమ్మల్నెందుకు పిలిపిస్తారు అంకుల్" ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

చిరంజీవి ముఖంలో రంగులు మారాయి.

"పోనీ. నీకు ఎవరిమీదనైనా అనుమానం వుందా?"

"ఈ యింట్లో ఎవర్నని అనుమానించగలం? నాకు మాత్రం ఎవరిమీద అనుమానం లేదు."

"అయితే, గొలుసు ఎలాగ మాయమయిందంటావ్?"

"ఆ విషయం తేల్చవలసింది మెడికల్ స్టూడెంట్ కాదు. మీ డిపార్టుమెంటు తేల్చాలి." నవ్వుతూ అన్నాడు మోహన్.

ఆ మాటలకు చిరంజీవి గంభీరంగా నిట్టూర్పువిడిచి "ఇక. నువ్వు వెళ్ళవచ్చు." అన్నాడు.

మోహన్ నిష్క్రమించాక, సుధాకర్ వైపు తిరిగి,

"మీ వాడు చాలా ఖర్చు చేస్తుంటాడు కదూ?" అని ప్రశ్నించాడు.

"ఊఁ. వంశోద్ధారకుడు కదా అని వీడికి నెల నెలా నూటయాభై రూపాయలు పాకెట్ మనీగా యిస్తుంటే. అది చాలక చెల్లెలు పొదుపు చేసుకుని దాచుకున్న డబ్బును కూడా 'కాకా'పట్టి లాగేస్తుంటాడు. దీనికితోడు నేనిచ్చిన పాకెట్‌మనీ అయిపోయిందంటూ అప్పుడప్పుడూ పాతిక, యాభై యిమ్మంటుంటాడు" కాస్తంత బాధగా కొడుకు గురించి చెప్పాడు సుధాకర్.

"మీ వాడికి గర్ల్‌ఫ్రెండ్స్ కూడా బాగానే వున్నట్లుంది" అన్నాడు చిరంజీవి. చిరునవ్వుతో.

"ఉన్నారు" ముభావంగా జవాబుచెప్పాడు సుధాకర్.

"మీ వంటమనిషి నాగరత్నం...." చిరంజీవి మాట పూర్తి చెయ్యకముందే "పిలవమంటావా?" అని అడిగాడు సుధాకర్.

"ఉహూఁ ఇప్పుడే అక్కర్లేదు. మీ వంటమనిషి నాగరత్నం సిన్సియర్ అనే విషయం నాకు తెలుసుగాని నేరస్తుడు మనకు పట్టుబడేంతవరకూ యీ యింట్లో అందరినీ అనుమానితులుగానే భావించి, ప్రశ్నించి, పరిశోధన జరపాలి" అంటూ కొద్దిసేపు ఆగి—

"నాగరత్నంఅవివాహిత- యవ్వనంలో వుంది. ఆమె ఎవరితోనైనా తిరగడంగాని, అక్రమ సంబంధాలు పెట్టుకోవడంగాని నువ్వు ఎప్పుడైనా గమనించావా?"

తల అడ్డంగా వూపాడు సుధాకర్.

"ఇంతవరకూ నా దృష్టికి అటువంటివేం రాలేదు. కాని, మాకు వుదయంపూట పాలు తెచ్చేవాడితో మాత్రం చనువుగా మాట్లాడటం చాలాసార్లు నేను గమనించాను"

"సరే. నాగరత్నంను పిలు." అన్నాడు చిరంజీవి.

నాగరత్నం వచ్చేక ఆమెను ఎక్కువగా ప్రశ్నించలేదు. "నీకు ఎవరిమీదనైనా అనుమానం వుందా?" అని మాత్రం ప్రశ్నించాడు. ఆమె తలను 'లేదు' అన్నట్లుగా ఊపింది.

"సరే. నువ్వెళ్ళి నీ పని చూసుకో" అని చెప్పి, సుధాకర్‌ను జయలక్ష్మిని పిలుచుకు రమ్మన్నాడు చిరంజీవి.

సుధాకర్ ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"అంటే, నా మిసెస్ కూడా అనుమానితురాలేనా?"

"యస్. నేరస్తుడుదొరకాలంటే తప్పదు మరి."

మరింక చేసేదిలేక సుధాకర్ వెళ్ళి తన భార్యను పిలుచుకొచ్చాడు.

"నమస్కారం అన్నయ్యగారు. ఎన్నడూ జరగనిది ఈ రోజు జరిగింది. ఇంతవరకు

కనీసం ఈ ఇంట్లో ఏ చిన్న వస్తువూ పోలేదు." విచారవదనంతో సోఫాలో కూర్చుని అంది జయలక్ష్మి.

"మీకు ఎవరిమీదనైనా అనుమానంగా వుందా?" ప్రశ్నించాడు చిరంజీవి. లేదన్నట్లు చెప్పింది. మరింక ఆమెను ప్రశ్నించడానికి ఏం తోచకపోవడంతో "మీరిక వెళ్ళిపోవచ్చు...." అని చెప్పాడు చిరంజీవి.

"అందర్నీ ప్రశ్నించావు. నేనుమాత్రం మిగిలిపోయాను. నేరస్తుడు దొరికేంత వరకూ అందరూ అనుమానితులేగదా! నన్నూ ప్రశ్నించు...." చిన్నగా మందహాసం గావించాడు సుధాకర్.

"అనుమానం వున్నంత మాత్రాన నేరస్తుడి క్రింద లెక్క కాదు. గొలుసు ఈ యింట్లో పోయింది. ఇంట్లో వున్నది అయిదు మంది మాత్రమే. వీరిలో ఎవరో ఒకరు ఆ వస్తువును కాజేసి వుండాలి. ఆ వ్యక్తి దొరకాలంటే అందర్నీ ప్రశ్నించక తప్పదు. అలా ప్రశ్నించడం వలన నేరస్తుణ్ణి కనుగొనడానికి ఏదైనా ఆధారం దొరకవచ్చు. అనుమానం మీదనే యింట్లో వాళ్ళందర్నీ ప్రశ్నిస్తున్నానని ఎందుకనుకోవాలి? కేవలం అనుమానం వల్లనే కాకుండా ఏదైనా 'క్లూ' దొరకవచ్చుననే ఆశతో ప్రశ్నిస్తున్నానని ఎందుకనుకోకూడదూ?" చిరంజీవి ప్రశ్నకు సుధాకర్ జవాబు యివ్వలేదు.

సమస్య కాస్తంత జటిలంగా కనిపించింది చిరంజీవికి.

"ఇంట్లో దొంగను ఈశ్వరుడైనా పట్టలేడని చాలామంది అంటుంటారు గాని అది నిజం కాదని తాను నిరూపించాలి. నిరూపించి తీరాలి! లేకపోతే, ఎటువంటి కేసునైనా పరిష్కరించగల పోలీసాఫీసరుగా పేరు తెచ్చుకున్న తన పరువు ఏంకావాలి?

తీవ్రంగా ఆలోచించసాగేడు చిరంజీవి.

'ఈ కేసును చిరంజీవి ఎలాగ తేల్చగలుగుతాడో చూడాలి! తామిద్దరూ ఒకేసారి సబ్ యిన్స్పెక్టర్లుగా జాయినయినా ఇప్పుడు ఈ చిరంజీవి తనకన్నా పెద్ద హోదాలో వున్నాడు. గొలుసు సంగతి దేవుడెరుగును గాని, ముందు చిరంజీవి తెలివిగా నేరస్తుడ్ని పట్టుకోలేకపోతే, వాడి తెలివితేటలు ఏపాటివో వెల్లడవుతాయి' మనసులో అనుకున్నాడు సుధాకర్.

ఆలోచనల్లో నిమగ్నమైన చిరంజీవికి బుర్రలో ఏదో మెరుపు మెరిసినట్లు అయింది. టేబుల్ మీద వున్న ఫోనును దగ్గరకు లాక్కుని తన ఇంటికి ఫోన్ చేసి అటెండరును తమ ఇంట్లో అల్మారాలో గల నెంబర్ త్రీ అంకెగల సీసాను వెంటనే సుధాకర్ ఇంటికి తెమ్మనమని చెప్పాడు.

* * *

సుధాకర్ గదిలో ఆ యింట్లో గల సభ్యులందరూ సోఫాల్లో కూర్చున్నారు

అటెండరు తీసుకువచ్చిన సీసా టేబుల్ మీద వుంది. దానిలో సగానికిపైగా తెల్లని ద్రవం వుంది.

ఆ గదిలో వున్న అందరి దృష్టి ఆ సీసా మీదనే కేంద్రీకరింపబడి వుంది.

చిరంజీవి ఆ గదిలో వున్నవారందర్నీ ఒకసారి పరిశీలనగా చూసి, గొంతు సవరించుకున్నాడు.

"వైజ్ఞానికంగా ఈనాడు ప్రపంచం ఎంతో పురోగతిని సాధించింది. విద్యావంతులైన మీ అందరికీ ఈ విషయం తెలుసు. నేర పరిశోధనలో కూడా శాస్త్రీయ దృక్పథం ప్రముఖపాత్ర వహిస్తున్నది. నేనుయిప్పుడు తెప్పించిన సీసాలో గల ద్రవం మానవుని తెలివితేటలకు చిహ్నం. దీనివలన నేరస్తుల్ని కనుగొనడం చాలా తేలిక. గొలుసును ఈ యింట్లో గల వ్యక్తే దొంగిలించి వుండాలి. మరొకరు ఎవరో పై వ్యక్తి దొంగిలించడానికి అవకాశం లేదు. కనుక దయచేసి నేరం చేసిన వ్యక్తి ఎవరో ముందుకు వచ్చి తమ తప్పును అంగీకరించితే మంచిది. చేసిన తప్పును కప్పిపుచ్చుకోకుండా పశ్చాత్తాప హృదయంతో దానిని అంగీకరించడం జరిగితే నేను చాలా సంతోషిస్తాను" అన్నాడు.

ఎవరూ చిరంజీవి మాటలకు బదులు పలకలేదు. చిరంజీవి దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడిచాడు.

"ఆల్‌రైట్ ఒక అరగంటలోపల నేరస్తుడు దొరికిపోతాడు" అని చెప్పి, అయిదు చీపురుపుల్లలు తెప్పించాడు. ఆ చీపురు పుల్లలను స్కేలుతో నాలుగు అంగుళాలు పొడవు వున్నట్లుగా కొలిచి విరిచాడు. సీసాలో గల ద్రవాన్ని యింట్లో గల వాళ్ళందరి అరచేతులకు దూదితో పాలిష్ చేసినట్లుగా వ్రాసాడు. ఆ తరువాత కట్ చేసివున్న నాలుగు అంగుళాల పొడవు గల చీపురుపుల్లలను సుధాకర్‌తో సహా అందరికి యిచ్చి వీటిని తీసుకుని మీ గదుల్లోకి వెళ్ళండి. పది నిముషాల తరువాత తిరిగి యిచ్చుటకు మీరందరూ ఆ చీపురుపుల్లలతో రావాలి. నేరస్తుడు తన తెలివితేటలతో ఒకవేళ కొత్త చీపురు పుల్లను సరిగ్గా నాలుగు అంగుళాలకు విరచి పట్టుకు రావాలని మాత్రం ప్రయత్నించకండి. ఒకవేళ అలా చేసినా నేరస్తుడు దొరకక మానడు. ఎందుచేతనంటే మీ అరచేతులకు రాసిన ద్రవం ఫలితంగా యిప్పటికే దాని ప్రభావం చూపిస్తూ వుంటుంది. నేరస్తుడు కొత్త చీపురు పుల్లను వుపయోగిస్తే ఆ తేడా తెలిసిపోతుంది. ఇక, నేరస్తుడికి స్వతహాగా లోలోపల భయ చిహ్నాలు వుంటాయి. దానివలన నాడీ స్పందన హెచ్చుకాక తప్పదు. ఈ ద్రవం వుపయోగం ముఖ్యంగా ఏమిటంటే నేరస్తుడి భయాందోళనల ఫలితంగా ఏర్పడిన నరాల స్పందన తీవ్రతను బట్టి అతనికి యిచ్చిన చీపురు పుల్ల ఒక అడుగు మేరకు సాగిపోతుంది. ఈ విషయాన్ని మీరందరూ జాగ్రత్తగా గమనించాలి. ఇక, మీరందరూ మీ గదుల్లోకి వెళ్ళి సరిగ్గా పది నిమిషాల తరువాత యిక్కడకు వచ్చి ఆ చీపురు పుల్లలను నాకు యివ్వాలి." అని చెప్పాడు చిరంజీవి.

సుధాకర్‌తో సహా అందరూ ఆ గదిలో నుంచి బయటకు వెళ్ళిపోయారు.

గదిలో చిరంజీవి మాత్రం ఒక్కడే మిగిలిపోయాడు.

అటెండరు తీసుకువచ్చిన సీసాలో యింకా మిగిలివున్న ద్రవాన్ని ఒకసారి చూసి తృప్తిగా మందహాసం గావించాడు. మరో స్పెన్సర్ చుట్ట వెలిగించి, పొగను ఆస్వాదించడంలో లీనమయ్యాడు.

పది నిముషాలు గడిచాయి.

యింట్లోగల సభ్యులందరూ ఆ గదిలోకి వచ్చి తమ చీపురుపుల్లను యిచ్చారు. వాటిని జాగ్రత్తగా ఒక కాగితంలో చుట్టి సోఫాలో

— 18 వ పేజీ చూడండి

INVESTING IN STOCKS, BONDS & TAX SHELTERS

RAM KOLLURI

CERTIFIED FINANCIAL PLANNER

CAN HELP YOU TO CONSTRUCT AND MANAGE AN INVESTMENT PORTFOLIO TO SUIT YOUR FINANCIAL OBJECTIVES.

PLEASE CALL (609) 683-4488

KOLLURI FINANCIAL CONSULTANTS, INC.
234 NASSAU STREET, PRINCETON, NJ 08542.

చీపురుం పుల్ల —

నుంచి లేచాడు. "నేరస్తు డెవరో తెలిసింది. అయితే ఆ విషయం మీకు యిప్పుడు చెప్పను త్వరలో సుధాకర్ చెబుతాడు" అని చెప్పి సుధాకర్ వైపు తిరిగి "సుధాకర్! ప్లీజ్ ఫాలో మీ...." అన్నాడు.

ఇద్దరూ యింట్లోనుంచి బైటపడి. జీపులో స్టేషనుకు బయలుదేరారు. సుధాకర్ ఆత్రుతను అణచుకోలేక— "ఇంతకీ ఆ నేరస్తుడు ఎవరు?" అని ప్రశ్నించాడు చిరంజీవిని

"నువ్వే. ఎందుకు చేశావు....?" సీరియస్‌గా అన్నాడు చిరంజీవి.

సుధాకర్ ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. ఆ తరువాత అంగీకార సూచనగా తలూపుతూ "అవును. నేనే ఆ పని చేశాను. ఎందుకంటే. నువ్వు చాలా కేసుల్ని చాకచక్యంగా పరిష్కరించావు ఎలా పరిష్కరించగలిగావని అడిగినా నువ్వు నాకు చెప్పలేదు. అందుచేతనే. ప్రాక్టికల్‌గా నీ పరిశోధన ఎలా వుంటుందో తెలుసుకోవాలని ఈ ప్లాన్ వేశాను. ఇంతకీ ఆ సీసాలో గల ద్రవం ఏమిటి?" అడిగాడు. మిత్రుడి మాటలకు చిన్నగా నవ్వి.

"ఆ ద్రవం మంచి నీళ్ళే. అయితే అందులో కాస్తంత కర్పూరం కలిపాను. ఇక నా పరిశోధన గురించి నువ్వు ఇంతగా ఇంటరెస్ట్ చూపిస్తున్నావు గనుక అసలు విషయం చెబుతున్నాను. నేను చేసింది చాలా సింపుల్ ట్రిక్ మీ ఇంట్లో వాళ్ళందరూ విద్యావంతులే గదా! మరి అందువల్లనే ఈ చీపురుపుల్లలతో ప్రయోగం చేశాను. కర్పూరం కలిపిన నీటివలన చీపురుపుల్లలమీద ఎటువంటి ప్రభావం వుండదు. నేను చెప్పినట్లుగా అంగుళం మేరకు నేరస్తుడి చేతిలోగల చీపురుపుల్ల సాగిపోదు కాని నేరస్తుడు తన అతి తెలివితేటల్తో అంగుళం మేరకు చీపురుపుల్ల సాగిపోతుందని నా మాటల్ని నమ్మి. అంగుళం మేరకు ఆ చీపురుపుల్లను కట్ చేసేస్తాడు. ఎందుకంటే అతడు నేరస్తుడు కనుక తన చేతిలోగల చీపురుపుల్ల నా మాటల్నిబట్టి ఎలాగూ ఒక అంగుళం సాగుతుంది కనుక తెలివిగా తన బుర్రను వుపయోగిస్తాడు. అప్పుడు ఆ చీపురుపుల్ల నా మాట ప్రకారం నాలుగు అంగుళాలు మాత్రమే వుంటుంది. నువ్వు చేసిన పని కూడా ఇదే. కావలిస్తే చూడు నువ్విచ్చిన చీపురుపుల్ల అంగుళం సాగిపోయిలేదు అంగుళం మేరకు తరిగిపోయి వుంది ఆ అంగుళం పెరుగుతుందని నమ్మి నువ్వు 'కట్' చేసి నా ట్రాప్‌లో పడ్డావు" అన్నాడు. చిరంజీవి చాకచక్యాని. మనసులోనే జోహార్లర్పించాడు సుధాకర్.

ఈ కథ, 1983 ఆంధ్రజ్యోతి డిటెక్టివ్ కథల పోటీలలో బహుమతి నందుకొంది.

వనకన్య: Miss Usha-Sri Raghunath.

WITH THE BEST COMPLIMENTS FROM:

V E N K A T A S. G O R T I

ATTORNEY AT LAW

349 East 149th Street

Suite 710

BRONX, NY 10451.

(212) 292-4403

01845 1284

N. SETHIA (N.Y.), INC.

IMPORTERS OF BURLAP & HEMP

EXPORTS - YOU ASK, WE WILL SUPPLY

Vivek Bendre

VICE PRESIDENT

310 MADISON AVENUE, SUITE 704

NEW YORK, N.Y. 10017

TEL: 212/557-1114/15/54

TLX: WU 128250

రాక్షసదాసి

-ప్రొ. వేమూరి వేంకటరామనాథం
NAIROBI, KENYA.

(అశోకవనములో సీతకు కాపుగా నియమించబడిన రాక్షస దాసి స్వగతము)

దాసిగ నే నశోకమున మొదల్ గడి తప్పని సాధ్వి జానకీ
శ్రేసము దంచితాంగి పయి తెప్పలు మూయక విప్తయేని యున్
మోసిన కాపులలో కనులు మోడెనొకో యనిమేషవృత్తి, నా
గాసిలు కంటి పాపల యుగమ్ము ధరాత్మజ చిత్రజాలమై.

ఇంతిగ నేలకున్ దిగిన యిందిర నే నిముసమ్ము తప్పనే
కింతగ జూచు భాగ్యము లభించెనె యెవ్వరికేని యా యయో
ధ్యాంతము, రామచంద్రునకు నైనను పెండిలియాడి, భూమిజా
క్రాంత మదీయ వీక్షణ విలాసము రక్కసి వంతొ నేటికిన్?

తమ నీడన్ నిరతాశ్రుధార యగు సీతాదేవినిం జూచి చె
ల్వము శుష్కించి కృశించి యెండి యులప్రోవై రాలు నీ భూజ ప
త్రము లీటెల్ వలె నామె లేజివురు కాళ్ళన్ గ్రుచ్చుకోనట్లు క్షే
త్రము నే నెప్పటి కప్పుడూడ్తు గద సీతా దృగ్దయాస్నిగ్ధనై.

నయనము లెత్తిలా తులగనన్ బిడియమ్మగు బేల తల్లి దృగ్
చయము సతమ్ము నామె పద కంజము లొత్తుచు పొంచియున్న నా
పయిబడు, నెన్ని పున్నములా పండిన యుల్లుల నొక్కసారిగా
కయిపున నున్న తుమ్మెదల గప్పిన లే విరి బారు లట్టులన్.

జానకి నెన్నడున్ గనని సన్మతి పావని లంక లంక వ్య
ర్థానిల ధాటితో తిరిగి యంగము వీడ్చుకు పోవునట్లు, నా
మేని తెలుంగు దర్పణము మీరగ నందున స్థూల ముద్రలౌ
నానన దివ్యరేఖల హొయల్ పసిగట్టి యెఱింగె జానకిన్.

హనుమానుం డెడ దోసిటన్ మలచి స్వీయ ప్రాణముల్ కప్పిరా
మ నిరీక్షా పర పాణి పల్లవము సొంపుల్ నింప గొంపోయెనే,
తన వజ్రాంగుళి ముద్రకావలయు, సీతాభ్యంజన స్నాన వే
ళ నపూర్వమ్మగు బోసి ప్రేవి బిగి చారల్ తెల్పనాకోర్తుకే.

ఈ వనసీమ దాట నెటులేనియు జానకి జారిపోవనటుల్
నే వలపన్ని కాపుదల నిర్వహణ మ్మొనరించు టన్నదే
నా విభు నాజ్ఞ, నిక్కముగ నా ఘటనమ్ము మటొక్కటాయె, నే
క్రైవకు నన్నదల్చి యెవరేనియు చేరని రక్ష సీతకున్.

పుట్టుక జేసి రాక్షసిని, పూనిన వృత్తిని జేసి నిర్దయల్
కట్టిన గూడు నేను, దశకంఠుని వైభవ కీర్తనమ్మె చే
పట్టిన దాస్యధర్మము నిబంధన, యైనను సీత పొందులో
నట్టువ రాలి నైతి గద నా దిన చర్యల నిర్వహింపులో.

(శ్రీ వేమూరి వెంకటరామనాథం గారు ప్రస్తుతము నైరోబీ, కెన్యా లో నున్నారు. ఐయిదు వారాల పాటు అమెరికాకు విచ్చేసిన తరుణంలో, దయతో పై ఎనిమిది పద్యరత్నములను మన జ్యోతికై వ్రాసి యిచ్చారు. కృతజ్ఞులము. వారు NAIROBI లో South Indian Cultural Society నిర్మాపించి "సంస్కృతి" అనే పత్రికకు సంపాదకత్వము వహిస్తున్నారు.)

వేసవిలో బృందావనం

అందమూ ఆర్ద్రతా హరించుకుపోయి
బృందావనం శుష్కించి
సొమ్మసిల్లింది
కావేరి కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. కాని
కన్నీటి ధారలు కడుపు నింపుతాయా?
దాహంతో అలమటించే తోట
తాపంతోనే కృశిస్తోంది
పచ్చ పచ్చని పచ్చిక ఎండిపోయి
తైల సంస్కారంలేని తలలా ఉంది
జల యంత్రాలన్నీ పనిలేక పాడుపడి
తడిలేని కళ్ళలా తెరుచుకుని ఉన్నాయి
అయినా.
ఏదో ఆశ. ఏదో అన్వేషణ.
ఒక వెలుగుపువ్వు కోసం
ఒక రాగధార కోసం
ఏ మూలో ఉండకపోవు
ఏ చివరో మిగలకపోవు
ఇక్కడో పూల మొక్క
అక్కడో నీటి ఊటా
ఎదురు చూసిన అందాన్ని రుచి చూపిస్తూ
విన్న కథలు పూర్తిగా అబద్ధాలు కావంటూ
ఎప్పటివో స్మృతుల్ని నిద్రలేపుతూ—
ఎంత మండు వేసవి అయినా
బృందావనం బృందావనమే అనిపిస్తూ

* * *

పెళ్ళయిన పన్నెండేళ్ళకి
పెళ్ళినాటి కలల్ని గుర్తు చేసుకుంటూ
అప్పటినుండి వాయిదావేస్తున్న ఆనందాన్ని
ఇప్పుడు అందుకుందామని
కష్టపడి వచ్చారు. కుటుంబరావూ
కుటుంబమూ.
యుగళ గీతంలా విహరించకపోయినా
బృందగానంలా సంచరిద్దామని వచ్చారు.
వసంతం వెళ్లిపోయినా పర్వాలేదు
శిశిరం రాకుండా త్వరపడి
వేసవిలో అయినా చూద్దామని వచ్చారు
జీతం చాలని భర్త
ఓపిక చాలని భార్య
లోకం తెలియని పిల్లలూ-
సగటు మధ్యతరగతి కుటుంబం
వాళ్ల కళ్లకి ఎలా ఉంది బృందావనం ?
ఊహించినంత బాగులేదో
బాగుండడం అంటే ఇంకా ఏమిటో
తెలియక.

ఉన్నదాన్ని చూసి ఆనందించాలో
లేనిదాన్ని తల్చుకుని నిరాశపడాలో
తెలియక.

ఏడుస్తున్న పిల్లల్ని ఎత్తుకుంటూ
పీకుతున్న కాళ్ళని ఈడ్చుకుంటూ
ఓ గాలి తెర వీస్తే హాయిగా నిట్టూర్చి
ఓ నీటితుంపర వస్తే పరవశించి—
గార్డెన్ అంతా కవర్ చేస్తున్నారు
కుటుంబరావూ కుటుంబమూ.

* * *

అప్రయత్నంగా
కుటుంబరావు నోట వెలువడింది
పదిహేనేళ్లై నలుగుతున్న పాట —
"రావె రాధా రావే రాధా....."
ఒక్క సారిగా
బృందావనం వెలిగింది
ఆమె కళ్ళలో.
పన్నెండేళ్ళ తర్వాత
యౌవనవనం తిరిగి గుబాళించింది.
వేసవి ఎదలో చల్లటి జల్లు కురిసింది.

—కె. గోదావరి శర్మ

తరుముతున్న కాలం

తరుముతున్నది తరతరాలుగా కాలం
దాహంతో, ఆకలితో పరుగెత్తజాలం

దారి పక్కన వట తరుచ్ఛాయలు
తమ వొడిలో పవళించమని పిలుపులు !

అల్లదే ! పరుగెడుతున్న చల్లని సెలయేరు
అందిస్తుంది జీవనాధారమైన నీరు

కాలం వెంట పరుగెత్తాలనే తాపత్రయం
కాళ్ళకు రాళ్ళ దెబ్బలు; తనువు రక్తమయం !

అందరూ పరుగెత్తుతున్నారు బ్రహ్మాండాన;
చందమామ, తారకాభామ, ఆదిత్య హయసేన;

రాత్రిని తరిమే పగలు, పగలును తరిమే రాత్రి
రాత్రీ, పగలూ బొంగరంలా తిరుగుతున్న ధాత్రి

ఆగితే పడిపోతుంది భూగోళం
ఆగితే విడిపోతుంది రవి గోళం

పరుగెత్తితే శరీరానికి బలం !
పరుగెత్తితేనే వ్రాయగలదు కలం !!

తరుముతున్న ఈ కాల వ్యాళాన్ని
తప్పించుకుని యే వొడిలోనో గడుపుతా జీవితాన్ని:

అదిగో ! ఆ దీపం వెలిగించే అంగన చేలాంచలం
అలసిపోయిన ఈ కవి విశ్రమించే గుడారం !

—డాక్టర్ దాశరథి

(212) 565-6516

OPEN 7 DAYS

ALI APPLIANCES, INC.

T.V.'S • MAJOR APPLIANCES ETC.
(110-220 VOLTS)
RETAIL • WHOLESALE • EXPORT
MAIL ORDER

MAIL ORDERS EXUCETED PROMPTLY

BIGGEST EXPORTER OF 220V APPLIANCES TO INDIA

35-62 73RD ST.
JACKSON HEIGHTS, NY 11372

దేముడి కోరిక

డా. భావరాజు పరబ్రహ్మమూర్తి
PARSIPPANY, N.J.

(ఈ రచన చాలా సంకోచంతో వ్రాస్తున్నాను. చదువరులు తప్పుగా అర్థం చేసుకోరని భావిస్తున్నాను. ఇందులో పూజారి సంఘటన నిజంగా జరిగినదే. మిగిలినవి కల్పితాలు.

"మా భజన కేముంది లెండి. తరచు చేస్తూనే వుంటాం. ఈ రోజున భారతదేశంలో పల్లెటూళ్ళ అభివృద్ధికి మీరు చేస్తున్న సహాయం గురించి, ఆ కార్యక్రమాల గురించి మీరు చెప్పిన విషయాలు మేము చేసే భజన కన్నా ముఖ్యం" అన్నారు పూజారి గారు ఒక దేవాలయంలో.

"అబ్బే! ఈ శనివారం అసలు వీలవదండి. సత్య పూజ చేయిస్తున్నాం. ఆ సంఘసేవకి సంబంధించిన మీటింగుకు రావడం కుదరదు." అన్నారు ఒక భక్తులు.

ఏడాది క్రితం ఇండియా నుండి వచ్చిన ఒకాయన ఈ దేశంలో ఉపన్యాసాలు ఇచ్చారు. మనదేశంలో పల్లెటూళ్ళలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, ఆడవాళ్ళు ఏకమై, పొదుపుగా డబ్బు దాచుకుని, చిన్న చిన్న వ్యాపారాలలో తమంతట తాము జీవితంలో నిలద్రొక్కుకోవడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాలు వర్ణించారు. ఈ సమయంలో ఈ ప్రదేశంలో జరిగిన మీటింగులకి ఎంతోమంది వచ్చారు. ఆసక్తి చూపించారు. ఈ విధంగా ఇతరులకి, అందులో మనదేశంలో అవసరమయిన వాళ్ళకి సహాయం చేయడం ముఖ్యమని, చేయగలిగిన సహాయం చేశారు. కానీ, కొంతమందికి ఇటువంటి "మానవసేవ" ముఖ్యమనిపించలేదు తమ "మాధవసేవ" ముందు.

ఆ పూజారిగారు అన్నది విని చాలా ఆశ్చర్యం, ఆనందం పొందాను. గుడి, అందులో పూజలు చేయించడం ఆయన ఉద్యోగం. అదే ఆయన పొట్టకూడు. అయినా సరే, సంఘసేవ ఆయనలో పోటీకి రాదని గమనించారు. నిజానికి దేముడే మాట్లాడి, తన కోరిక తెలుపుతే "మానవసేవే తన సేవ" అని అనవచ్చునని ఆ పూజారిగారు ఊహించారు. ఇల్లాంటి పూజారులు వుంటే దేముడి అవసరం లేదేమో!

తరచు గుడికి వెళ్ళే అలవాటు లేని నేను చాలా కాలం దేముడనే ఊహ, గుళ్ళు, పూజలు ఎందుకా అని ఆలోచించాను. అవి అనవసరం అనే ధైర్యం లేకపోయింది. అవి అవసరం అని నిరూపించడానికి పెద్దవాళ్ళ ఉపన్యాసాలు, వ్రాసిన పుస్తకాలు ఉపయోగపడలేదు.

దేముడు, గుడి, పూజలు.. ఇవి మనశ్శాంతిని, అందువలన ఆరోగ్యాన్ని ఇస్తాయి అని అంటే అంతకంటే మరేం కావాలి అని అంగీకరించాను. పుట్టిన మతం, బంధుమిత్రులు, సంఘం చెప్పిన వాటికి వ్యతిరేకంగా ఉండడంలో అర్థం లేదు. అవసరం లేదు అంటే అదే నిజమే ననిపించింది. నిజానికి ఎవరి నమ్మకాలను బట్టి వాళ్ళు దేముడిని తలచుకొంటారు. అదే హిందూ మతంలో వున్న గొప్పదనం.

దేముడు, మతంలో నమ్మకం లేదని చెప్పుకునే నాస్తికులూ ఉన్నారు. ప్రస్తుతం ఆంధ్రలో వీళ్ళు మెచ్చుకోదగిన సంఘసేవ చేస్తున్నారు. కుల, మత భేదాలు లేకుండా సంఘసేవ చేయడం నాస్తికులయితేనే కుదురుతుందని వీరి నమ్మకం. ఏమైనా కానీ, దేముడి నిజం కోరిక మానవసేవే అయితే ఈ సంఘసేవ చేస్తున్న నాస్తికులని నరకానికి పంపడు. అటువంటి దేముడు తనకు తరచు పూజలు చేస్తూ, తాను సృష్టించిన మిగతా మనుష్యులను వెలిచెయ్యాలని వాళ్ళ గురించి ఏమనుకుంటాడు? రకరకాలైన పాపాలు చేస్తూ, చేయిస్తూ, వాటిని కడుక్కోవడానికి తన దగ్గరకు వచ్చే వాళ్ళను ఏం చేస్తాడు? పాపం!!

నా ఆలోచనలు ఇంకా ముందుకు వెళ్ళాయి – దేముడి-గుడి అవసరాల గురించి. ఎంతో భక్తితో పూజలు చేసే కుటుంబాల ఓడలు బండ్లయాయి. దేముడిలో ఏమాత్రం నమ్మకం లేకపోయినా ఆరోగ్యంగా, ఐశ్వర్యంలో వున్నవాళ్ళూ వున్నారు. ఈ తేడాలకు అర్థం? ఆరోగ్యం - అనారోగ్యం, ఐశ్వర్యం - పేదతనం, శాంతి - అశాంతి, సుఖం - దుఃఖం -- ఇటువంటి ద్వంద్వాలకి, దేముడి మీద నమ్మకానికీ సంబంధం ఉందా?

అయితే ఈ ప్రశ్నలలో, ఆలోచనలలో కొన్ని నిర్ణయాలకు వచ్చాను. మనస్సులోని సుఖం, శాంతి మనస్సులోనే పుడుతుంది. బయట నుండి రాదు. డబ్బువలన రాదు. (అందుకనే "ధనమూలం" బదులు "మనోమూలం - ఇదం జగత్" అంటే బాగుంటుంది.) ఈ మనశ్శాంతికి ఏది తోడ్పడుతే దాన్నే అనుసరించండి. దేముడి గుడికి వెళ్ళడం అవసరమనుకుంటే అదే చేయండి. అది అవసరం లేకపోతే చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళ కోసరమని వెళ్ళకండి. కానీ దేముడికే విలువనిచ్చి మనుష్యులను మర్చిపోకండి.

సంఘసేవ దృష్టిలో చూస్తే గుడివలన అనేక ఉపయోగాలున్నాయి. మనదేశంలో, ముఖ్యంగా చిన్న వూళ్ళల్లో గుళ్ళ వలన జరిగే పనులు, ప్రణాళికలు మీకు తెలిసినవే. డబ్బున్న గుళ్ళు పేదవాళ్ళను పోషించాయి. కళాశాలలను కట్టించాయి. ఇల్లాగ జరిగినన్నాళ్ళూ ఆ గుళ్ళో దేముడున్నాడా, లేడా అనే ప్రశ్న అనవసరం. దేముడు ఎందుకు? గుడి ఎందుకు? అనే ప్రశ్నలకి అర్థం లేదు. ఈ గుళ్ళ ద్వారా అవసరమైన సంఘసేవ జరుగుతుంది. అదే దేముడి కోరిక, మనకు తృప్తి! మరొక్కమాట. అటువంటి సంఘానికి ఉపయోగపడే పనులేవీ జరుపకుండా, యాంత్రికంగా పూజలు జరుపుతూ, పేరు కోసం భక్తులు వెళ్తూ వుండే గుడి ఎందుకా? అనే సందేహం కూడా కలుగుతుంది.

శ్రీ ఘండికోట వేంకట సుబ్బారావు గారికి వీడ్కోలు

గత ముప్పదియైదు సంవత్సరాలుగా న్యూయార్కు తెలుగులకు అండదండగా నిలిచి, మన తెలుగు సంఘములకు, తెలుగు సంస్కృతీ వ్యాపనకు అత్యంత తోడ్పడిన **పూజ్యులు మాననీయులు శ్రీ ఘండికోట వేంకట సుబ్బారావు దంపతులు**. 34 సంవత్సరములు న్యూయార్కు ఐక్యరాజ్య సమితిలో పెక్కు పదవులు నిర్వహించి, చివరకు ఇంధనశాఖ డైరెక్టరుగా పదవీ విరమణ జేసి జూన్ 23, 1985న స్వగ్రామమైన తణుకులో తమ శేష జీవితమును గడుపుటకు తరలి వెళుతున్నారు.

శ్రీ సుబ్బారావు గారు విజయనగరం ఆస్థాన పండితులుగా వుండి పదవీ విరమణ జేసిన సుప్రసిద్ధ వేదపండితులు శ్రీ ఘండికోట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారి కుమారులు. రాజమండ్రిలో జననము. జిట్టిగ, నరేంద్రపురం, తణుకు, విశాఖపట్టణం, విజయనగరం, బెంగుళూరు, మద్రాసు, న్యూయార్కులో విద్యాభ్యాసము గావించారు. తెలుగు, సంస్కృత, ఆంగ్ల భాషలలో పండితులు. 1949 నుండి వారు సంఘ కార్యక్రమములలో ఉత్సాహంతో పాల్గొనేవారు. 1951 లో న్యూయార్కు U.N. లో చేరిన లగాయితు ఉద్యోగరీత్యా ఆర్థికాభివృద్ధి, సహజ వనరుల అభివృద్ధి, పెట్రోలియం, సహజవాయువులు, గ్రామీణ విద్యుదీకరణ, భూగర్భ వనరులకు సంబంధించిన అంతర్జాతీయ సదస్సుల నెన్నింటినో నిర్వహించి, కొన్ని సదస్సులకు అధ్యక్షత వహించారు. ఇవేగాక పెక్కు సాంఘిక కార్యక్రమములను కూడా చేపట్టారు. 1950 దశాబ్దములో SOUTEI EAST ASIA ASSOCIATION, INDIA STUDENTS' ASSOCIATION వ్యవస్థాపకులలో ఒకరు. న్యూయార్కు తెలుగు సారస్వత సాంస్కృతిక సంఘము ఏర్పాటులో తోడ్పడ్డారు. న్యూయార్కు హిందూ దేవాలయం, భారతీయ విద్యాభవన్ న్యూయార్కు కేంద్ర, సత్యసాయీ భజన మండలి, గీతా అధ్యయన మండలి, ఐక్యరాజ్యసమితి సత్యసాయీ అధ్యయన మండలి మొదలగు ఆధ్యాత్మిక సంస్థల ఏర్పాటులలో పాత్ర నిర్వహించారు. హిందూ దేవాలయములో భగవద్గీతను గూర్చి పెక్కు ఉపన్యాసముల నిచ్చారు. మన తెలుగు సంస్థల కార్యక్రమములలో క్రమము తప్పకుండా హాజరయి, వారి సతీమణి లక్ష్మీదేవి, కుమారులు అర్యమ, రమేష్, మనోహర్, రవిశంకర్, సంజయ్ లతో పాటు ఎన్నోవిధములుగా సహకరించారు. మొట్టమొదటి ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సమ్మేళనములో సాంస్కృతిక, Discussions, Art కమిటీలకు అధ్యక్షులుగా నుండి తమ అమూల్య సలహాలను, సహాయాలను అందజేశారు. తెలుగు కళా సమితి కార్యక్రమములలో పాల్గొని శుభాశీస్సుల నందజేశారు. ఇన్ని సంవత్సరములు విదేశ జీవనము సాగించి, అమూల్యమైన అనుభవాలను, ప్రజ్ఞలను సంపాదించి తణుకుకు వెళ్తున్నారంటే తణుకు ప్రజలు అదృష్టవంతులు.

శ్రీ ఘండికోట వేంకట సుబ్బారావు, లక్ష్మీదేవి దంపతులకు భవిష్యత్తులో అంతా శుభమే చేకూరాలని ప్రార్థిస్తున్నాము. ఆయన అనుభవంతో కూడిన సలహాలు మనకు లభిస్తవనే ఆశిస్తున్నాము.

మీ యందరి తరఫున శుభాకాంక్షల నందజేయుచున్నాము.

—— (తెలుగు కళా సమితి)

PAUL R. RAJAN

ATTORNEY AT LAW

*Real Estate
*Personal Injury
*Corporate Law
*Commercial Law
*Wills & Trusts
*Estate Planning
*Matrimonial
*Immigration
*Tax

195 MAIN STREET
METUCHEN, NJ 08840
(201) 321-1991

233 BROADWAY, SUITE 771
NEW YORK, NY 10279
(212) 406-3923

EVENING & WEEKENDS APPOINTEMNTS AVAILABLE

MANGALA GOURI MANIKONDA

Real Estate Sales Representative

FOR YOUR EVERY REAL ESTATE NEED

- Buying a home
- Selling a home
- Commercial and Investment property
- Relocation assistance

CONTACT ME AT (201)-297-7422 (Res)
(201)-297-1800 (off)

మిత్రులందరికీ వందనములు.

జూన్ 15, 1985 న MORRISTOWN HIGH SCHOOL AUDITORIUM లో మా అమ్మాయి కుమారి పద్మప్రియ భరత నాట్య రంగస్థల ప్రవేశమునకు బహు సంఖ్యలో వచ్చి ఆరోజు కార్యక్రమమును జయప్రదము గావించినందులకు మేము మీకు సర్వదా కృతజ్ఞులము. ఆరోజు MORRISTOWN మేయరు HONORABLE EMILIO J. GERVASIO ముఖ్య అతిథి గా వచ్చి JUNE 1985 MORRISTOWN లో FESTIVAL OF INDIA నెలగా PROCLAMATION ఇచ్చారు. ఆ కార్యక్రమమునకు TRI-STATE Area నుండి సుమారు 800 మంది దాకా వచ్చి పద్మప్రియకు ప్రోత్సాహమిచ్చారు. అమెరికన్ మిత్రులు సుమారు 200 మంది వచ్చి Dance Recital [illegible] మెచ్చుకున్నారు..

మరొక్క సారి మీకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ

— రామకృష్ణ జొన్నాడ

— సావిత్రి జొన్నాడ.

THE TOWN OF MORRISTOWN

Emilio J. Gervasio, Mayor

Proclamation

Whereas, President Ronald Reagan has dedicated the year-long 1985-1986 FESTIVAL OF INDIA; and

Whereas, the Festival will memorialize the Late Prime Minister Indira Gandhi; and

Whereas, Prime Minister Rajiv Gandhi, son of the late Prime Minister, will inaugurate the Festival in the month of June, 1985;

Whereas, the Festival will be an excellent vehicle for the people of the United States to learn of one of the world's most ancient and vibrant civilizations; and

Whereas, the community joins with Savitri and Rama Jonnada in the debut of their daughter Pada Priya Jonnada in memory of the late Prime Minister.

NOW, THEREFORE, in recognition of this memorial event, I, EMILIO J. GERVASIO, Mayor of the Town of Morristown, proclaim the month of June 1985 FESTIVAL OF INDIA.

Signed: Emilio J. Gervasio
Emilio J. Gervasio, Mayor

Dated: June 1, 1985

VUTHOORI KASHINATH, M.S.

INSURANCE AND FINANCIAL SERVICES FOR INDIVIDUALS AND PROFESSIONALS

CURRENTLY SERVING PROFESSIONAL AND BUSINESS PEOPLE FROM INDIA.

EXPERT ADVICE ON
LIFE INSURANCE, DISABILITY INCOME,
RETIREMENT INCOME,ESTATE PLANNING
PROFESSIONAL CORPORATIONS AND ALL
YOUR OTHER NEEDS.

CALL **(201)836-4932, (212)867-4743**
P.O BOX 164, TEANECK, N.J. 07866.

UNCUT FULL LENGTH ORIGINAL TELUGU MOVIES
VHS VIDEO CASSETTES

"KONTE KODALU" "SWAPNA" "DISCO KING"
"KORIKALE GURRAALAYITHE"
"CHANDI PRIYA" "SRIMATHI KAVALI"

For Special Rate on all Six Movies,
Contact Kashinath

KNOW THY ROOTS:

21. VISAKHAPATNAM DISTRICT:

Area: 10,927 Sq.Km. Population:2,522,313

Location: Longitude:$17^{o}01'$-$18^{o}25'$,Latitude: $85^{o}50'$-$80^{o}55'$.

Rivers: Machkhand,Sarada, Gosthani

Literacy:Junior Colleges,Govt.11,Private 9
Degree Colleges:Govt. Boys 271, Girls 113
Private 9.

Towns & Population: Waltair 558,117, Gazuwaka 17,046;Anakapalle 73,182; Bhiminipatnam, 34,860,Narsipatnam 24,297.

Power: 270,677 Kw; Hospitals 13,Sp. Hospitals 4; Dispensaries 56,Primary Health centers 25, Indian Medicine 25,Unani 4.
Industries: Small Scale 964, Heavy to Medium 22,Capital:132,000,000 Rupees.

Food Production: 230,000 Tons.

Specialities: Natural Harbour, Ship-Building deck, Araku Valley,DBK Rail Road.

22. Srikakulam District:

Area: 5843 Sq.Km. Population:1,902,041.

Rivers: Nagavali, Vamsadhara, Champavati.

Literacy: Junior Colleges: Govt.19, Private 1;Degree Colleges,Govt.6
Towns and Population: Srikakulam 67,865, Palakonda 20,410;Tekkali 17,008;Palasa, 13,276;Sompet 12,777, Rajam 10,766.

Power: 33.195 KW; Hospitals: 10, Primary Health centers 18, Dispensaries 6.

Industries: Small Scale 471, Medium to Heavy 3: Capital; 3,000,000 Rupees

Food Production: 365,000 tons.

Specialities: Arasavalli Temple of Sun, Srikurmam Temple, Khadi Clothing.

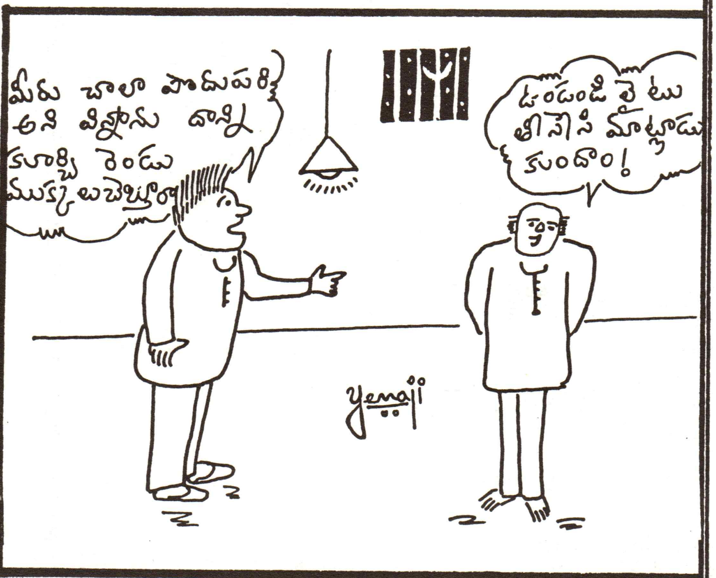

Krishna M. Vempaty

ATTORNEY AND COUNSELLOR AT LAW

All legal services including Discrimination, Real Estate, Wills, Estates Accidents, Family Law & Immigration

BACHELOR OF LAWS (OSMANIA)
MASTER OF LAWS (OSMANIA)
MASTER OF COMPARATIVE LAWS
(PENNSYLVANIA—IVY LEAGUE)
FORMERLY OF THE DELHI LAW FACULTY

1123 BROADWAY

ROOM 302

NEW YORK, NY 10010

(212) 242-3333

SHAMIANA

SHAMIANA SWEET CENTER
DIV. OF MAYA OVERSEAS FOOD INC.

72-27 37TH AVE.
JACKSON HTS. N.Y. 11372.

SWEETS,SNACKS & SAVOURIES OF INDIA AND PAKISTAN

CONTACT MRS. MODI FOR SPECIAL PRICES ON BULK PACKINGS OF SWEETS, SAMOSAS(ALL TYPES), AND OTHER SAVOURIES FOR *TFAS* READERS.

(718) 458-8512

MAIL ORDERS PROMPTLY EXECUTED.

కులాన్ని నిర్మూలించండి

పొద్దుటే కాఫీ తాగి, పేపరు చదువుతుంటున్నాను. నా భుజం మీంచి మా గోపాలం యథావిధిగా— "అమ్మ. అన్న భేటీ; మంత్రిగారి వికటించిన పైత్యం. ప్రతిపక్ష సభ్యులతో దౌత్యం: రాష్ట్రంలో తుఫాను బీభత్సం. చూపించెను అమ్మ శూన్య హస్తం;" అంటూ బిగ్గరగా పతాక శీర్షికలు చదువుతున్నాడు.

"ఒరేయ్. నన్ను పేపరు చదూకో నివ్వరా" అన్నాను.

"అదికాదు బాబాయ్ — ఇవి వార్తాపత్రిక శీర్షికలా. కవిత్వంలో పాదాలా. సస్పెన్సు చిత్రాల పేర్లా?" అంటూ. "ఇది చూడు బాబాయ్— విశ్వవిద్యాలయంలో కులం కంపు. పరోక్షంగా అధికార్ల పెంపు—" అని చదివాడు.

"బావుందిరా."

"ఏది బాబాయ్- పేరా? అందులో భావమా?"

"ప్రాసరా నాన్న" అన్నాను.

ఇంతట్లో "నమస్కారం మాష్టారూ" అని వినిపించింది. తలెత్తి చూస్తే. ఎదురుగా అప్పడుదొర. నారాయణరెడ్డి మరెవరో వున్నారు.

"రండి ఏమిటిలా దయ చేశారు?" అన్నాను.

వాళ్ళు కూర్చుని స్థిమితపడ్డాక "మీతో చాలా ముఖ్యమైన పనిమీద మీ సహకారం కోసం వచ్చాం మాస్టారూ" అన్నాడు అప్పడు దొర.

"సెలవియ్యండి"

"మన దేశంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ, ముఖ్యంగా మన విశ్వవిద్యాలయంలోనూ ఈ కులం ప్రాబల్యం విపరీతంగా పెరిగిపోతోంది మాష్టారూ. ఈ కులాన్ని నిర్మూలించకపోతే మన జాతి భవిష్యత్తుకే ప్రమాదం" అన్నాడు అప్పడు దొర.

"ఏ కులాన్ని నిర్మూలించాలంటారు. అనడిగాను. ఎందుకంటే కులమనే జాడ్యం కన్నా- ఏదో ఒక కులాన్ని నిర్మూలించాలే ధోరణి ఎక్కువగా కనిపించింది మా అప్పడుదొర మాటల్లో.

"అదే.... అదే-కులమంటే.... కులమే- కులమనే దాన్ని తొలగించాలండి. అందుకని మేము ఒక కులనిర్మూలన సంఘాన్ని పెట్టాం. అందులో మీరు సభ్యులుగా చేరాలి."

"ఇదివరకే ఒక సంఘం వున్నట్టుంది కదండీ. అందరం అందులో నే వుండొచ్చుగా? మళ్ళీ వేరే సంఘం దేనికి?"

"ఆ సంఘం చాలా సంకుచితమైనదండి. అందులో రెండు మూడు అగ్రవర్ణాల వారే వున్నారు. మిగతావాళ్ళు కూడా వున్నారు కానీ. వాళ్ళకి కార్యవర్గంలో ఏ మాత్రం ప్రాతినిధ్యం లేదండి అదీగాక. మా సంఘంలో బ్రాహ్మిన్స్ కూడా వున్నారండి. అందుకని మీరు తప్పకుండా సభ్యులుగా చేరాలండి." అన్నాడు అప్పడుదొర.

మా గోపాలం నోరెళ్ళబెట్టాడు. కొన్ని క్షణాలు పట్టింది నాకు మాట్లాడటానికి. సరేలెండి. నన్ను కొంచెం ఆలోచించుకోనివ్వండి" అని వాళ్ళని పంపించాను.

"నువ్వు ఈ సంఘంలో సభ్యుడిగా చేరతావా?" అన్నాడు మా గోపాలం తీవ్రంగా.

"చేరితే తప్పేముందిరా."

"చేరిన మరుక్షణం నుంచి 'నువ్వు బ్రాహ్మడివి' అన్న విషయం వాళ్ళు అనుక్షణం నీకు గుర్తు చేస్తూనే వుంటారు. ఆలోచించుకో."

"కంగారుపడకురా అబ్బాయ్. నేనే సంఘంలోనూ చేరను నేను సంఘాతీతుణ్ణి" అన్నాను మా వాడి భుజం తడుతూ.

"ఇంతకీ వీళ్ళ గోలేమిటి బాబాయ్?"

"ఇంతకు మునుపు వున్న సంఘంలో అప్పడు దొర పార్టీకి ప్రాముఖ్యం తగ్గి, బెనర్జీ పార్టీ— కార్యవర్గానికి ఎన్నికయింది. అదీ బాధ."

"అద్సరే. మా దాంట్లో అన్ని కులాలూ వున్నాయి. అవతలి దాంట్లో కొన్ని కులాలే వున్నాయి అంటాడేమిటి? పెట్టేది కుల నిర్మూలన సంఘం కదా" మా వాడి ముఖం ప్రశ్నార్థకం

"వాళ్ళు కులమనే జాడ్యాన్ని సమాజం లోంచి తొలగిస్తారో లేదో కాని. అధికార కులమనే కొత్తకులాన్నిమటుకు సృష్టించడం మాత్రం తథ్యం."

"అసలీ కులమనేది వుండాలంటావా?"

"కులమనేది వృత్తిపరమైనది కాని జన్మతపరమైనది కాదురా. వృత్తిపరంగా ఆచరించే కుటుంబంలో పుట్టినవాడు. అదే వృత్తి చేపట్టడం సహజమైన పరిణామంగా వుండేది పూర్వం. అసలింతకీ ఈ భండాలానికి కారణం మనిషిలో కరుడుగట్టిన స్వార్థం. అవి పోయిననాడు మిగతావన్నీ పోతాయి"

"ఆ రోజెప్పుడైనా వస్తుందంటావా? ఈ అప్పడుదొర. బెనర్జీలాంటి వాళ్ళు తేగలరంటావా?"

"దానికోసమే కదరా అందరి ప్రయత్నమూ. మనిషి ఆశమీదే బతుకుతాడు"

"భవిష్యత్తు సంగతేమో కాని. వీళ్ళు తీసుకొస్తారంటేమటుకు నాకు నమ్మకం లేదు బాబాయ్."

"అదేమిట్రా?"

"ఇవన్నీ అరుపుగొడ్లు బాబాయ్. చేసేవాడు చేస్తూనే వున్నాడు- ఏ విధమైన ప్రకటనలూ లేకుండా. "కుల నిర్మూలన" అని అరిచేవాళ్ళే కులం గురించి ఎక్కువ పట్టించుకుంటారు — దేముడు లేడు అని అరిచేవాళ్ళే దేముడ్ని ఎక్కువ స్మరించినట్టు. మా రంగారావు తెలుసుగా! వాడో కవిత్వం పుస్తకం అచ్చేసుకుని. ఒక ప్రముఖ విమర్శకుడు. కవి. రచయిత వగైరా బిరుదులుండి "కులాన్ని నిర్మూలించాలి" అని భీకరంగా ప్రకటించే ఒక మహా రచయితని ఆ పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించమని అడగటం కోసం ఒక మధ్యవర్తిని తీసుకునివెళితే; ఆ మహా రచయిత సదరు మధ్యవర్తిని అడిగిన మొదటి ప్రశ్నేమిటో తెలుసా-'మనోడేనా?' అని అందుకని బాబాయ్ ఆచరించేవాడు అరవడు. ఆచరించడానికి సంఘాలు కాదు బాబాయ్ ముఖ్యం చిత్తశుద్ధి. అది లేకపోతే చెడ్డపని చెయ్యడం కూడా సాధ్యపడదు" అన్నాడు మా గోపాలం.

మా వాడు కొత్త కోణంలోంచి కనిపించాడు నాకు.

—భైరవయ్య

WITH THE BEST COMPLIMENTS FROM

FLUSHING CARPET CENTER

36-51 MAIN STREET, FLUSHING, N.Y.

Monday-Friday 9:30 A.M.-9:00 P.M.
Saturday 9:30 A.M.-6:00 P.M., Sunday 11 A.M.-5:00 P.M.

353-5000

FROM STORE TO FLOOR IN JUST ONE DAY

On Sale

OVER 50,000 SQ. YDS. IN STOCK

INCLUDING 1984 STYLES AND COLORS SUCH AS • Bigelow • Downs • Cabin Craft • Lees • Mohawk • Masland • Etc.

S P E C I A L   S A L E   I T E M S   E V E R Y   W E E K

10% REDUCTION WHEN YOU BRING THIS AD

CALL: Mr. ALI REZWANI

PROF. BALA SARMA

(April 9, 1930 – May 31, 1985)

IN MEMORIAM.

'Telugu is a beautiful language, I say. I love Telugu Programs. Please do not fail to invite me." అంటూ మనమధ్య తెలుగువాడిగా తిరుగాడిన తెలుగేతరులు, తమిళులు ప్రొ. బాలాశర్మ గారు ఇక మనకు లేరు. మన సంఘము నిర్వహించిన అన్ని కార్యక్రమముల లోనూ పాల్గొనేవారు. తెలుగు చదువ లేకపోయినా తెలుగుద్యోతిని తెప్పించుకునేవారు. న్యూయార్కు తెలుగు సంఘములో కూడా సభ్యులే. మొట్టమొదట దక్షిణాభారత సంఘము, BHARATHI SOCIETY OF AMERICA ఆయన ఆధ్వర్యంలోనే స్థాపించబడినది. న్యూయార్కులో మొట్టమొదట భజనలను ఆయన గృహములోనే జరిగేవి. ఆదే సమయములో న్యూయార్కు హిందూదేవాలయమునకు అంకురార్పణ జరిగింది. ఆనాటి నుండి మొదలుకొని ప్రతి సాంస్కృతిక కార్యక్రమములోనూ భాషప్రధానముగాక పాల్గొనేవారు. 1977లో మొదటి ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సమ్మేళనములో "తెలుగు భాష", "తెలుగు జాతి" ని గురించి అద్వితీయమైన సంభాషణ గావించిన తెలుగేతరులు వీరొక్కరే. ముఖ్యంగా ఆయనకు యువజనులంటే ప్రీతి. వారిలో నిద్రాణమైన కళలను పైకి తీసుక రావలెనని తాపత్రయపడేవారు. ఎవరిలోనైనా యీ కళాతృష్ణ కనిపించినప్పుడు ఎగిరి గంతేసి, బహుమతులనిచ్చి ప్రోత్సహించేవారు. కర్ణాటక సంగీత సమాఖ్య లో TRUSTEE. మన తెలుగు కళాసమితి సభ్యులు, శ్రేయోభిలాషి. తెలుగు కళాసమితి ఆయన ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని కోరుతూ వారి కుటుంబ సభ్యులకు సంతాపము తెలుపుతున్నది.

PROF. SARMA DIED OF HEART ATTACK ON MAY 31, 1985 AT THE AGE OF 55. AFTER EDUCATION IN TAMIL NADU HE RECEIVED MASTER'S DEGREE IN INDUSTRIAL ENGINEERING FROM PURDUE. AFTER A BRIEF STUNT IN BELGIUM HE SETTLED DOWN IN NEWYORK CITY IN 1966. HE WAS INSTRUMENTAL IN STARTING THE FIRST SOUTH INDIAN CULTURAL ORGANIZATION, BHARATHI SOCIETY OF AMERICA. THE IDEA FOR HINDU TEMPLES IN AMERICA WAS CONCEIVED DURING BHAJANS HE WAS CONDUCTING IN HIS HOME. A GREAT LOVER OF CARNATIC MUSIC HE HELPED ORGANIZE SCORES OF PROGRAMS IN NEWYORK AREA. HE WAS FOND OF TELUGU LANGUAGE AND ATTENDED MOST OF OUR FUNCTIONS. HE IS SURVIVED BY HIS WIFE LALITHA AND TWO SONS AND THREE DAUGHTERS.

MAY HIS SOUL REST IN PEACE.

మందార మకరందాలు

కొందఱికిఁ దెనుఁగు గుణ మగుఁ
గొందఱికిని సంస్కృతంబు గుణ మగు రెండున్
గొందఱికి గుణము లగు నే
నందఱి మెప్పింతుఁ గృతుల నయ్యైయెడలన్.

నన్నయ మొదలుకొని ప్రాచీనాంధ్రకవులందరూ సంజాయిషీ ఇచ్చుకున్నారు తాము తెలుగు-సంస్కృతం ఈ రెండుభాషల్లో సమర్థంగా కవిత అల్లగలుగుతా మని. ఎందుకు? అప్పటికి కావ్య మంటే సంస్కృతకావ్యమే, పాండిత్య మంటే సంస్కృత పాండిత్యమే.

అయినా, తెలుగులో కవిత్వాన్ని వెలయించా లని రాజరాజులాంటి పోషకులకూ, నన్నయలాంటి సాధకులకూ అపారమైన కోరిక. నన్నయ అన్నాడు—తాను "ఉభయభాషాకావ్యరచనాభిశోభితుడ" నని. తిక్కన్న చాటుకున్నాడు—తన "ఉభయ కావ్యప్రౌఢి"ని ఈపోతన్నకూడా విన్నవించుకున్నాడు"ఉభయకావ్యకరణదక్షుడ"నని.

అయితే కొందరికి తెలుగు ఇష్టం. కొందరికి సంస్కృతం ఇష్టం. "నేను అందరినీ మెప్పిస్తాను" అని సమర్థించుకోవడ మెందుకు? అప్పటికే పాలకురికి సోమనాథుడు "నావి తెలుగు మాటలు కావు వేదాలు" అని తాండవిస్తున్నాడు. "సంస్కృత భూయిష్ఠ రచన" అందరికీ అందుబాటులో ఉండ దని హుంకరిస్తున్నాడు. ఇంకొకవైపు శ్రీనాథుడు తెలుగూ కాదు సంస్కృతమూ కాదు "నా కవిత్వంబు నిజము కర్ణాట భాష" అని తన దారిని తాను నడుస్తున్నాడు. ఇంతకూ శ్రీనాథు డన్నది నిజమేనా? నిజమే. అయితే అతనిభాష కర్ణాటభాషా? కాదు. తన కవిత్వం కర్ణాటభాష అన్నాడు. అంటే కన్నడంలోని కవితారీతులనూ— సంస్కృతసమాసధోరణులనూ— దేశిపదప్రయోగవైఖరులనూ తనలో ఇమిడించుకున్న కవిత్వం అని అతని అభిప్రాయమేమో!

ఎవ్వ రేమనుకున్నా నాకేమి కొరత-అని ఈసడించే మనస్తత్త్వం కాదు పోతన్నది. లోకంలో భిన్నరుచు లున్నాయి. కవితాలోకంలో ఎన్నెన్నో తెన్నులున్నాయి. నన్నయ్య మార్గరీతి ఉంది. సోమన్న దేశిరీతి ఉంది. ఈ రెంటికి అనుయాయు లున్నారు. ఆ రెండు గుణాలను తనలో మేళవించుకున్న కావ్యశిల్పి పోతన్న.

ఈ పద్యంలో పోతన్న వినయమే కాదు; ఆత్మవిశ్వాసమూ ధ్వనిస్తున్నది.

బమ్మెర పోతన భాగవతంలోని కొన్ని పద్యములకు వ్యాఖ్య

— డా. సి. నారాయణరెడ్డి

(యువభారతి, హైదరాబాదు ప్రచురణ, కృతజ్ఞతలతో — తె.క.స.

నా దేశం

నా దేశము రత్నగర్భ
నా దేశము స్వర్ణభూమి
నా దేశము వేదమాత
ఋషి మున్యాశ్రమ శోభిత
పుణ్యభూమి నా దేశము!
దేవతాత్మ నా దేశము!
విశ్వవిమోహక సౌంద
ర్యోద్యానము! స్వర్గసీమ!!
నా దేశము! నా దేశము!
ఘోర భయంకర రాక్షస
సేనల నిర్జించి దేవ—
తా గణముల రక్షించిన
వీరభూమి నా దేశము!
తుంగోత్తుంగ హిమాచల రత్నకి—
రీట సుశోభిత దివ్యముఖీ!
లలిత లలిత రత్నాకరవీచీ
క్షాళిత కోమల పదపద్మ!
నా ప్రియ జననీ, నా ప్రియభారత
మాత!

రత్నగర్భ నా దేశము
స్వర్ణభూమి నా దేశము
వేదమాత నా దేశము
వీరజనని నా దేశము
వందే మాతరం, వందే మాతరం—
జయ హింద్! జయ జయ హింద్!

—పి. వి. చలపతీశ్వరరావు

'తెలుగు కళా సమితి' న్యూ జెర్సీ ఆధ్వర్యాన 'ఆంధ్రజ్యోతి' సచిత్రవారపత్రిక నిర్వహిస్తున్న 1985 ఉగాది మినీకథల పోటీ ఫలితాలు

అమెరికాలో నివసిస్తున్న తెలుగువారు తమ మాతృభాషమీద ప్రేమతో తెలుగు రచయితలు, రచయిత్రులపై అభిమానంతో వారిని ప్రోత్సహించడానికి "ఆంధ్రజ్యోతి" సచిత్ర వార పత్రికద్వారా మినీ కథల పోటీని నిర్వహిస్తున్న విషయం ఎల్ల రెరిగినదే. తెలుగు కళా సమితి, న్యూ జెర్సీ ఆధ్వర్యాన వెలువడే హోమ్ మాగజైన్ "తెలుగు జ్యోతి"లో ఈ బహుమతి పొందిన 12 కథలూ నెలకు ఒక కథ చొప్పున 12 మాసాలు అక్కడ పునర్ముద్రిత మవుతాయి.

"ఆంధ్రజ్యోతి" సచిత్ర వారపత్రికలో ఒక్కొక్క కథకి రు. 250/- చొప్పున బహుమతులు గెలుచుకున్న 12 కథలూ వరుసగా ప్రకటించిన అనంతరం. న్యూజెర్సీ నుంచి వెలువడే "తెలుగు జ్యోతి" పత్రికలో మాసం మాసం ఒక కథ చొప్పున పునర్ముద్రిత మవుతాయి.

రు. 250/– చొప్పున బహుమతి పొందిన 12 కథల జాబితా

1. మొగలి పొత్తి — శ్రీమతి ఆదిమధ్యం రమణమ్మ, విశాఖపట్నం
2. మొదటి చూపు — శ్రీ కుందుర్తి రవీంద్రనాథ్, బొంబాయి
3. యాన్ ఇండియన్ స్టోరీ — శ్రీ పులిపాక శ్రీరామచంద్రమూర్తి, విజయనగరం
4. బుట్టబొమ్మలు — శ్రీ భట్టిప్రోలు కృష్ణమూర్తి, ఒంగోలు
5. బాలవాక్కు — శ్రీఉదయిని, హైదరాబాద్
6. తప్పెవరిది ? — శ్రీ బందరు దుర్గాప్రసాద్, కవిటి
7. గొప్ప మనసు — కుమారి ఎ. రంగ, విశాఖపట్నం
8. మల్లెపూలు — శ్రీ బోయి జంగయ్య, నల్లగొండ
9. లాజిక్ — శ్రీమతి పుష్పా త్రినాథ్, ఖరగ్‌పూర్
10. తెగింపు — 'కనకవల్లి', హైదరాబాద్
11. దొంగలు — 'కేసరి', విశాఖపట్నం
12. ముష్టిఘాతం — ఎస్. ఎ. రవూఫ్, కాకినాడ

కన్సొలేషన్ బహుమతి రు. 100/– పొందిన ఆరు మినీ కథలు

1. స్వేచ్ఛ– శ్రీ దీర్ఘాసి విజయభాస్కర్, చింతపల్లి
2. సాంప్రదాయం– శ్రీ ముళ్ళపూడి శేష్‌కుమార్ & శ్రీ ఆర్.బి.యస్. ప్రసాద్, హైదరాబాద్
3. ఎంతెంత దూరం?– శ్రీ శంకరమంచి పార్థసారథి, హైదరాబాద్
4. అద్దం– శ్రీ శివల జగన్నాథరావు, విశాఖపట్నం
5. గతి– శ్రీ గుడిమెట్ల గోపాలకృష్ణ, విశాఖపట్నం
6. 'కరణం' పోటు– శ్రీ ఎన్. తారకరామారావు, విజయవాడ

తెలుగు కళా సమితి, న్యూజెర్సీవారి మినీ కథల పోటీకి 560 కథలు పరిశీలనకు వచ్చాయి. లబ్ధ ప్రతిష్ఠుల నుంచి కొత్త రచయితల వరకు ఎంతో వుత్సాహంతో పాల్గొని యీ పోటీని జయప్రదం చేసినవారందరికీ మా ధన్యవాదాలు, ఉగాది శుభాకాంక్షలు.

—ఎడిటర్

ఓ కుర్రాడు పాఠం చదువుతూ తన తండ్రిని అడిగాడు. "నాన్నా... నాన్నా సింహం నోట్లో తల దూర్చడం అంటే ఏమిటి ?"

"నేను మీ అమ్మతో కాపురం చెయ్యడం!"

అప్పులతను : ఏమమ్మా ! మీ ఆయన ఏడీ ? నా కిస్తాన్న డబ్బు ఆణాపైసల్లో పువ్వుల్లో పెట్టిస్తానన్నాడు. కాని నేనొస్తే కనిపించటం లేదు. ఎక్కడకెళ్ళాడు.

ఆమె : పువ్వులు కొనుక్కురావటానికి బజారుకెళ్ళారేమో !

— కె. రఘుపతి, సికిందరాబాదు

రాజు: మావాడి వల్ల పదిమందికి ఉద్యోగాలు దొరికాయి.

రాకేష్: అయితే మీ తమ్ముడు అంత గొప్పవాడన్నమాట.

రాజు: అదేంకాదు. వాడు పదిచోట్ల ఉద్యోగం చేసి మానేశాడు.

"నిన్న ఎగ్జిబిషన్ కెళ్ళాలని నేనూ, సినిమాకెళ్ళాలని మా ఆవిడ ఛాలెంజ్ చేసుకున్నాం...."

"ఇంతకీ సినిమా ఎలా ఉంది?"

—తురాయి మురళీధర్, వరంగల్

వార్తలు

1. జూన్ 23, 1985 నాడు MONTREAL నుండి BOMBAY కు వెళ్ళే AIR INDIA FLIGHT 182, IRELAND COAST వద్ద CRASH అయిన విషయము తెలుపుటకు చింతిస్తున్నాము. ఆ విమానములో ప్రయాణం చేస్తుండే 325 మంది ప్రయాణీకులు, CREW అకాల మరణం పాలయ్యారు. అందులో 1983 రాజలక్ష్మి బహుమతి గ్రహీత, ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ EX-VICE CHANCELLOR, EX DIRECTOR-GENERAL OF CSIR ఉన్నారు. వారేకాకుండా మన సంఘ సభ్యులు శ్రీ రామకృష్ణ చలికొండ, దుర్గాప్రసాద్‌ల సహోదరి : శ్రీమతి మంజరి సంకురాత్రి, ఆవిడ ఇద్దరు సంతానం వున్నారు. శ్రీమతి మంజరి 1984 వేసవిలో హిందు దేవాలయములో శ్రీ వెంకయ్యగారు జరిపిన సత్యనారాయణ స్వామి వ్రతములో పాల్గొని భక్తిగా పాటలు పాడారు. అకాల మృత్యువు పాలయిన వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబ సభ్యులకు సంతాపం చెపుతున్నాము.

2. మన సంఘపు యావజ్జీవ సభ్యుల సంఖ్య 52 వరకు పెరిగింది. ఇంకా ఎంతో మంది కావాలి. మీ స్నేహితులను చేర్పించండి.

You have a friend

FOR YOUR EVERY BANKING NEED

SERVICES OFFERED

INTERNATIONAL BANKING
LETTERS OF CREDIT
COLLECTIONS
FOREIGN EXCHANGE

DEPOSIT ACCOUNTS
CHECKING ACCOUNTS
– Regular
– Business
– Money Market Account
INVESTMENT ACCOUNTS
– Money Market Certificates
– Certificate of Deposit

LOANS
Lines of Credit for
– Individuals
– Business
OTHER SERVICES
– Remittances/fund transfers by drafts, mail transfers and wire transfers

STATE BANK OF INDIA

NEW YORK BRANCH
460 PARK AVENUE
NEW YORK, NY 10022
PHONE: (212) 371-5600

FLUSHING BRANCH
42-08 MAIN STREET
FLUSHING, NY 11355
PHONE: (212) 445-3900

MEMBER F.D.I.C.

* OUR SPECIALITY – BANKING BY MAIL *

KALIDASA

Dr. Pappu Venugopala Rao
MADRAS, INDIA.

The ring finger next to the little finger of our hand is known as Anamika(अनामिका) in Sanskrit, literally, nameless. A scholar wanted to count great poets and started the counting by folding the little finger, with Kalidasa as number one. Then he could not find an equally great poet and no name could be given to the ring finger, hence the name Anamika. The Verse reads as follows.

Purā Kaveenām gaṇaṇa prasange
Kanishṭikādhishṭita Kālidasah
Adyāpi tattulya kave'rabhāvāt
Anāmika sārdhavati babhūva

पुरा कवीनां गणनप्रसंगे । कनिष्ठकाधिष्ठित कालिदासः ॥
अद्यापि तत्तुल्य कवेरभावात । अनामिका सार्धवति बभूत ॥

Pura = Once; Kaveenām ganana Prasange = When a count of poets was undertaken ; Kānishtika dhistita = mounted on the little finger (was); Kalidasah = Kalidasa ; Adyāpi = Even now; Tattulya = Equal to him; Kavērabhavāt = Poets were not found; Anāmika = The finger next to the little finger (literally means name less); Sardhavati = Meaningful literally; Babhūva = Became:

Kalidasa's date has been a matter of controversy, but his poetry is timeless and Universal. The works he authored can be classified as dramas and poetry. His dramas are

Abhijnāna Sākuntalam = (अभिज्ञान शाकुन्तलम्)
The story of Sakuntala and Dushyanta.
Malavikāgnimitram = (मालविकाग्निमित्रम्)
The story of Malavika and Agnimitra.
Vikramōrvaseeyam = (विक्रमोर्वशीयम्)
The story of Vikrama and Oorvasi.

His poems are -
Meghasandesam = (मेघसन्देशम)
A message sent through clouds.
Kumara Sambhavam = (कुमारसंभवम्)
The birth of Kumaraswamy to Siva and Parvathi.
Raghu Vamsam = (रघुवंशम्)
The Story of Kings of Raghu Dynasty.
Ṛtru Samhāram = (ऋतुसंहारम्)
A description of the Seasons.

As we observe, we find that he named his dramas scrupulously, after the important characters in them.
As the story goes, Kālidāsa was an imbecile before he had the blessings of the Goddess Kāli. It was because of Her blessings, he was called Kālidasa, later. His wife was a learned woman herself, and on their first night of marriage she asked him a question - "Is there any news?", which in Sanskrit reads 'Asti Kascit Vagviseshah? (अस्ति कश्चित् वाग्विशेषः)

Later when Kālidasa wrote his Poetry, he used these 3 words to begin three of his famous poems. The first first verse in Kumara Sambhavam begins with Asti (अस्ति)-

The verse reads -- Astyuttarasyam disi Devatātma ----
(अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा हिमालयो नाम नगाधिराजः ......) In Megasandesam, another poem, he used the second word of his wife's question as the first word of the first Verse. The Verse reads - Kascit Kānta Virahaguruna (कश्चित् कान्ता विरहगुरुणा ...).
Finally he used the last word in her question to begin the first Verse of his poem entitled 'Raghu Vamsam'. The verse reads --

Vagartha viva Sampruktau (वागर्थाविव संपृक्तौ)
Vagarthe pratipattaye.. (वागर्थ प्रतिपत्तये ......)

Kalidasa's works are considered realistic and as courses for study of then social customs and Indian Culture. So long as humanity exists and so long as Sun rises in the East that long his works remain popular.

ABOUT THE AUTHOR OF "CANCER RESEARCH" on P.34

*GAVARASANA SATYANARAYANA was born in an agricultural family, graduated from Andhra Medical College, Visakhapatnam & later obtained Masters degree in General surgery. Won Fulbright Scholarship in 1966 and proceeded to USA for higher training in General Surgery, and returned to native Village Gollaprolu, East Godavary Dist, A.P. in 1973. Serving the rural people through International Association of Lions Clubs, Indian Red Cross Society and other service organizations. A member of Indian Medical Assn., Assn of Surgeons of India, Member of National Academy of Sciences, India. Actively engaged in setting up a Cancer hospital & Research Centre at Visakhapatnam. Married Subhadra and Blessed with two children, Srinivas and Uma. Dr. Satyanarayana was also one of the founder-members of the First Telugu Journal in U.S.A. "తెలుగు భాషా పత్రిక."

THIS ARTICLE ON CANCER HAS BEEN PRESENTED AT THE 5TH TANA CONFERENCE IN LOS ANGELES, CA.

తిరిగి వచ్చు వేళ మురికి ఏదెండం వేళ; ఎంటం (దేరం ధనమునంటుబోరు:
తానెటుబం జనుమనో ధనమెండు బోవునో! [వేమన నీతులు].

SAVE TAXES

CONSULT

DAMA VENKAIAH

FOR

- Tax Planning
- Accounting Services
- Tax Preparation
- Audit Representation
- IRA/KEOGH Plans
- Personal Financial Planning
- Deferred Annuities
- Tax Advantaged Investments
- Income Splitting Devices
- Estate Tax Planning

FINANCIAL SERVICES

(212) 359-7384

(212) 762-7173

01845128

LOW COST QUALITY TERM PLANS

$100,000 INSURANCE

MALE AGE	NO CASH TERM	LEVEL PREMIUM CASH VALUE TERM Premium	Age 65 CASH
25	121	443	161,000
30	124	513	105,000
35	129	649	75,000
40	164	992	72,000
45	245	1371	57,000

NO COST PERMANENT INSURANCE

*Pay only 7/8 years
*Have full protection all along
*Get 3 to 4 times money back at 65
*Annual Premium $942 and up.

call DAMA VENKAIAH, (718) 762-7173
(718) 961-3654

NORTHWESTERN MUTUAL LIFE
QUIET COMPANY, MILWAUKEE, WISCONSIN

LIFE INSURANCE

WHAT TYPE AND HOW MUCH

DAMA VENKAIAH
Tax, Insurance & Pension Consultant

Life insurance may be divided into 4 types. They are 1) TERM 2) ENDOWMENT 3) WHOLE LIFE 4) VARIABLE LIFE

1. TERM: As the name indicates this is for a term; one five or ten years and on expiry you have nothing-same as automobile and homeowners insurance. There are several types of Term Plans; Level Term increasing premium, Level Premium decreasing TERM: Renewable,Non-renewable: Convertable, Non-convertable. Watch out what you are buying; the lowest priced TERM plans are Non-renewable and Non-convertable. Guaranteed renewable and convertable Level Term increasing Premium is the best quality product among the Term plans.

Level TERM plans start with low Premium but it increases steeply after 45. It is good for those whose insurance needs are only for a few years or those who wish to convert later after the income increases.

2. ENDOWMENT: means maturity and the policy benefits will be paid on maturity. Endowment at age 55 (Retirement age) has been very popular in India. The insured or the beneficiary gets the face value together with all the accumulated dividends (called bonus in India) declared till then or on death if that were to be prior to Endowment.

Usually the premiums are the highest and hence is NOT very popular now. The same Premium can buy much higher Life policies and many want to keep the policies till death not only for the protection of the dependents but also to pay the Estate Taxes.

3. WHOLE LIFE: is the mother of all the permanent plans. It is level premium cash value type. The Premiums themselves are not Tax Deductable but the internal growth continues on tax preferred basis and the profit may never be taxed in many cases. While technically the Premiums are to be paid all the life, the current investment returns (by way of increasing dividends) makes it self-supporting after only 6-9 annual Premiums. It is time-tested plan and passed through the tough depression years and seems it may survive the current volatile interest rates era also.

4. VARIABLE LIFE: This is same as Whole Life with one difference and it is for those who believe in "BUY TERM and INVEST the DIFFERENCE". The companies create a Seperate account for the savings portion of the Premium and use it to buy Stocks and Bonds. This has come into prominence only a few years ago and as such no conclusions can be drawn yet.

HOW MUCH TO BUY AND HOW MUCH TO PAY: Economists and Financial planners advocate insurance protection between 60 and 100 times monthly income. They believe this is the amount needed for the family to adjust to the situation without the income the insured used to make. Whether it be Term, Whole Life, Group Life, Association plans or a combination there of is to be decided in each case in its situation.

Personal financial planners recommend that between 7 and 12% of income may be set aside towards personal LIfe Insurances. Generally life insurance premiums are NOT tax deductable and also all death Proceeds are Income Tax Free. By proper planning even ESTATE TAXES may be avoided.

Shareholders of Small Corporations and the Self employed may be able to pay tax deductable dollars for their insurance. Details of this interesting economic feature will be in a separate article.

COMPARISON BETWEEN TERM AND WHOLE LIFE

YEARS   Term 1st YEAR $131   WHOLE LIFE: Annual Premium $1352

	PREMIUM	INSURANCE	IF ALL THE PREMIUM PAID			ONLY 8 PREMIUMS		
			Total Payment	cash Value	Insurance	Total Payment	Cash Value	Insurance
8	189	100000	10516	12050	107500	10516	12050	107500
20	641	100000	27040	72460	181300	10516	40390	116600
Age 65	1677	100000	40560	207500	350000	10516	101200	181100

Total Premium for Term till 65 $17,100. Protection at the end of 65th year 0. In whole life the protection never stops except at age 100.

(ఈ) మండి గోల్లు సుబ్బారావు గారు, ఇంతవరకు తెలియకుండా [illegible], మన సంస్థ literary కార్యక్రమాలు, Dr. K.V. రావు గారికి వ్రాసిన లేఖ క్రింద ప్రచురిస్తున్నాము.

Dear Dr. Rao: I have the greatest admiration for your efforts in regard to Telugu Jyothi and the T.F.A.S. Please enroll my eldest son as a Life Member and I attach herewith $100. for his life membership. Sd. G.V.S. Rao, 7th June. (వారికి మా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాం.)

CORAL & JADE NOVELTY

80-35, 159TH STREET, JAMAICA, N.Y. 11432

CORAL, JADE, OPAL, AMETHYST, MALACHITE, TURQUOISE, GOLDSTONE, TIGEREYE, GARNET, HEMATITE, CRYSTALS & JAPANESE PEARLS

FASHION JEWELRY SETS IN CUBIC ZIRCONIA

CORAL ROSE & JADE LEAVES

MANY MORE COMBINATIONS

GOLD BANGLES

FREE COLORED BROCHURES: Send stamped & self addressed No. 10 envelope (39ct. stamp)

FOR MAIL ORDERS CALL OR WRITE TO:

SHANTA BHAT (718) 591 5154

ANSWERS TO TELUGU JYOTHI'S 20 QUESTION OF THIS MONTH

1. China is said to be the first country to have produced icecream first some 6 centuries ago, of course not in the present form. They first made something like icecream from rice and milk. When Marco Polo retuned to Italy, he brought the receipe with him for such; and soon many combinations of the so called 'icecream paste' was on market. When Thomas Jefferson visited France, he was introduced to the taste of icecream and he brought the receipe to USA. In USA it went thro' more modifications and milk part became essential. In 1954, at St Louis the first forerunner of sugared icecream in stable solid state was made (previously, when sugar was added it used to melt fast) and then it became the choicest dish for everyone. Americans do consume 30 pounds of icecreme per person per year !
2. Gowtham City is home town of the fictional character Batman and Robin. Most of the references in TV indicate that the fictious Gowtham City is probably New York, But some 700 years ago, Washington Irving, a writer in England described Gowtham City in one of his novels - as a very unsafe place to live. What do you think of New York City to deserve such a name ?
3. Ever since Sir Edmund Hillary and Mr Tensing Norkay climbed to the top of Mt Everest, many people, both men and women (No kids so far) have gone to the top. 55 year old Dick Bach, who climbed it recently is judged as the oldest person so far to have gone to the top, after having failed in his previous three attempts. His ambition was to climb all the tallest mountains of every continent - and he did it ! He has a slow beating heart and he thinks that it fecilitates him to survive the low oxygen content of tall mountains. Anyway, he ran out of his oxygen supplies when he reached the top of Mt Everest and he had to borrow oxygen from his companion, Mr David Breashears, who was making his second successful climbing at his 25 th year !
4. Saguaro cactus of Tuscon, AZ grow really very tall and wide and weigh upto 10 tons ! Their 'arms' grow 20 feet even, while the main plant grows upto 40 feet. Owls, woodpeckers nest inside them !
5. $500 and $ 100 bills were printed in USA during the days of depression, as banks were not trusting each other with their own checks, and cash was the only way any transaction could be done. 1934 was the last year when US Treasury officially printed them, as Govt realised that chances for counterfeiting with bigger bills was getting into problem. Although The Treasury gave strict instructions that these big bills are to be used only for inter-bank transactions, some of them have"slipped" out. In 1969, Govt recalled all these big bills by an Act of Law and made them as "illegal" for monetary transactions. So, they have now become collector's items and can be seen as exhibits in various places.
6. Valentine's Day with some 24 million calls and Mothers' day with some 22 million calls are second and third respectively behind Christmus.
7. "Mach 1" means the speed of sound, say about 1400 miles per hour. Air Force Pilot, Chuck Yaeger (who was recently honored by President Reagen along with Frank Sinatra and Mother Theresa, Jean Kirkpatrick etc) in his X-1 rocket plane first crossed the speed of sound in 1947 over the famous Majave Desert and prooved that both man and the aircraft can withstand such a speed !
8. Not Valentine's Day ! Every florist will tell you that on Mothers' day both Roses and Carnations have the highest sales !
9. Not in India or in China. It was 'discovered' by an American Indian called George Crum, who ran a hotel and restaurant in Saratoga, Fl. To please a bunch of unhappy customers, he suddenly had an idea to fry thin slics of raw potato and give them. It worked miracles. From him the whole world has picked it up !
10. The first ever departmental store was started inside Eiffel Tower in 1833 by a Frenchman and the store was called "Bau Masha".

Continued P 33

TELUGU JYOTHI'S QUESTIONS-ANSWERS (Continued from page no.32)

11. Daylight saving time was a quiet European custom for many centuries. When Benjimen Franklin was Ambassador to France, he noticed and liked the concept very much. It took a long time for convincing the people here and finally in 1966 by an act of Law, The Uniform Time Act, Congress ordered that the clocks will be set one hour ahead on the last sunday of April, and revert to 'normal' on the last sunday of October.
12. Mr Khasogi, a Saudi Arabian by birth with permenent residence in USA. He is not an "Oil Sheik", but a shrewd and very calculative businessman. He is said to be having 10 billion dollars in cash and over 30 billions in various holdings. He has done business in almost all lines, trucking, real estate, share market, etc etc, but presently his main company called "Triad" with headquarters in Los Angeles and more than 30 branches all over USA deal as agents forsale and purchase of arms to food products for some 50 Governments all over the world !
13. Not James Kellog, but William Post. He introduced in 1897. Almost immediately it caught the imagination of the public and became very popular. Until that time, American breakfast was like in England - "Continental Breakfast" meaning toast and eggs.
14. Bulova watch company. The company paid $ 9.00 for the first TV ad in 1941. Now it costs $ 10,000 a min during Prime Time (7pm to 10pm).
15. Not England and France ! It may surprise you, but Switzerland and Bermuda are the second and third in pouring money on advertisements.
16. Arizona was admitted to Union on Feb 14th, 1912.
17. Atlanta, capital of Georgia, and the birthplace of Coca-Cola !
18. Nicargua, with its 2.9 million population is about the size of Iowa.
19. Hot Dogs were originally conceived and prepared by Mr Harry Stevens in 1887. Stevens, a Britisher by birth and a vendor at a Sports pavillion started selling 'hot' snacks and the word 'hot dog' was actually coined by a cartoonist. 12 generations of Stevens family have now owned Ballpark mark hot dogs.
20. Believe it or not, New York and Chicago (Illinois) are not the first and second. According to FBI, Texas and Louisiana have the highest murder rate and Minnesota has the lowest.

Answer to June 85 " Problem of the Month" Page 23 June 85 Telugu Jyothi :

Q : Whether it is a leap year or regular year, Febraury is the shortest amongst month. Amongst the other 11 months which month is the shortest and which is the longest ?

A : Owing to the one hour adjustment done during fall and spring, you will find April with 719 hours in the month as the shortest and October with 745 hours in the month as the longest.

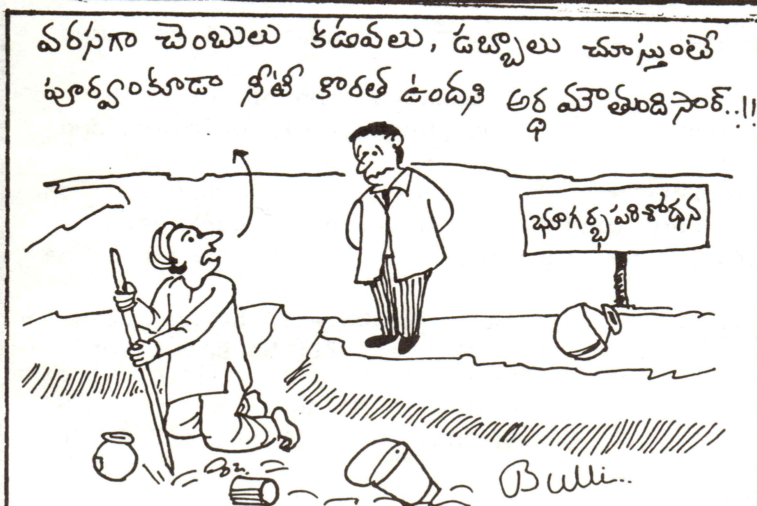

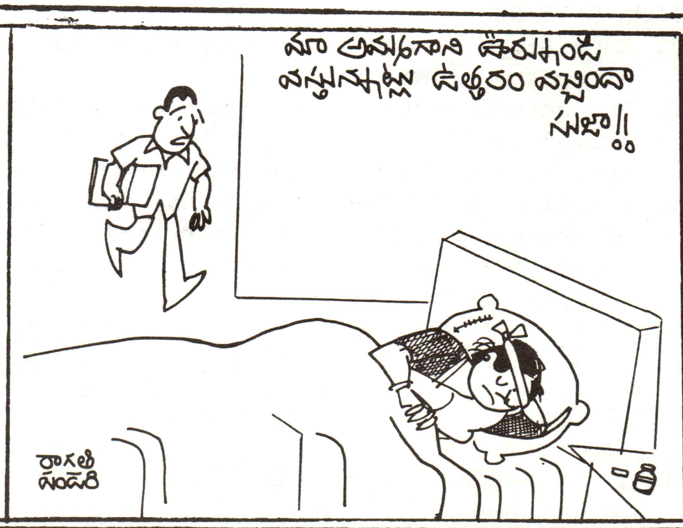

PREVENTION OF CANCER IN ANDHRA PRADESH, INDIA

By Dr. Gavarasana Sathyanarayana, M.S.,M.N.A.M.S.,**
Visakhapatnam, India

SUMMARY:- Prevention of Cancer in Andhra Pradesh is a necessity. Research into methods of prevention of Chutta Cancer, cancers affecting penis, mouth parts, oesophagus, cervix has to be initiated. Multidisciplinary approach is needed. Mass cancer detection camps are feasible and practible. Public health education about cancer should be undertaken.
A cancer treatment and Research Center at Visakhapatnam under the banner of International Association of Lions Clubs is proposed to carry out the above objectives and to render the latest and the best treatment to cancer patients in Andhra Pradesh.

NEED FOR A CANCER HOSPITAL:- The incidence of cancer is raising in proportion to the increase in longevity . Every year one and half million new cases of cancer are detected in India and one out of every two of these patients could be cured, if the desease is detected early. Cancer is listed as the seventh cause of death in India. In the states of Andhra Pradesh and Orissa, the incidence of cancer of the mouth and palate is common due to the local practice of reversed smoking (Adda Poga). The cancer affecting the genitals, thyroid, boen, blood and lungs is also common.

There is no center devoted exclusively for the treatment of cancer along the coromandel coast of Andhra Pradesh. Large sums of money and efforts are required to obtain the treatment for cancer. Patients belonging to the poor and middle class families cannot afford to go to distant cancer centers as they are 800 kilometers away.

LOCATION:- In order to provide specialised services to 50 million people the proposed Cancer Treatment and Research Center will be located in a 20 acre site in the city of Visakhapatnam. The infrastructure needed for putting up this institution like an approach road, water and power are readily available at the site. This institution needs the following buildings.

BUILDINGS:

1. An Outpatient ward		Rs. 6 lakhs
2. Wards for Patients:		
a. Male ward	20 beds	4 lakhs
b. Female Ward	50 beds	10 lakhs
c. Children Ward	20 beds	4 lakhs
d. Terminally ill & Peace Ward	10 beds	2 lakhs
3. Cancer Reasearch		6 lakhs
4. Quarters for staff		6 lakhs
5. Pump House, Work-shop, & Office		1 lakh
6. Bore-well		1 lakh
7. Kitchen & Canteen		1 lakh
Total		41 lakhs

EQUIPMENT:

	Rs. in Lakhs
1. Equipment for the outpatient building including diagnostic aids	15
2. Equipment for Cancer Treatment Theratron-80R Cobalt Teletherapy Unit (Atomic Energy of Canada)	20
3. Equipment for Cancer Research	5
Total	40

RECURRING EXPENDITURE:

1. Cancer Hospital Establishment charges & Salaries	5
2. Research Center Staff Salaries & Establishment	2
Total	7

The construction cost of one room including varanda is estimated to be around Rs. 30,000. Maintenance charges per bed is estimated to be Rs. 40 per bed per day.

FUND RAISING:

1. Each Lions Club will be invited to construct at least one room and these will be named after the Lions Club.
2. Philanthrophists are requested to donate liberally for the construction of one room (Rs. 30,000) or a block of 5 rooms (Rs.1.5 lakhs) or for the purchase of equipment and they will be named after the donor.
3. Donation of one day's wages by industrial workers will be utilized for the construction of a room or a block of the hospital and the same will be named after the workers.
4. Donations from the industrial Establishments for the equipment and the building will be accepted and suitable named.
5. INDIVIDUAL DONORS: Member of Cancer Hospital: A donation of Rs.1,000 will be accepted form from a donor and it will be kept in fixed deposit and the interest will be spent for treating the patient. The patron will be privileged to be a member of the Cancer Hospital.

KINDLY SEND A DRAFT IN FAVOR OF LIONS DISTRICT 324-C1, CANCER TREATMENT AND RESEARCH TRUST, VISAKHAPATNAM AND MAIL TO LIONS DISTRICT 324-C1, SRI RAMA CORPORATION BUILDING, !ST FLOOR, 12-1-18, WALTAIR MAIN ROAD, VISAKHAPATNAM- 530 002, INDIA.

(For the write up on the author see page 29).*****

COME SEE INDIA THROUGH OUR EYES.

India. Exotic. Mysterious. A land like no other.

White tigers. Pink cities. Sacred rivers. Enchanted days and nights.

The incredible variety of India is matched only by the incredible variety of Air-India tours.

Tours to match your desires and interests.

We have a lot more tours than anyone else because, obviously, no one knows India like we do.

Ask your travel agent or fill in this coupon.

We'll be seeing you.

AIR-INDIA
400 Park Avenue, New York, NY 10022
Tell me all about your India tours.

Name

Address

City, State, Zip

Phone

My travel agent is

The Festival of India is coming to the USA in 1985-1986

एअर-इंडिया AIR-INDIA

TOLL-FREE RESERVATIONS
Continental U.S. 800-223-7776; N.Y. City 212-751-6200

తెలుగు కళా సమితి
సగర్వంగా సమర్పించు
శ్రీమతి టంగుటూరి సూర్యకుమారి
గాన, నృత్య కళాప్రదర్శన

ON 29 JUNE 1985, SATURDAY, 6 PM
AT PS 139, 93-06, 63RD DRIVE
REGO PARK, NEWYORK

ACCOMPANIED BY
శ్రీ కేశవ్ సాఠే - తబలా పై

కార్యక్రమం:

1. శాస్త్రీయ సంగీతము
2. శాస్త్రీయ దేవాలయ నృత్యములు
3. Shadow Play
4. కథా సాగరం - ఆంగ్లభాషలో
5. కథక్ నృత్యం
6. లలిత సంగీతము

ABOUT T. SURYAKUMARI: FORMER BEAUTY QUEEN, CINE ACTRESS, FOUNDER-DIRECTOR OF "INDIA - PERFORMING ARTS" of LONDON FOR THE PAST 23 years: WON OFF-BROADWAY AWARD FOR HER ACTING IN "KING OF THE DARK CHAMBER" IN NEWYORK: 1984 RAJA LAKSHMI AWARD WINNER.

1. ప్రఖ్యాత సినీ దర్శకులు, వ్యంగచిత్రకారులు శ్రీ బాపు, జూలై, ఆగష్టు నెలలలో అమెరికా పర్యటిస్తున్నారు. వారు, తమ చలనచిత్ర ప్రదర్శనను, చిత్రకళా ప్రదర్శనను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.

2. ఐదవ తానా సమ్మేళన సందర్భంగా, సితార్ విద్వాంసులు శ్రీ జనార్దన్, సతీమణి "ఇందిర" [తంబూర], శ్రీ లక్ష్మణ్ [తబలా] అమెరికా పర్యటిస్తున్నారు. వారితో పాటు, ప్రముఖ గాయనీ గాయకులు, శ్రీ చలపతిరావు, శ్రీమతి అన్నపూర్ణ గారు కూడా పాల్గొంటున్నారు.

[పై రెండు కార్యక్రమాలు, ఏర్పాటు చేయదలచుకొన్నవారు డా॥ K.V. రావు [(718) 886-4647] గారిని సంప్రదించండి].

వివాహ వేదిక:
Correspondence invited from, Educated Girls, for highly qualified, professional age 28 years, working in New York.
Contact SECY-TFAS, 6509, 11th Avenue, Brooklyn, N.Y. 11219.

TELUGU FINE ARTS SOCIETY

సగర్వంగా సమర్పించు

చండాలిక [CHANDALIKA]

By

KUMARI SOBHA NAIDU
& Troupe
Kuchipudi Art Academy
Hyderabad, India

On JULY 7, 1985, SUNDAY, AT 4:00 PM

VENUE:
RANDOLPH INTERMEDIATE SCHOOL
MILLBROOK AVENUE
RANDOLPH TOWNSHIP, NJ

DONATION:
Adult $15, $10, $7 ... Student or Child $8, $5, $4
Checks to "TANA Cultural Fund" (Tax Deductible)

ఈ కార్యక్రమానికి మీరందరు విచ్చేసి, జయప్రదం గావించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

Directions: NJ Turnpike to Exit 10 to 287 N*/or **Route 1** to 287 N*/**GS Pkwy** to Exit 145 to 280W to 287 S*/**Lincoln Tunnel** to 3 W to NJTP S to Exit 15W to 280 W to 287 S*/**Holland Tunnel or Verrazano-Narrows Bridge** to NJTP N to Exit 15W to 280 W to 287 S*/**GW Bridge** to 80 W to 287 S*
*On 287 N or S to Route 10 West - After 6 miles make left on Millbrook Avenue.